

ଫିର ଅନୁଷ୍ଠାନରା ସବିଶେଷ ବଦଳୁବର
 ଯୋଗ୍ୟ ବରଦାନମନେ ନିୟୁତ ଦରବାରୁ
 ଶୁଳ ଲକ୍ଷରେ ଚଦନ୍ତ ଅବମ୍ବ ଦୋଇଅଛି ଓ
 ଦେବ ମହୋଦୟଙ୍କ ଚଦନ୍ତ ଦ୍ଵାରା ସେ ବହୁ
 ଫଳ ଫଳକ ଏମନ୍ତ ଆଶା ମଧ୍ୟ ପାୟା
 ଲାଭଅଛି । ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶରେ ଖୋଲଭୂମି-
 ମାନ ଦେବେଦର ଅନୁଷ୍ଠାନ କାଳ ଦୋଇଅଛି,
 ଯଦିଲେ ତୁଦୟ ବ୍ୟାପ୍ତି ଦୋଇଯାଏ । ତୁକୁ
 ନିୟୁତକାରଣା କେତେକ ସମୟରେ ଘଣ୍ଟିଦା
 ମୁରେ ବଦଳ ଦୋଇ ଥିଲେକେ ଅଦ୍ୟାବଧି
 ଗୋନାରର କୌଣସି ତେଣୁ ଦୋଇ ନାହିଁ ।
 ଏସ୍ତୁମେକଟ୍ ସାଦେବ ବାହାଦୁରଙ୍କ ଚଦନ୍ତ
 ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରଦେଶରେ ଦେବାନମନେ ବଙ୍ଗଳାର
 ମୁଦପତ୍ରମାନଙ୍କରେ ବିଶେଷ ଅନୁଷ୍ଠେ
 ଚଦନ୍ତଥବା ପ୍ରମେ ଓଡ଼ିଶାର ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଓ
 ମିଶ୍ରମାନଙ୍କର ଏମନ୍ତ ସୁଯୋଗ ସମୟରେ
 ଚଦନ୍ତ ରହିବାର ଉଚିତ ନୁହେ । ଓଡ଼ିଶାର
 ସମ୍ଭାବ୍ୟମାନଙ୍କରେ ଅନେକ ସମୟରେ
 ନଦା ମାଧାର ଭରେଇକଳକ ଅଥବା ଅସ୍ତ୍ର-
 ଯୁଦ୍ଧ ବାଜେ ବସନ୍ତର ବିଶେଷ ଅଲୋଚନା-
 ଶ୍ରେ ବାଗଜ ପଶ୍ଚି ଦୋଇଥାଏ ମାତ୍ର ଦେଶର
 କୌଣସି ପ୍ରକୃତ ମଙ୍ଗଳକଳକ ଗୁରୁତର ଧାର୍ଯ୍ୟ-
 ଦଳ କୌଣସି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଅଧିକ ମନସୋଗୀ
 ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ
 ସୁଯୋଗ ପ୍ରାପ୍ତବାର ଉଚିତ ନୁହେ । ବରଷା
 ଋତୁ ଖୋଲଭୂମିର ଅନୁଷ୍ଠାନକାରଣା ସମ୍ଭାବ୍ୟ-
 ମାନଙ୍କରେ ବିଶେଷରୂପେ ଅଲୋଚିତ ହୋଇ
 ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ଭେମାନ ଓଏସ୍ତୁମେକଟ୍ ସାଦେବଙ୍କ
 ଦ୍ଵାରା ଖୋଲଭୂମିର ଚଦନ୍ତ ଦେବା ନମନେ
 ଅନୁଷ୍ଠାନର ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡଙ୍କ ସମୀପରେ ଅବେଦନ
 କରାଦେ ଏବଂ ସବିଶେଷ ପ୍ରମାଣ ଦ ଥୋଗା-
 ଦାଦ୍ଵାର ଖୋଲଭୂମିର ଅନୁଷ୍ଠାନକାରଣା ପ୍ରକା-
 ରଣକର ସୁଦେଶର ମଙ୍ଗଳସାଧନ ଲିଭିବାନମ-
 ନେ ଚଦନ୍ତ ଦେବେ ।

ବସନ୍ତ
 ଦେବ ସୁଦେଶୀ

ମୂଲ୍ୟପାତ୍ର ।

ପାଠ୍ୟ ପଞ୍ଚମ ପର୍ବରୁପମ ପାଠପଠେ ଦକାୟା	ଟ ୨
ମାଧବଚନ୍ଦ୍ରବର	ଟ ୩
ଗୋପାଳପ୍ରସାଦ ରାଜ	ଟ ୧୫
ଘନଶ୍ୟାମ ଘୋଷ ମୋହରୀ ବଟର ଦକାୟା	ଟ ୧୫
ମାଗୁଣିକେତେବ ସମାପଦାଶନା ଅର୍ପଣ	ଟ ୧୫
ମହାଶ୍ଵ ପଦ୍ମବର ଦମାନୁବୋଧ ରୁଚିପୁର	ଟ ୧
ବାବୁ ନିରେଦ୍ର ପାମାୟୁବ ସରସନା	ଟ ୩

ବିଜ୍ଞାପନ ।

ଏକଦ୍ଵାରା ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜ୍ଞାତ କରାଇ
 ଦିଆଯାଉଅଛି ଯେ ମଦାମାନ୍ୟ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ-
 ଜେନେରଲ ବାହାଦୁର ଲବଣର ମାସୁଲ ବୃଦ୍ଧି
 କରୁଥିବାରୁ ଚହିର ବିଶ୍ଵର ଓ ଅବଶ୍ୟକ
 ଦେଲେ ଲକ୍ଷମେଣ୍ଡ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡଙ୍କୁ ଅବେଦନ
 କରାକାରଣା ତଳତମାସ ତା ୫ ରଖ ରହିବାର
 ଉପରଓଳ ଘଟଣା ସମୟରେ କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ-
 କୁମ୍ପାନୀଙ୍କ ଦୋମକଲଠାରେ ଉଲ୍ଲମସଭାର ଏକ
 ସାଧାରଣ ଅଧିବେଶନ ଦେବ । ସର୍ବସାଧା-
 ରଣଙ୍କୁ ଏ ସଭାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଦେବା କାରଣ
 ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛି ।

କଟକ } ଶ୍ରୀ ଗୁମଶଙ୍କର ସ୍ଵୟ
 ମାଗାଟା } ଉଲ୍ଲମସଭାର ସଦ୍ଵକାଶ
 ସମ୍ପାଦକ

ନୂତନ ପୁସ୍ତକ ।

କାଳିକାଳ ନାଟକ ।

(ପ୍ରବନ୍ଧମ)

କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କୁମ୍ପାନୀଙ୍କ ସହାୟତାରେ
 ଚନ୍ଦ୍ରପାର୍ବ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି
 ମୂଲ୍ୟ ଟ ୧୦ । ମୋହସରଳ ପଠାଇବ
 ବାବୁଣୀ ଚନ୍ଦ୍ରପାଠପାଠ ତାଳକଲ ଲିଖିବ ।

ଓଡ଼ିଶୀ

ସଂଖ୍ୟା ୧୮୮୮୮୧ ମସିହାର

ନୂତନ ପଞ୍ଜିକା ।

କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ କୁମ୍ପାନୀଙ୍କ ସହାୟତାରେ ପୁସ୍ତକାୟ
 ଶ୍ରୀମା ଦୋଇ ବିକ୍ରୟ ଦେଉଅଛି ।
 ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ । ୮୮ ତାଳମାସୁଲ ଟ ୦ । ୮
 ସଂଖ୍ୟେ ପଞ୍ଜିକା ।
 ମୂଲ୍ୟ ଟ ୦ । ୮୮ ତାଳମାସୁଲ ଟ ୦ । ୯୨

ଶ୍ରୀମୁକୁ ସଜା ସଜାମା ଭାଲତେରକ
 ବିଶ୍ଵରୁଚିପୁରୁ ସଂଖ୍ୟା ୪୪ ଖ୍ୟକ (ଅ)
 ସଂଖ୍ୟା ୧୦ ଖ୍ୟକ (ପଃ) ୧୮୮୮୮୮୮୮
 ଶ୍ରୀ ସଜାସାଦ

ବୋଧ ହୁଏ ପାସୁଣର ସହୁତା ଅନେକ
 ଲୋକଙ୍କର ଅଦରଶାୟ ଅଟେ, ଅତଃ ସେହି-
 ମାନେ ପ୍ରୋକ୍ତ ସ୍ଵପ୍ନକ ପାଠକାର ଅଗାଧୀତାଦାକୁ
 ବିଜ୍ଞପ୍ର କରାଇ ଦିଆଯାଉଅଛି ଯେ ଅଧି ସଜାସାମୁ
 ବିଶ୍ଵରୁଚିପୁର ଶ୍ରୀବାରୁ ଶ୍ରୀନବାସପଞ୍ଜିକାୟ
 ଓଡ଼ିଶାରେକି କଟକକୁ ସଫ ଲେଖିଲେ ଅନା-

ୟାସରେ ସଲହ୍ୟ ଦେବ । ପଠାଇବାର ଖୁଞ୍ଚି
 ମାତ୍ର ଅବଶ୍ୟକ ।

By order
 H. C. GHOSE
 Head Clerk
 Talchair Rajah's Court

ଟ ୫୦ କାର ପୁରସ୍କାର ।

ଏହି ଜାମୁଏସ୍ତମାସ ତା ୨ ରଖରେ ଅମ୍ଭର
 ଉଦରଖ ମୁଦାମ କୋଠିରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଦ୍ରବ୍ୟ-
 ମାନ ଶ୍ରେଣୀ ଯାଇଅଛି ଯଦି କୌଣସିଲୋକ
 ଏପରିକଛି ସମାନ ଦେଇପାରନ୍ତି ଯହିଁରେ
 ଶ୍ରେଣୀମାନ ପୁନର୍ବାର ପ୍ରାପ୍ତିହୁଏ ଅଥବା ଶ୍ରେଣୀର
 ସମାନ ଦବ ଚେଦେ ଅମ୍ଭେ ତାକୁ ଟ ୫୦ କା
 ପୁରସ୍କାର ଦେବୁ ।

ଶ୍ରେଣୀପାଠସୁଦା ମାଲର ଭାଲିକା ।

- ୧ । ଗୋଟିଏ ସୁନାର ଇଂରାଜୀ ଲାହର
 ଗଢ଼ା ମଧ୍ୟ, କେନେଶିଏନ ସୁନାର ଦାଫ୍ତେନ ।
 - ୨ । ଗୋଟିଏ ହୁଗସ୍ତୁକୁ ସୁନାର ମୁଖ
 ଏଦାର ଏକତୋଶ ଟିକଏ ଗୁଳି ଯାଇଅଛି ।
 - ୩ । ଗୋଟିଏ ବଳାମଲକର୍ଣ୍ଣର ପକାସଅ-
 ଫସ୍ତୁକୁ ସୁନାସୁମା ।
 - ୪ । ଗୋଟିଏ ଶ୍ଵେତ ବନନବାଠର ବାବୁ
 ଉପରେ ଦାଢ଼ିଆରୁ ଚଢ଼ା ଓ ନକସାଅଛି ।
- ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାକାନ୍ତ ସ୍ଵୟ
 ବସନ୍ତ

ବିଶେଷ ଦ୍ରଷ୍ଟବ୍ୟ ।

କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାସ୍ତୁ ବିକ୍ରୟକ ଶ୍ରୀବାରୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀନା-
 ଗୁପ୍ତା ଶ୍ଵପ୍ତ ସୁଦଠିନ ସେଗସ୍ତୁ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ
 ସେଗରୁ ମୁକ୍ତ କରବା ନିମିତ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି ।
 ଗର ଲକ୍ଷକର୍ଷମଧ୍ୟରେ କୌଣସିସେଗା ଅସେଗ୍ୟ
 କ ହୋଇ ଫେରିଯିବାର ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ ।
 ସେଗରୁ ମୁକ୍ତ ଥାଇବାର ବାଣୀ ସେବେ ଚନ୍ଦ୍ରର
 ଥାଏ ଚେଦେ ଗାଦାକୁ ସେଗର ବିକରଣ
 କରାଇଲେ ଅତି ଅଳ୍ପବ୍ୟୟରେ ଅଳ୍ପଦନ-
 ମଧ୍ୟରେ ଚନ୍ଦ୍ରର ଅସେଗ୍ୟ କରାଦେବେ । ସେ
 ଅକେଲଲେଇଙ୍କୁ ଅସେଗ୍ୟ କରି ଅନେକ
 ପ୍ରଶଂସାପତ୍ର ପାଇଅଛନ୍ତି ।

ଓଡ଼ିଶା ମିଶନ ପ୍ରେସ

କାଟକ ।

୧୮୮୮ ମସିହାରେ ସଂପାଦିତ ।
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ, ଶିକ୍ଷା, ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ଜମିଦାରୀ-
 ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାଗଜ ପଞ୍ଜୀକ ଶ୍ରୀମୁକ୍ତ ।
 ଏସ୍ତୁମେଟ ମାଗିଲେ ମିଳଇ ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାପ୍ତାହିକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ରିକା ।

୨୩ ର
୨୨ ୩୩

୩ ୧୧ ଉପ ମାତେ ପିତୃପଦ ୩୨ ୧୮୮୮ ଯଦିତା । ମା ପାଲସୁର ୩ ୧୨ ୩୨ ୧୨୫୫ ସାଲ ଶତାବ୍ଦୀ

ଅଗ୍ରମ ଦାଶିକ ମୂଲ୍ୟ ୪ ୩୯
ପଞ୍ଚାଦିୟ ୪ ୨୯

ଚଳନ୍ତମାସ ତା ୨ ଉତ୍କଳ ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ବାଦରେ
ଠା ସବୁକଳ୍ପକ ମଦକୃମାର ଖଣ୍ଡିଏ ଲଲମି
ସୁଦୀର ବଜ୍ରପଦ ସୁରୁପ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇ-
ଛି । ଇସ୍ତଦାରେ ପରମାତ୍ମକ ନାମ ଉକ୍ତାର
ଉପାଦାନ ଲଲମର ସର୍ବ ଲଭ୍ୟାଦ ଲେଖାଅଛି
ତା ୩ ସମ୍ପଦି ବାବାହାର ଦେଖିଠାରେ
ଲମ ଦେବ ବମାନ ଉଚ୍ଚ ଲେଖା ନାହିଁ ।
ପର ଉଚ୍ଚପଦ ପ୍ରକାଶକରଦାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ସମ୍ପେମାନେ ବଜ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣିମାକୁ ନାହିଁ ।

ପ୍ରାଣାଳରେ ପ୍ରକାଶିତ ଉଚ୍ଚପଦରୁ ପାଠକ-
ମାନେ ଅବଗତ ହେବେ ଯେଲଦଶକର ବୃଦ୍ଧି-
ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅଗାଧି ଜାଣି ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ
ରୂପରୁ ସମ୍ପାଦକ । ଉଚ୍ଚପଦରୁ ଉଦ୍ୟମରେ
ଏ ସମ୍ପାଦକ ଦେଖୁଅଛି ଏବଂ ଅଗା କରୁଁ ଓ
ଏଠାରେ ଅନେକ ଲେଖକ ଉପସ୍ଥିତ ହେବେ ।
ଅନୁମାନକର ଅନୁସୂଚ୍ୟ ଯେ ଏହି ସମ୍ପାଦକରେ
କଟକ ଓ ବାଲେଶ୍ଵର ଜିଲ୍ଲାର ଲୁଗାପୋଛା-
ଇତ୍ୟଦ୍ରେ ଉଚ୍ଚପଦକୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଅବେଦନ-
ପତ୍ର ପ୍ରେସକ ହେବାର ଦକ୍ଷୋତ୍ପତ୍ତ ହେଲେ
ବଜ୍ର ଉଦ୍ୟମଦେବ । ଏଦୁଇଜାଣରେ ପୋଛା
କଳଦେବାରୁ ଦୁଃଖିଲେଖକର ଯେମନ୍ତ କଷ୍ଟ
ହୋଇଅଛି ବହି ଉଚ୍ଚପାରେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅତି
ସାମାନ୍ୟ ଅଟଇ । ସତରେ ବଜ୍ର ପଦର
ହେଲେ ସବୁ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ ।

ଓଡ଼ିଶାସ୍ତ୍ର ଗୁଣଗୋଷ୍ଠୀ ଟ୍ରେଣିଂ କର୍ମିଲସ୍ତୁଲ-
ମାନଙ୍କରେ ଗତ ସତ ୧୮୮୭ ମସିହା ୨୨-
ଶାଶ୍ଵାତ ପଦସାଧାର ଫଳ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅନୁସାରେ
ହୋଇଅଛି । ଯଥା ।

କଟକ	୧ମ ଶ୍ରେଣୀ	ଜଣ	୬୨
ପୁସ୍ତକ	"	ଜଣ	"
ବାଲେଶ୍ଵର	"	ଜଣ	୬୨
ଅନୁଗୋଳ	"	ଜଣ	୬୨

ଉପସ୍ଥିତ ଫଳରୁ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ପୁରୀ-
କର୍ମିଲସ୍ତୁଲ ଫଳ ଅଗାଗତ ମାତ୍ର ଅନୁମାନ୍ୟ
ସୁଲମାନଙ୍କର ଫଳ ମନ ନୁହେଁ କାରଣ ଏହି-
ପର ଉଚ୍ଚପଦ ପ୍ରାୟ ଦେଖାଯାଏ । ଅନୁଗୋଳ-
କର୍ମିଲସ୍ତୁଲ ଯେତେବେଳେ ଉଚ୍ଚପ୍ରାପ୍ତ ଓ
ଏକାଧିକ ଶିକ୍ଷକଙ୍କଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେଉଥିବା
ସୁଲମାନଙ୍କସଙ୍ଗେ ସମାଜଫଳ ସଦୃଶ ଦେଖାଇ
ଅନୁସୂଚ୍ୟ ଯେମାନେ ଅବୃତ୍ତାକଳକସ୍ଥାନରେ ସୁଲ-
ଦେଉପସ୍ଥିତ ସୁଧୋଚିତ ପୁରସ୍କାର ଦେବାର
ଉଚ୍ଚତ ବସ୍ତୁ ଅଟେ । କରସା କରୁଁ ବର୍ଣ୍ଣି-
ଶାସ୍ତ୍ରମାନେ ଏଥିରେ କୃଷିକ କ ହେବେ । ଇତି ।

କେନାଲସାହିତ ଦୂର୍ଦ୍ଦଶା ନାମରେ ଚଳନ୍ତ-
ମାସ ତା ୧ ଉତ୍କଳ ଓଡ଼ିଶା ସମ୍ବାଦରେ ଗୋଟିଏ
ପ୍ରବଳ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ତାହା
କମଣ୍ଡଳ ପ୍ରକାଶିତ ହେବାର ଲେଖାଅଛି । ଲେଖକ
କଲକତାରୁ କୋଷ୍ଠକେନାଲ କାଟିଲେ ହାଲେ-
ସରକୁ ଅପ୍ତ ସ୍ଵପ୍ନାହା ଅନୁଭବ କରିଅଛନ୍ତି

ତାହା ଲେଖିଅଛନ୍ତି । କଲକତାରୁ ଗେଓଖାଳି-
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଧିକାର କୌଣସି ଅପୂର୍ବ୍ୟା ନାହିଁ ।
ସେହିଠାରୁ ମହାକାହାଣୀ । କେହି ବାରି-
ରେ ଜାବାକ ଅସେ ଓ କେବେ ଅବା
କ ଅସେ । କେନାଲରେ ଯଥେଷ୍ଟ କଳ ଥିବା
କ ଥିବା ଏଥିର କାରଣ ଅଟଇ । ଏକ ସମ୍ପା-
ଦରେ କେତେଯାହା କଲକତାରୁ ଅଧି ଗେଓ-
ଖାଳିଠାରେ କିଛିଦଳ ପଡ଼ଇଛି ଜାବାକ କ
ପାଠ କେହି ଅନ୍ୟକାଟରେ ଅଧିଲେ ଓ କେହି
ଅବା ଫେରିଗଲେ । କୋଷ୍ଠକେନାଲର ଏପରି
ଦୂର୍ଦ୍ଦଶା ଶୁଣି ଅମ୍ପେମାନେ ଦୁଃଖ ଦେଉଅଛୁ ।
ଯେବେ ଅଜବାଲି ଏପରି ଦେଲ କେବେ
ଖସୁଦଳକୁ ଅଦୁର ପାଣି ନିଅନ୍ତୁ ଦେବ ପୁରସ୍କା-
ସେହି ସମୟରେ ଏ କେନାଲର ଅଧିକ
ପ୍ରୟୋଗକ ଦେବ ସେହି ସମୟରେ ଏଥିରେ
କିଛିକାର୍ଯ୍ୟ ଦେବ ନାହିଁ । ତାହା ଦେଲେ
ଏକେନାଲର କଥା ଉଚ୍ଚ ଦେଲ ବୋଲିବାକୁ
ଦେବ ।

କୋଠଦେଶ ଉପଦାରକ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର
ବାରୁ ମଧୁସୂତକ ମହାନ୍ତି ପରସା ପାଟପୁର
ମୁକାମରେ ଗତମାସ ତା ୩୧ ଉତ୍କଳରେ ପ୍ରାମ-
ଦାସିକର ଏକ ସମ୍ପାଦକ ଗୋବିନ୍ଦ ନଦାରଣ-
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେ ଓ ପଠାଣ
ଏବଂ ପାଖକୁ ଯେଉଁମାନେ ଗୋରୁ ବଜ୍ରପୁ-
କରକେ ସେମାନେ ସୁଜାଗରୁ ଦେଲେ ସମାଜ-

Paper 41 m
am m

ଦୁଷ୍ଟ ଦେବେ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେଲେ ପ୍ରାୟ
 ଶୁଦ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ କଳି ଲେଖାଯାଏ ନାହିଁ
 କି ଚଳିବା ସେବକମାନେ ତାହାକୁ ବଢ଼ିକେ
 ନାହିଁ । ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦୁଇଦିନେ ଉକ୍ତ ପ୍ରାୟ
 ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଥିଲେ । ସେହିଭାବେ
 ଏହି ନିୟମାନୁସାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେବା-
 ନାହିଁ ଅନୁସ୍ଥାପନ ଉପକରଣ ଲିଖିତରେ
 ଶ୍ରୀକାର କରଣ ଲେଖି ସମ୍ମତ କରାଯାଇ ।
 ଅନୁମାନଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କି ପ୍ରାୟ-
 ବାସିନୀରେ ଏ ନିୟମ ପାଳନକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ମତ
 ହୋଇ ଥିବାରୁ । ତାହାରେ ମତ ଲିଖିତ ହୋଇ
 ପ୍ରସ୍ତାବ ସଦକ୍ଷୀୟ ଓ ବିଶେଷ ଫଳଦୟକ
 ଅଟଇ । ପ୍ରତିପ୍ରାୟରେ ଏହିପରି ନିୟମ ଦେଲେ
 ଯେମନ୍ତ ଫଳ ହେବ ସମ୍ଭବତଃ ତାହା ଲେଖି
 ଦେବ ନାହିଁ । ଦେବାଦାନ ଥର୍ଥ ସମ୍ମତକରି
 ଲୋକ୍ୟ ନିବାହଣର ଦେଖା ଅପେକ୍ଷା ସମାଜ
 ଓ ଧର୍ମର ଶାସନ ଅଧିକ ବଳବାନ ଏବଂ ସମ୍ମତରେ
 ସମେତ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହି ଦିବ୍ୟ ଉପାୟ
 ସଙ୍ଗେ ଦେଲେ ଅଧିକ ବଳ ।

ଏଠା ମୁଖ୍ୟ ଅଭାବରେ ଗୋଟିଏ
 କୌତୁହଳକ ମୋକଦ୍ଦମା ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ-
 ଅଛି । ତାହା ଉପଗ୍ରାହ ଦାସ ପ୍ରତିବାଦୀ ନ ୧
 ମୁର ଭରୁଣ୍ଡି ପଞ୍ଚାୟତ ଏବଂ ନ ୨ ମୁର
 ଦ୍ୟାମସୁନର ପଞ୍ଚାୟତର ତାମରେ ଏହି ନା-
 ଲିପି କରାଅଛନ୍ତି କି ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ସାଧନରେ
 ନ ୧ ମୁର ପ୍ରତିବାଦୀ ସେବକ ତାମରେ ମିତ୍ର
 ଦାଗର ବାହାରକ ଏବଂ ବଢ଼ି ଉକ୍ତ ଦେବ
 କଲେବର ବୁଦ୍ଧି କର ସେବକ ଓ ସମ୍ଭାରକ
 ତାମରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହଲେ । ଅବଧ ସେ କାଗଜ
 ଲିଖିତ ଓ ନ ୧ ମୁର ପ୍ରତିବାଦୀ ଅଧିକ
 ଏପରିକି ଉକ୍ତ ଦାଗର ପ୍ରକୃତ ସ୍ୱଭାବିକ
 ଥାଇ ସମସ୍ତ ବ୍ୟାପାର କରୁଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସାଧ-
 ବା ଅଧିକ ଓ କର୍ମକ୍ଷମ ଦେବକ ଦେଖି-
 ଅଛନ୍ତି । ନ ୧ ମୁର ପ୍ରତିବାଦୀ ପ୍ରକୃତ ଏପରିକି
 ଥାଇ ମୁକେତରୁ ତାମରେ ଏପରିକି ବୋଲି
 ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ସାଧନରେ ନିୟମ କରାଯାଇ ମାତ୍ର
 ମୁକେତର ଲାଭ ଅଧିକରେ କଣେ କର୍ମକ୍ଷମ
 ଥାଇ ସତ୍ୟାଗ୍ରହ ସାଧନରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ମାସକୁ ୪୧୧ କା ଦେବକ ଥାଉଥିଲେ । ସେହି
 ଦେବକ ଦାଗର ମୁକେତର ଥାଉଣା ୩୫୦
 କା ପ୍ରକାଶ ତାହା ନ ୧ ମୁର ପ୍ରତିବାଦୀରୁ

ପାଠକର ପ୍ରାର୍ଥ । ଯେଉଁଠି ଓ ନ ୨ ମୁର
 ପ୍ରତିବାଦୀ ଦେବକ ମାମାତ୍ର ଏପରିକି ବୋଲି
 ଲେଖିଅଛନ୍ତି । ଅଗଣି ରୂପକାର ଦେବକମାନ
 କରୁଛନ୍ତି ଦେବ ।

କୃଷିଭୂତାଦ୍ୟାରକ ପିନୁବେକ ସାହେବ
 ମତରେ ପ୍ରକାଶ ଅନୁଗ୍ରହରେ ଏପରି ଅନୁଗ୍ରହ
 ଦୋଇ ନାହିଁ ସେ ତହିଁ ପାଇଁ ସରକାରୀ ସାହା-
 ଯ୍ୟର ପ୍ରୟୋଜନ ହୋଇପାରେ । ମାତ୍ର
 ମାତ୍ର ଅନୁଗ୍ରହର କଣେ ସମ୍ମତରେ ଯେବ
 ଏଥିପ୍ରକାରେ ସେଠାରେ ଉକ୍ତ ଅନୁଗ୍ରହ ଉପସ୍ଥିତ
 ଦୋଇଥିବାର ଲେଖିଥିଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଲେଖି-
 ଅଛନ୍ତି କି ଉକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତି କଲକତ୍ତର ବୁଦ୍ଧି
 ଦେଖିଅଛି ଏବଂ ଦେଲେଲେ ତାମ ଶତ
 କରକରୁ ପକାର ଯାଉଅଛନ୍ତି । କେତେକ
 ପକାରୀୟ ମତ ପଡ଼ିଥିବା ଉକ୍ତକର କାମ
 ସୁଦ୍ଧା ସେ ଲେଖିଅଛନ୍ତି । ତାହା ମତରେ
 ସାଧ୍ୟ ସାଦାଯ୍ୟଦାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ନ ଦେଲେ
 ଅନୁଗ୍ରହକ ମତ ପଡ଼ିବେ । ଏପ୍ରକାର
 ଅନୁଗ୍ରହ ଅନୁମାନେ ପ୍ରକାର କଲକତ୍ତରକୁ
 ଅନୁଗ୍ରହ କରୁଅଛନ୍ତି କି ଦେବ କୃଷିଭୂତାଦ୍ୟାରକ
 ମତରେ ସଦୃଶୀ କର୍ତ୍ତୃତ ନ କର ମାତ୍ରକିପରିକାର
 ଅନୁଗ୍ରହ ସୁଦ୍ଧା ଅନୁମାନ କର ଗର୍ଭମେଣୁ
 ସୁପସମ୍ମତ ଦେଖନ୍ତି । ଯେବେ ପ୍ରତ୍ୟେକକ
 ଲେଖିବାମତେ ସେ ଅଧିକରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଅପେକ୍ଷା
 ଆବେଦନେ ଯେଉଁ ଶାଖା ନାମ ଗୋଲାକର
 କାରକ ଗ୍ରାମବାସିନୀ କଲକତ୍ତର ପ୍ରାର୍ଥନା
 କରୁଅଛନ୍ତି ତହିଁରୁ ବର୍ଯ୍ୟ ଯେବେ ଶାସ୍ତ୍ର ଦୋ-
 ଳ୍ୟାରେ ଅଧିକ କରବାର ଦେବକମୁଦେବ ।
 ଏ ଦାୟିତ୍ୱେ ଅପାରାଧ ଅନେକ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷକ
 ମୁଲକର ନିବାସିତ ଦେବେ ଏବଂ ଉପକର
 ମକୃତର ଉପୁ ଉଦ୍ଧର ନାହିଁ । ସ୍ତ୍ରୀମଣ୍ଡଳ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ-
 ନିବାହଣର ସଦକ୍ଷୀୟ ଏଥିରୁ ଅଧିକ କିଛି
 ଦୋଇ ନ ଥାରେ ।

କଳପ୍ରଦେସର ଗର ବାଧା ଓ ଶାରଦ-
 ଫସଲର ଅନୁଗ୍ରହ ଅନୁମାନ କର କୃଷିଭୂତାଦ୍ୟାରକ
 ଉକ୍ତାଦ୍ୟାରକ ଗର୍ଭମେଣୁ ଯେଉଁ ଉପକର
 ପକାର ଅଛନ୍ତି ତାହା କଲକତା ସେକ୍ଟରେ
 ପ୍ରକାଶ ହୋଇଅଛି । ମୁକ୍ତ ଉପକରରେ
 ଲେଖାଅଛି କି ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ଦେବୀରୁ ଉଦ୍ଧର
 ଥର୍ଥାତ୍ ବାଧାପସର ବାଧାର ସଦକ୍ଷୀୟରେ
 ବିଶେଷ ଗଣା ହୋଇଅଛି । କଳପ୍ରଦେସର

୫୫ କଳା ମଧ୍ୟରୁ କି ୩୩ ଶାରେ ଫସଲ ଲାଭ
 ଓ ପାଞ୍ଚଶାରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବର୍ଷର ସମାନ
 ହୋଇଅଛି । କି ୨ ଶାରେ ଫସଲ ଥୋଇ
 ଯାଇଥିଲ ମାତ୍ର ବଡ଼ିଗଣି ଯୋଗୁଁ ପୂର୍ବକର୍ତ୍ତାରୁ
 ଅଧିକ ଫସଲ ଦେବାର ଅଶୀ ଅଛି । ମୋକ୍ତରେ
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ଲୋକସାଜ ହୋଇ ନାହିଁ ।
 ପ୍ରକାଶ ଅନୁଗ୍ରହ କାଳୀ ଓ ଗରୁ ଏ କଳାମଧ୍ୟ-
 କର ସଦର ସଦକ୍ଷୀୟରେ ଏବଂ ଗଣାଗଣ
 ଯାଦାବାଦ ଓ ଶରସ୍ୱତୀ ସଦକ୍ଷୀୟମାନ-
 କରେ ଶାରଦ ଫସଲ ବିଶେଷ ଲଞ୍ଜ
 ହୋଇଅଛି । ଅନୁଗ୍ରହର ଦେବେ ଅନୁଗ୍ରହ
 ସମୁଦାୟ ଫସଲ ନଞ୍ଜ ଦେବାର ଉପକର
 ହୋଇଥିଲ ମାତ୍ର ତାମରେକର ସାହେବ
 ସୁଦ୍ଧା ସରକାରୀ କଲକତ୍ତର ଦେଖିଅଛନ୍ତି କି
 ଅର ମତ ମୌଜାମାନରେ ଅପେକ୍ଷା ଫସଲ
 ଅନଳ ହୋଇଅଛି ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମୌଜାମାନ-
 କରେ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷର ଫସଲ ହୋଇଅଛି । ଏହିପ୍ରକାରେ
 ଅନୁଗ୍ରହ ଦେଖି ପିନୁବେକ ସାହେବ ଏହି
 ଦିବ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି କି କୌଣସିଠାରେ ସର-
 କାରୀ ସାହାଯ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଧିକ ଦରକାର
 ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ । ଏବଂ କଳକତ୍ତରରେ ସେହି
 କାର୍ଯ୍ୟ ଅବଶ୍ୟକ ଦେବାର ମଧ୍ୟ ସମେତ ସୁକ୍ତ
 ଅଛି । ପିନୁବେକ ସାହେବର ଅନୁମାନ
 ଯଥାର୍ଥ ଦେବ ଅନୁମାନକର ଏହି କାମନା ।

ମାତ୍ରକର ଜାଗା ସମିତ ସକାଳରେ କିଛି
 ମଧ୍ୟସୁଦ୍ଧ ଦାଗର ଦେବୀ ବିଷୟ ଅନୁମାନେ
 ଗର୍ଭ ସମୁଦରେ ବାହାଲକୃଷେ ପାଠକମାନକୁ
 ଜଣାଇଅଛି । ଦୁର୍ଭିକ୍ଷର ବିଷୟ ଯେ କିଛି
 ଲିଖିତମୋକଦ୍ଦମକରୁ ଅନର୍ଥକ ଉଦ୍ଧର-
 କରେ ଏହି ଦାଗର ସମ୍ଭାରକରେ ପ୍ରକାଶ
 କରାଅଛନ୍ତି । ସଦ୍ୟୋଗୀ ସେ ପ୍ରକାଶ
 ସଙ୍ଗେ ତାହା ଦେବକ ଲେଖକର କିଛି
 ଚିର ପରମ୍ପରା ଦେଖିଥିବା ଲୋକୀୟ ମନୁଷ୍ୟ
 ସତ୍ୟମତେ ବ୍ୟକ୍ତ କରୁଥିବାରୁ ସେ ସମା-
 କୃତରେ ଅନୁମାନକର ଅଧିକ କଲକାର ଅବ-
 ଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ଲକ୍ଷ୍ମୀବୀର ଉପକର ଯେପରି
 ଉକ୍ତକ ଅନୁମାନେ ଧାରଣ କରୁଥିଲେ ମୁକ୍ତ
 ପକରୁ ଉଦ୍ଧର ଶାସନା ଅନୁଗ୍ରହ କର ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ
 ଦୋଇଅଛି ଉକ୍ତକ କଳାମଧ୍ୟରୁ ଉକ୍ତକ
 ନ କର ନିଜେ ଲେଖିକର ସତ କରୁଅଛି ।
 ଅନୁମାନେ ମନୁଷ୍ୟ ଦେବେ ଉକ୍ତକ ମଧ୍ୟ-
 ରେ ଦେବ ଅନୁମାନକର ହୋଇଥିଲ କରୁଣି ଓ

ଅସମାପ୍ତତାଦୃଶ୍ୟମନୋରଥପଦାଦି ଶାସନାଦି
ପଦ୍ୟରେ ପର ପଦ ଦୋଷପତ୍ତନ; ବାସନାଦି ସାମାନ୍ୟ
ସାଦୃଶ୍ୟ ଦେଖା ଯୁକ୍ତ । ଏ ମହାପଦ୍ୟ ସର୍ବସୁଦ୍ଧା (୧୦୯)
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମାନବେଶି ବଡ଼ ଗାପାଦ୍ୟର ଦାୟି ପଢ଼େ ।

ପ୍ରେରଣପତ୍ର ।

ପ୍ରତ୍ୟେକକଳ ମହାତମ ନମସ୍କେ ଅମ୍ଭେ
ମାନବ ଦାୟା ନୋହୁଁ ।

ପ୍ରସନ୍ନ ହୃଦୟଦିବ୍ୟାସମ୍ଭାବନ ମନୋରଥ-
ସମୀପେଷୁ

ମହାପଦ୍ୟ ।

ସମ୍ବନ୍ଧର ଉତ୍କଳାଧିପତି ଅପ୍ତବ୍ୟ ଲବଙ୍ଗା-
ଗ୍ରାମ୍ୟ ଉତ୍କଳ ପୁଷ୍ପଗଣାଦ ନ ସୁଲ, ଯେ-
କହୁ ଉତ୍କଳ ଉତ୍କଳ ଅହୁ ଗ୍ରାଣ୍ଡବ୍ରତରେ ସମ-
ଦାୟର କଳ ଶୁଣ ହୋଇ ଯାଉଥିବାରୁ ଗ୍ରାମ୍ୟ-
ବାସିନ୍ଦର କଳକହୁର ସୀମା ରହୁ କ ସୁଲ ।
ସାମବାସିନ୍ଦର ଏକାଦୃଶ ଭୂରବସ୍ତା ଦେଖି ଏହୁ
ଲବଙ୍ଗା ଗ୍ରାମ୍ୟର ସାମବାସିନ୍ଦ ପଞ୍ଚାଶ ପ୍ରାୟ ଚଳ
ସୁରୁବର୍ଣ୍ଣ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଉତ୍କଳ ପୁଷ୍ପଗଣା
ଦେଲେକ ଅ-ସ ଶକଳ କରଇ ଦେ-ଅଥିଲେ
କହୁ କହୁ ପଞ୍ଚାଶର ବକ ଶକଳ ବସନ୍ତ-
ଦେବାର କଳମ୍ବ ନାଶି ଅମ୍ଭ ଶକ୍ତିର ଉପୋଷା-
କମିତ୍ତରାସଦେବ ବାଦାଦୁର ସୁକରୁରପୁଣ୍ୟ
କହୁକ ଗ୍ରାମ୍ୟବାସି ମୁକୁ ଶାଶ୍ୱତ ଗୋଟିଏ
ଦୁହୁ ପୁଷ୍ପଗଣା ଶକଳ କରଇଦେବାର ପ୍ରସାଦ
ଦେବାରୁ ଉକ୍ତ ମହାତ୍ମା ଗୋଟିଏ ସୁକହୁ
ଅର୍ଥାତ୍ ୩୦୦ ଦ.ର ଅର୍ଥ ପ୍ରସ୍ତର ଗୋଟିଏ
ପୁଷ୍ପଗଣା ଶକଳ କରଇ ସକସାଧାରଣଙ୍କ ଦୁଃଖ
କମୋକଳାପଥେ ଉତ୍କଳାଶି ଅହୁକ୍ତ ସୁସୁଖୀର
ପ୍ରାୟ ଅଧିକାଂଶ ପ୍ରସ୍ତର ଦୋଇ ଗଲଣି ସେତେ
ଏକଦର୍ଶ ମଧ୍ୟରେ ପୁଷ୍ପଗଣାଟି ପ୍ରସ୍ତର ଦୋଇ-
ଦାୟା ଲେବେ ଅନାମୀ ଗ୍ରାଣ୍ଡବ୍ରତ ଗ୍ରାମ୍ୟବାସି-
ନ୍ଦର ଅତି ଜଳକହୁସୁରେ ଗଲଣି ନ ଆନ୍ତା
ଅପା କରୁଁ ସେ ଅବଶ୍ୟ ଉକ୍ତ ଶାଶ୍ୱେ ମହାପଦ୍ୟ
ଗ୍ରାମ୍ୟବାସିନ୍ଦ ଦୁଃଖ କମୋକଳ କରବାରୁ
କଳମ୍ବ କରବେ ନାହିଁ, ଅରବକ ଏକାଦୃଶ
ଉଦାରପ୍ରକୃତି ସବେପଦାଞ୍ଜ ମହାପଦ୍ୟର ମତ
ସକହୁ ପ୍ରକୃତ ଦେଖା ତାରଣ ପ୍ରେରଣ କରୁ
କର ।

ଅମାତ୍ୟ } ଶ୍ରୀମତୀ ଜାୟକ
ସମ୍ବନ୍ଧପୁର } ପ୍ରଧାନଶିକ୍ଷକ ଉତ୍କଳ ପୁର ଲବଙ୍ଗା

ମହାପଦ୍ୟ ।
ଅନୁମାନକ ହୃଦୟର ଶାଢ଼ ପୁରମାନଙ୍କରେ

ଏହି ବଧ ଅହୁ କ ସେବେ କହୁପ୍ରବଣ ପ୍ରସ୍ତ-
ଦୋଇ କହୁଦୁକ୍ତ ବ ଦେବେ ପ୍ରକୃତରୁ ଅବ-
ଗ୍ରୋଚକ ନିଷେଷ ଦେବ, ସେବେ ପ୍ରସ୍ତଦୋଇ
ଅସୁକ୍ରଥର ଦେବେ ପରପଦ କହୁଦପଦକଲେ
ଅନୁକ୍ରମ କଦୋକ୍ତ ଦୁଃଖ ଏହା ଅମ୍ଭେମ-
ନେ ଅ-କଳଥର ଦେଖି ଅନୁକ୍ରମ କରାଅହିଁ ।
ଅବଶ୍ୟ ଅନୁମାନକର ସେଣି କହମ-କ
ଦ ଶିକ୍ଷକ ଓ ଅନୁମାନକ ନିଷେଷ ଦୁଃଖ
ସେହିପରି ଶ୍ରୀ କରବାସ ଓ ଲବଙ୍ଗକ ମହାପ୍ର-
କୃତ ମନରମାନଙ୍କରେ କହୁମ କହୁପ୍ରକାର
ଦେବା ଦେଖା ଯାଉଥିଲ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଗତ
ମାସ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାକଳ ସେହି କହୁପ୍ରବଣଦୋଇଥିଲ
ଦାୟା ପ୍ରସାଦ ଦୋଇଥିବାର ସମସ୍ତେ ଜାଣନ୍ତି ।
କହୁକ ପ୍ରସାଦ ଦୋଇଥିବାର ଦେଖି ଦୁଃଖ-
ଏର ଲବଙ୍ଗକ ମହାପ୍ରକୃତର ଲେଖକମ ଦେବା
ଦୁଃଖଦର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କର ରଖା ଯାଉଥିବ
ଶୁଣିବାରେ କୌଣସି ଶ୍ରୀ ଲେଖକକୁ ଦାସ
ମହାପଦ୍ୟ ସେହିପରି ସେଠାରେ ପ୍ରକାରୁ ପ୍ରବଣ
ପ୍ରସାଦ ଦୋଇଥିଲେକେ ମୁକ୍ତିର ସମସ୍ତ ଅଗାର
ଦୋଇଯିବା ଓ ଦେବତାମାନଙ୍କର ମନୁଷ୍ୟମା-
ନଙ୍କ ପ୍ରାୟ ଶାଳକକର ଉତ୍କଳା ଉତ୍କଳ କୁହେ
କୋଇ ମତ ଦେବାରୁ ଠାକୁରଙ୍କ ସେସରେ
ଦୁଲାଇଣି ଲେଖକଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତଦୋଇ ଦେବ-
ଦେଲେକ ଆର୍ତ୍ତ ଧ୍ୟ କରାଇଲ । ଅହୁ
କରବାସକ ଗରେ ବସର ଦୋଇଅହୁ (କୋ-
ଧରୁଏ ଏପରିଦୋଇ ନ ଥିବ) ଜାଣିକଣାଯାଇ
ନାହିଁ । ଅରବକ ପ୍ରସ୍ତ ଏହୁ କ ସେବେ
ଦେବତାମାନଙ୍କର ଅନୁମାନକପ୍ରାୟ ପ୍ରବଣ
ପ୍ରକାରୁ ଦାଶିମକ୍ର ପ୍ରକୃତ ଯାକନାକୁ ଦୁଃଖ
ଦେବେ ଏହା ବାଣ୍ଟିବି ଶାଳକେ ନାହିଁ ।

ପରପଦ୍ୟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ଏହୁ ସେ ପ୍ରସାଦ ଓ
ନ-ପ୍ରାଦୟ ପ୍ରବଣ ପରଲେ ଦେଇ ଶ୍ରୀକରବାସ
ମହାପଦ୍ୟ ଦେଇ-କେ ଏକ ପ୍ରଧାନ ପ୍ରଧାନ
ଗଜକାଳ ମାନକରେ ବଧ ପ୍ରକରଣ ଦୁଃଖ ନାଦା
ଶ୍ରୀକାଳ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ପ୍ରମାଦସହର ଏହୁ
ଉତ୍କଳାଧିପତିଙ୍କରେ ପ୍ରକାର କରଣି ସକସ-
ଧାରଣକର ଗୁଣ୍ଡି ବଳ କରଇବେ । ଇତ ।

ମହାପଦ୍ୟ,
ପ୍ରସନ୍ନ ମାନବର ତାଳକେର ବତାକ-
କରଣତ ପ୍ରସାଦକରାଦା ଉତ୍କଳ ଉକ୍ତ ସତ୍ୟ-
ମନୋରଥସୁକ ଚର୍ଚ୍ଚେଦୁକ୍ରମାୟାକ ବରୁଣା-

କହାମରୁ ପ୍ରସ୍ତ ଦୋଇ ଅନୁମାନ ଯାତ କର
କହୁକହାପ୍ର ଅନୁମାନକର ଉତ୍କଳାଧିପ ଲେ-
ଖକ ଶ୍ରୀକର ଅଲ୍ପକର ସୁରୁପେ ପ୍ରକାର
କରୁଅହିଁ । ଅରବକ ଅଧିକ କରଣକ୍ୟାଦ-
ପରିଚାରେ ପ୍ରସ୍ତ ପ୍ରକ ଦାକ କର ଚିରକାସକ
କରବେ ।

ପ୍ରୋକ ।

ଗ୍ରାମ୍ୟାଦପକମନା-ପ୍ରକାରମାନଙ୍କର ସାଦୃ-
ଶ୍ୟ ଉତ୍କଳାଧିପତିଙ୍କର ପ୍ରକାରମାନଙ୍କର ସାଦୃ-
ଶ୍ୟ ଉତ୍କଳାଧିପତିଙ୍କର ପ୍ରକାରମାନଙ୍କର ସାଦୃ-
ଶ୍ୟ ଉତ୍କଳାଧିପତିଙ୍କର ପ୍ରକାରମାନଙ୍କର ସାଦୃ-
ଶ୍ୟ ଉତ୍କଳାଧିପତିଙ୍କର ପ୍ରକାରମାନଙ୍କର ସାଦୃ-
ଶ୍ୟ ଉତ୍କଳାଧିପତିଙ୍କର ପ୍ରକାରମାନଙ୍କର ସାଦୃ-

କହାମରୁ ପ୍ରସ୍ତ ଦୋଇ ଅନୁମାନ ଯାତ କର
କହୁକହାପ୍ର ଅନୁମାନକର ଉତ୍କଳାଧିପ ଲେ-
ଖକ ଶ୍ରୀକର ଅଲ୍ପକର ସୁରୁପେ ପ୍ରକାର
କରୁଅହିଁ । ଅରବକ ଅଧିକ କରଣକ୍ୟାଦ-
ପରିଚାରେ ପ୍ରସ୍ତ ପ୍ରକ ଦାକ କର ଚିରକାସକ
କରବେ ।

କହାମରୁ ପ୍ରସ୍ତ ଦୋଇ ଅନୁମାନ ଯାତ କର
କହୁକହାପ୍ର ଅନୁମାନକର ଉତ୍କଳାଧିପ ଲେ-
ଖକ ଶ୍ରୀକର ଅଲ୍ପକର ସୁରୁପେ ପ୍ରକାର
କରୁଅହିଁ । ଅରବକ ଅଧିକ କରଣକ୍ୟାଦ-
ପରିଚାରେ ପ୍ରସ୍ତ ପ୍ରକ ଦାକ କର ଚିରକାସକ
କରବେ ।

କହାମରୁ ପ୍ରସ୍ତ ଦୋଇ ଅନୁମାନ ଯାତ କର
କହୁକହାପ୍ର ଅନୁମାନକର ଉତ୍କଳାଧିପ ଲେ-
ଖକ ଶ୍ରୀକର ଅଲ୍ପକର ସୁରୁପେ ପ୍ରକାର
କରୁଅହିଁ । ଅରବକ ଅଧିକ କରଣକ୍ୟାଦ-
ପରିଚାରେ ପ୍ରସ୍ତ ପ୍ରକ ଦାକ କର ଚିରକାସକ
କରବେ ।

କହାମରୁ ପ୍ରସ୍ତ ଦୋଇ ଅନୁମାନ ଯାତ କର
କହୁକହାପ୍ର ଅନୁମାନକର ଉତ୍କଳାଧିପ ଲେ-
ଖକ ଶ୍ରୀକର ଅଲ୍ପକର ସୁରୁପେ ପ୍ରକାର
କରୁଅହିଁ । ଅରବକ ଅଧିକ କରଣକ୍ୟାଦ-
ପରିଚାରେ ପ୍ରସ୍ତ ପ୍ରକ ଦାକ କର ଚିରକାସକ
କରବେ ।

କହାମରୁ

କହାମରୁ ପ୍ରସ୍ତ ଦୋଇ ଅନୁମାନ ଯାତ କର
କହୁକହାପ୍ର ଅନୁମାନକର ଉତ୍କଳାଧିପ ଲେ-
ଖକ ଶ୍ରୀକର ଅଲ୍ପକର ସୁରୁପେ ପ୍ରକାର
କରୁଅହିଁ । ଅରବକ ଅଧିକ କରଣକ୍ୟାଦ-
ପରିଚାରେ ପ୍ରସ୍ତ ପ୍ରକ ଦାକ କର ଚିରକାସକ
କରବେ ।

ପ୍ରୋକ

କହାମରୁ ପ୍ରସ୍ତ ଦୋଇ ଅନୁମାନ ଯାତ କର
କହୁକହାପ୍ର ଅନୁମାନକର ଉତ୍କଳାଧିପ ଲେ-
ଖକ ଶ୍ରୀକର ଅଲ୍ପକର ସୁରୁପେ ପ୍ରକାର
କରୁଅହିଁ । ଅରବକ ଅଧିକ କରଣକ୍ୟାଦ-
ପରିଚାରେ ପ୍ରସ୍ତ ପ୍ରକ ଦାକ କର ଚିରକାସକ
କରବେ ।

କରେ ଶେଷେ ବହିମଧୁ ପାଧକର୍ତ୍ତବ୍ୟେ କ୍ଷେପି-
ମ୍ଭରେ ବୁଝିଲେ ଅଥାଚେ ନୁପରିର୍ଦ୍ଧିତୁଷ୍ଟରକେ
ଭାଦ୍ରୁ ବସୁଧକେ ନେତ୍ରେ ପୁଷ୍ପି ମାହାକେ
ମୁନବରେ ମାସାଧିକା ସାଧିକା । ୨ ।

ଅର୍ଥ

ସମୟରେ ସକ୍ରିୟ ଯେଉଁ ମାସର କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ
ପଞ୍ଚମୀରେ ପଡ଼ିବ ଆଗାମିକର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଏହିମାସ ଅଧି-
କମାସ ହେବ ୧୩୧୪ ବାହାରକରକ ଅର୍ଥ
ଶେଷରେ ଯେଉଁ ଶକାବ୍ଦ କ ସମ୍ବତ୍ ହେବ
ତାହାର ଭାଗଦେବ ଶେଷରେ ଯେ ବର୍ଷିବ
ତାହାର ଫଳ ନିମ୍ନଲିଖିତରୂପେ ଜାଣିବ ।
ଯେହେଁ ୩ ବର୍ଷେ ଭେବେ ଚୈତ୍ର ୧୧ ବର୍ଷେ
ବୈଶାଖ ୮ ବର୍ଷେ କ୍ଷେପ୍ତ ୧୨ ବର୍ଷେ
ଅଷାଢ଼ ୫ ବର୍ଷେ ଶ୍ରାବଣ ୧୩ ବର୍ଷେ
ଭାଦ୍ରପଦ ୨ ବର୍ଷେ ଅଶ୍ୱିନ ଏହି ମାସ ଅଧିକ
ହେବାର ସେ ଅଛି ଏଥିକରି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାସମାନ-
କର ଅଧିକ ହେବାର ସମ୍ଭବ ନୁହଇ ଅଧିକ
୧୮୧୦ ଶକରେ ଅଧିକମାସ ହେବାର ସମ୍ଭବ
ହେଉଁ ଅଛି ।

। ନ । ଶ୍ରୀପତ୍ରିକା ଭାଗବତ ସ୍ତମ୍ଭାନୁକ୍ରମ ଦାସୀ
ଶ୍ରୀକରଦାସ ପୁତ୍ର

ଉତ୍କଳପତ୍ରିକା ପ୍ରକାଶକ ନିରଂଜନ ମେ
ଦାସୀରୁ ସମ୍ପାଦକ ହୋଇଅଛି ଅର୍ଥାତ୍ ଶକ
୧୮୮୦-୮୧ (ବାଣେଶାଳ) ୧୫ ଫେବ
(ଧର୍ମେନ୍ଦ୍ର) ୧୪ରେ ହଇଲେ ଅବଶେଷରହି-
କାରୁ ଚୈତ୍ରମାସ ଅଧିମାସ ହେଉଅଛି । ଅର୍
(୧୯୧୪) ଫେବ ୧୯ରେ ହଇଲେ ୧୧
ଅଂଶ ରହିବାରୁ ବୈଶାଖ ଅଧିମାସ ହେଉଁ
ଅଛି ଏବଂ ଉପରିଲିଖିତ ପ୍ରଥମମୁକ୍ତରୁ ଦେ-
ଖାଯାଏ ଯେ ଗତବୈଶାଖକୃଷ୍ଣଅଷ୍ଟମୀଦିନ ସକ୍ରି-
ୟ ପଡ଼ିଥିବାରୁ ବୈଶାଖ ଅଧିମାସ ହେବାର
ସମ୍ଭବ ଅଥଚ ଉକ୍ତ ଶ୍ଳୋକଦ୍ୱୟର ପ୍ରକାଶାର୍ଥ
ଦୃଷ୍ଟା ହେଲେ ସର୍ବାଧିକାରକର ଭ୍ରମ ସମୋ-
ଧନ କରିବାରୁ ହେବ ପ୍ରଧାନ କେନ୍ଦ୍ରାଦିକ-
ମାନକପ୍ରକ ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନା ଇତି ।

ବିଶ୍ୱ ପ ନ ।

ଏକଦା ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଅ-
ଯାଉଅଛି ଯେ ସରକାର ବାଦାହର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
ଉପରେ ଶିକ୍ଷଣ ଚୁକି କର ୫୨ କ୍ରା ପ୍ରକେ
୫ ୨୫ କ୍ରା ଧାର୍ଯ୍ୟ କରିଅଛନ୍ତି । ଏଥିରେ
ଦରମ୍ଭ ଲେକମାନଙ୍କର ବର୍ଣ୍ଣେଷ କଷ୍ଟ ଓ ମତ

ହେଉଅଛି । ଅଥଚ ଆଗାମୀ ରବିବାର
ଉପରବେଳା ୮ ଟା ସମୟରେ ଶ୍ରୀ ଗୋପାଳ
ସିଂହଙ୍କ ମନ୍ଦିର ନିକଟ ଦ୍ୱାରେ ଏକ ସଭା
ହୋଇ ଉକ୍ତ ଲବଣ ଶିକ୍ଷଣ କରି କରବା
ସକାଶେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡଙ୍କ ଦରଖାସ୍ତ କରିବା
ବିଷୟ ସ୍ଥିର କରାଯିବ । ସକଳପୂର୍ବକ ପ୍ରାର୍ଥନା
ସେ ଆପଣମାନେ ଉକ୍ତ ସଭାସ୍ଥଳେ ଉପସ୍ଥିତ
ହେବେ ।

ନିମ୍ନଲିଖିତ କ୍ୟାଲିମାନେ ଉକ୍ତ ସଭାରେ
ବକ୍ତୃତା କରିବେ ।

- ଶ୍ରୀ ବାବୁ ମଧୁସୂଦନ ଦାସ
- » » ବିପିନ ବହାଦୁ ମିଶ୍ର
- » » ଜଗମୋହନ ଲାଲ
- » » ରାମକୃଷ୍ଣ ସାହୁ
- » » ଗୋକୁଳାନନ୍ଦ ଚୌଧୁରୀ

ନୂତନ ସୁସ୍ୱଚ୍ଛ ।

ନିଜାଲ ନାଟକ ।

(ପ୍ରଦର୍ଶନ)

କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ଷ୍ଟାଲିନ ଯତ୍ନାଳୟରେ
ବିକ୍ରୟାର୍ଥ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି
ମୂଲ୍ୟ ଚାଳିଅଞ୍ଚା । ଗୋପସଲରୁ ପଠାଇବା
ଦାରିଣ ଦୂରପଞ୍ଚାଗର ଡାକଟକର କରିବ ।

ଓଡ଼ିଆ

ସନ ୧୮୮୮ ମସିହା

ନୂତନ ପଞ୍ଜିକା ।

କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ଷ୍ଟାଲିନ ଯତ୍ନାଳୟରେ ପୁସ୍ତକାୟ
ଶ୍ରୀ ଦୋର ବିକ୍ରୟ ହେଉଅଛି ।

ମୂଲ୍ୟ ୫ ୦ / ୧୮ ଡାକମାସୁଲ ୫ ୦ /
ସମସ୍ତ ପଞ୍ଜିକା ।
ମୂଲ୍ୟ ୫ ୦ / ଡାକମାସୁଲ ୫ ୦ ୧୭

ବର୍ଣ୍ଣେଷ ଦୁଷ୍ଟାଦ୍ୟ ।

ଦେଖାଯାଉଅଛି କିପରି ଶ୍ରୀ ବାବୁ ଲକ୍ଷ୍ମୀନା-
ରାୟଙ୍କ ସ୍ୱପ୍ନ ସ୍ୱଚ୍ଚିତ ଶ୍ରେଣୀଗୁ ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ
ବେଗରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ନିମିତ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି ।
ଗତ ଉଚ୍ଚବର୍ଣ୍ଣମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବେଶୀ ଅବେଶ୍ୟ
ନ ହୋଇ ଯେଉଁଠିକାର ଦେଖାଯାଇ କାହି ।
ଶ୍ରେଣୀରୁ ମୁକ୍ତ ପାଇବାର ବାସ୍ତା ଯେତେ ଉତ୍ତମ
ଆଏ ତେବେ ତାହାକୁ ବେଗର ବିଚାରଣ
ଜଣାଇଲେ ଅତି ଅଲବ୍ୟପୁରେ ଅଲବ୍ୟ-
ମଧ୍ୟରେ ଉତ୍ତମ ଅବେଶ୍ୟ କରିଦେବେ । ସେ

ଅନେକଲୋକଙ୍କୁ ଅବେଶ୍ୟ କରି ଅନେକ
ପ୍ରଶଂସାପତ୍ର ପାଇଅଛନ୍ତି ।

ଘୋରସିଦ୍ଧ ଅଷ୍ଟାଧି ଅଙ୍ଗୁଳ, ଅନନ୍ତବ୍ରତ ଓ
ପଦକ ।

ଏ ସବୁ ସୁନା ରୂପା ତମା ଲୁହା ରଙ୍ଗ ସାଧା
ଦସ୍ତା ଓ ପାଉରେ ନିର୍ମିତ । କୁର ଜନ୍ମା ବାସ,
ସ୍ୱାସ ଅର୍ଥ ମୂର୍ତ୍ତି ଅନୁପମେଷ୍ଟ ବର ଉଦ୍ଧାର
ଓଲଟା ପ୍ରଭୃତି ସମସ୍ତ କଳ୍ପବେଗର ଅକର୍ତ୍ତ
ଭ୍ରଷ୍ଟ । ସପ୍ତରାତ୍ରରେ ଧାରଣ କଲେ ଶରୀର
କଳ ବାର୍ଣ୍ୟ କାନ୍ତି ଓ ପୁଷ୍ଟି ଅଭ୍ୟନ୍ତ ବୃଦ୍ଧି
ହୁଅଇ । ଏହି ଅନନ୍ତବ୍ରତ ଲବ୍ୟାଦି ବିକାଶିତ
ନିଦାସୀ ଜଣେ ଯେଉଁଠିକାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଓ ତାହା-
କର ଅଛି ଅଛି ସେ ବେଗରୁ ମୁକ୍ତ ହେଲେ
କୌଣସି ଦେବାଳୟରେ ସର୍ବାଧିକ ପୂଜା
ଦେବାକୁ ହେବ ।

ପୁରୁଷ ଦର୍ଶନକର ଓ ଶ୍ରୀ ବାମନରେ
ଏହି ଅନନ୍ତବ୍ରତ ଧାରଣ କରିବ ପୁଷ୍ଟିଗା ଓ
ଅମାବାସ୍ୟାରେ ଗଜାନନ ଅଥବା ଦେବପୁ-
ଜାର ବ୍ୟବହାର ହୋଇପାରିବା ଶୁକଳରେ
ବୃଦ୍ଧାଇ ସେ ଜଳ ପିଇବ ।

ମୂଲ୍ୟ
ଅନନ୍ତବ୍ରତ ୧ ଗୋଟାକୁ ୫ ୧୨ କ୍ରା
ଡାକମାସୁଲ ତୋଳ ୫ ୦ ୧୮
ଏକଲ ୧୨ ଗୋଟାକୁ ୫ ୧୫ କ୍ରା
କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ଷ୍ଟାଲିନ ସୁସ୍ୱଚ୍ଛାଳୟରେ ବିକ୍ରୟ
ହେଉଅଛି ।

ଓଡ଼ିଶା ମୈତ୍ରୀ ପ୍ରେସ ନାଟକ ।

୧୮୮୮ ମସିହାରେ ସଂଗ୍ରାହଣ ।
ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଡ, ଶିକ୍ଷା, ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ଜମିଦାରୀ-
ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାଗଜ ପତ୍ରୀତ ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ।
ଏଣୁମେଟ ମାଗିଲେ ମିଳଇ ।

ଠାରୁ ତ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଘ ଏତେବଡ଼ ସମ୍ଭାରେ
 ବ୍ୟକ୍ତି ଦୋଳପୁରାଳକଣକର ବୃଦ୍ଧି ଓ ଲବଣ-
 ଖୋଳାମା ବସନ୍ତର ଗୁଡ଼ାଣର ସମ୍ପର୍କ ସ୍ୱଭାବର
 ଭାବରେ ।

ପରସପରେ ବହୁତ୍ୟ ଏହି ଗବର୍ଣ୍ଣମେଘ
 ହିରାନ୍ତ ଅନୁପାରେ ଲବଣକର ବୃଦ୍ଧି କରୁଥିବା
 ଦାସ ଦୋଳପୁରାଳ ସ୍ୱୟଂ ସୀତାର କରୁଥିଲୁ
 ଏବଂ ସହଜ ଅବସ୍ଥା ଦେଲେ ଭାତା ଉଠାଇ
 ଦେବେ ବୋଲି ଏକପ୍ରକାର ଅଭାଷାଦେଇ-
 ଥିଲୁ । ଏ କଥାମାନ କରୁଥିବାକାଳ ପକ୍ଷରେ
 ସମାପ୍ତ ଅଟେ । କିନ୍ତୁ ଏଥିମଧ୍ୟରେ ଗବର୍ଣ୍ଣ-
 ମେଘ ସେ ୧୮ ଲୁଗାରେ ଏକପଦ୍ୟା ଅଧିକା
 ଦର ବସାଇଲେ ବୋଲି ଦେଖାଉମାନେ ସେ
 ସେ ୧ ର ପ୍ରତି ଭାଷଣକାଳ ବୋଲି ଦେଲେ
 ଏଥିର ବସ୍ତୁର ଲେବକୁ କରୁଥିବା ଭାଷଣ ।
 ଦୟାପାତ କର ବଦ୍ଧିଅଛି ସକଳରେ ଜଣା କ
 ସିଦ୍ଧାରୁ ସିଦ୍ଧା ଦେଖାଉମାନେ ଠକାଇବାର
 ସୁଯୋଗ ପାଇଅଛନ୍ତି । ପ୍ରକୃତରଥା ସମସ୍ତେ
 ଜାଣିଗଲେ ଆଜ୍ଞା ଠକିବେକାହିଁ ଅଭିବକ୍ତାକର
 ଅବସ୍ଥାରେ ଜାଣି ସଞ୍ଚିତ ରହିବ ଅଧିକ ବାଦାର
 ଅଛି ?

ଲବଣକର ସତ ।

କର ଲବଣକର ଅପରାଧ କାଳରେ ମିତ୍ର-
 ସିଦ୍ଧର ବାଟିଠାରେ ଏପରି ଦୋଳପୁର ।
 ସୁଦ୍ଧା ମନରର ମୋକଦମା ସମ୍ପର୍କରେ ଗୋପା-
 ନକରୁକଠାରେ ଯେଉଁ ବସନ୍ତସମ୍ଭା ଦୋଳପୁର
 ଭାବୁଛନ୍ତି ଏପରି ବୁଦ୍ଧିସମ୍ଭା ଅଛି କେବେ
 ଏ ଭଗବତ୍ରେ ଦେଖାଯାଇ ନାହିଁ । ମନରର
 ମୋକଦମା ସତ କେବଳ ଉନ୍ମୋଚକର ସୁଧମ
 ବସନ୍ତର ସତ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ଏସବୁ ଗୋଟିଏ
 ସମ୍ପର୍କର ଅର୍ଥାତ୍ କର ସମ୍ପର୍କରେ ଥିଲା
 ଶାନ୍ତର ସତର ଶ୍ରେଣୀର ନେତ୍ର ସହର ସମ୍ପର୍କ
 ରୂପେ ଏବଂ ସେ ପ୍ରକ୍ରେ କର ଦେବାକୁ
 ଦେହ ସୁଖ ପାନ୍ତି ନାହିଁ ପୁଣି ଲବଣକର
 ବାଦାରକପ୍ରତି ଚାହିଁ ସେପ୍ରକ୍ରେ ଅନେକକଳେବ
 ସମ୍ଭାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଦେବେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।
 ପ୍ରକୃତରେ ଏ ସମ୍ଭାରେ ଏକସକପ୍ରକୃ ଅଧିକ
 କେବଳ ଏକପ୍ରକାର ଦୋଳପୁର । ଗାନ୍ଧୀର ପତ୍ନୀ-
 ଗୋପାମ ସମ୍ପର୍କରେ ବୁଦ୍ଧି ସାମିପ୍ୟାତା ଟଣା
 ଦୋଳପୁର ଏବଂ ବସିବା ନିମିତ୍ତ କେବେକାଳ
 ଗୋପ ଓ ଦେବ ଉତ୍ତାବକ୍ରୀ ଅଠ ବସନ୍ତର
 ସମ୍ଭାରେ ପ୍ରତି ଥିଲା ଚଣାତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସ୍ତାବ

ଦେଲ ନାହିଁ । ଅନେକକଳେବ ଗୁରୁଅତେ
 ଉତ୍ତାପୋଇ ରହିଥିଲେ । ଏ ଭଗବତ୍ରେ
 ପଦାରେ ଏକକକ୍ର ସମ୍ଭା କେବେ ଦେଖାଯାଇ
 ନାହିଁ । ବାବୁ ମଧୁସୂଦନ ଦାସ ଏ ସମ୍ଭାରେ
 ଉଦ୍ୟମବାସୀ ଓ ଚାହାଙ୍କ ଯତ୍ନ ଓ ପରଶ୍ରମ ସେ
 ଅଗାଧରୂପେ ସମ୍ପାଦ ଦୋଳପୁର ଏଥିପାଇଁ
 ଚାହାଙ୍କୁ ଅନ୍ୟଦାତ କେଉଁଥିଲୁ । ଏ ସମ୍ଭାରେ
 ଓଡ଼ିଆ, ବଙ୍ଗାଳୀ, ମାନ୍ଦ୍ରାଜୀ, ସହିମା, ହିନ୍ଦୁ,
 ମୁସଲମାନ, ପିଉଟି ପ୍ରଭୃତି ସମସ୍ତ ପ୍ରଦେଶ
 ଓ ଜାଗାସୁଲେବ ଏକଟିଏ ଦୋଳପୁର ।
 ବିଶେଷତଃ ପିଉଟିକର ଦେଶାଧିକାରକ ସହର
 ସମ୍ଭାରେ ଯେଉଁ ଦେବାର ଘଠାରେ ପ୍ରଥମ
 ଦେଖାଗଲା । ଏହା ଗୋଟିଏ ସୁଲକ୍ଷଣ ଅଟେ ।
 ଉପସ୍ଥିତ ସହର ସମ୍ଭା ଓ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି
 ସମ୍ଭାର ଲୁଚ ନିର୍ଣ୍ଣୟକରବା ସାଧାରଣ ରୂପ
 ଦେଉଥିଲୁ ଓ ଚାହା ଦେଲେ ଅବଶ୍ୟ ବୋଲି-
 ବାକୁ ଦେବ ସେ କରୁଥିଲେ ସମସ୍ତେ
 ବ୍ୟସ୍ତର ଦେଖି ରହିବ ପ୍ରକୋର ଲେଖିବାରେ
 ସମସ୍ତେ ରହିବ ।

ପ୍ରାୟ ଦାସ୍ୟାସମୟରେ ସମ୍ଭାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ
 ଦେଲ ବାବୁ ବାଳୀପତ ବାଳିକା ସମସ୍ତଙ୍କ
 ମନୋହାର ମତେ ସମ୍ଭାପତ୍ରପଦରେ ନିର୍ଦ୍ଦାତ
 ଦୋଳ ସମ୍ଭାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ରହିଲି କେବଳ
 ବଞ୍ଚାପନ ଅନୁସାରେ ପ୍ରଥମ ବକ୍ତା ବାବୁ ମଧୁ
 ସୂଦନ ଦାସଙ୍କୁ ଚାହାଙ୍କ ବହୁତ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କର-
 ବାକୁ ଅହୀନ ଦେଲେ । ଏହି ସମୟରେ ଲଳ
 ନମାଉତରକର ସୁସ୍ୱଭାବର ଲବଣକର ବସନ୍ତର
 ଗୋଟିଏ କରତାସମ୍ଭାରେ ଗାନ୍ଧୀରେ ଗାନ୍ଧୀ
 ଦେଲେ ।

ବାବୁ ମଧୁସୂଦନ ଦାସ ଯେମନ୍ତ ସୁବକ୍ତା ରହିବ
 ପରକର୍ତ୍ତ୍ୟ ଏଥିପ୍ରକାରେ ଶାନ୍ତକାଳେ ପାଇଅଛନ୍ତି ।
 ଓଡ଼ିଆ ଲୁଗାରେ ବକ୍ତା କରୁଥିବା ଚାହାଙ୍କର
 ଅଲ୍ୟକ ନ ଥିବାରୁ ଲୁଗାଗତ ରୁଟି ମାର୍ଜନା
 କରବା ବାରଣ ପ୍ରାର୍ଥନାକର ବାଲୋଚର
 ସବୁପଦେଶପ୍ରଣି ସୁନ୍ଦର ବକ୍ତାଟିଏ କଲେ
 ରହିବ ସାରମର୍ମ ଏହିର ଲବଣକାସୀ ସମସ୍ତେ
 ଏକଦେଶୀୟ ଦେବାରୁ ଲାଭ ପଡ଼ିଲୁ ସମସ୍ତଙ୍କ
 ମଧ୍ୟରେ ହିନ୍ଦୁରର ରହିବା ଉଚିତ । ଧନ ଓ
 ଗରୁକ ମଧ୍ୟରେ ହେଉ ପ୍ରକୃତ ଚାହିଁ । ବାସ୍ତୁ-
 ଦେରେ ଗରୁକମାନେ ଦେଖଇ ଗୁଣ ଦେଉଅଛନ୍ତି
 ଏବଂ ସେ ପ୍ରକ୍ରେ ଦେ ଏବଂ ସେ ଧନ ଓ ସେ
 ନିଏ ସେ ନିର୍ଭର ସେପ୍ରକ୍ରେ ଗରୁକମାନେ କର
 ଦେଉଥିବା ଓ ନିର୍ମିତାର ଓ ବାଗାପ୍ରଭୃତ ଚାହା

ନେଇ ବକ୍ତାକେବ ଦେଉଥିବାରୁ ପ୍ରକୃତରେ
 ସେହିମାନେ ଧନୀ ଅଟନ୍ତି ଓ ଚାହାଙ୍କର ଯେଉଁ
 ସକ୍ତି ଅଛି ଚାହା ସେମାନେ ଜାଣୁ ନ ଥିବାରୁ
 ଅପଣାଙ୍କୁ ଗରୁକ ଓ ଅପଦାୟୁ ଲୁଚୁଅଛନ୍ତି ।
 ଇଂରାଜସୂକ ଗରୁକର ବହୁ ପ୍ରକାର ବହୁ
 ଦେବା ଚାହାଙ୍କର ପରିପ୍ରାୟ ନୁହେଁ । ପ୍ରକାମାନେ
 ସମସ୍ତେ ଦୋଳ ଅପଣା ଦୁଃଖ ଜଣାଇଲେ
 ସେ ଅବଶ୍ୟ ରହିବ ପ୍ରକାର କରୁକେ ।
 ଏକଟି ଦୋଳ ଦୁଃଖ ଜଣାଇବା ଓ ଗରୁକେତକ
 ବିଷୟରେ ମନାମତ ପ୍ରକାମ କରବା ପ୍ରକାର
 ଗୋଟିଏ ଲୁଚ ଅଧିକାର । ଏହି ଅଧିକାର
 ଗରୁକଲୁ ଅଧିକ ଦମ୍ଭକରେ ପ୍ରକାଶ କଲେ
 କଦାର ବ୍ୟର୍ଥ ଦେବ ନାହିଁ । ସେଣୀ ଅପ-
 ଶାର ପ୍ରାଚୀର ବୁଦ୍ଧି ନ ଜଣାଇଲେ ଯେମନ୍ତ
 ଦୈବ୍ୟ ରହିବ ପ୍ରକାମ କର ନ ପାରେ
 ପ୍ରକାମାନେ ଅପଣା ଦୁଃଖ ନ ଜଣାଇଲେ
 ଗରୁକବାସ ରହିବ ପ୍ରକାର ଦୋଳ ନ
 ପାରେ । ଇଂରାଜଗବର୍ଣ୍ଣମେଘ କେବେକେଲେ
 ପ୍ରକାମାନେ ନୁହନ୍ତି । ଲବଣକର ସମ୍ପର୍କରେ
 ସେ କହିଲେ ବ ଲବଣକାସୀମାନେ କରୁକର
 ଉଲ୍ଲକାରେ ବିଲକର ବାସିବଅଧିକ ବାସନ୍ତରେ
 ଜଣପ୍ରତି ୫୦୦୦୦୦ ମାତ୍ର ଲବଣକରରେ ୫୦
 କା ଅଟେ ଏଥା କରୁକରେ ବରର ସମସ୍ତ
 ଏକଦର ୫୮ କା ସୁଲ ଲବଣକରରେ
 ୫୯ କା ଲେଖାଏଁ ପଡ଼ିଅଛି । ଲବଣକାସୀ-
 ମାନେ ଗରୁକ ଦୋଳ ଏବେ ଅଧିକ କର
 ଦେଉଥିବା ପ୍ରକ୍ରେ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅଭି
 ଗୋଟିଏ କର ଉଡ଼ିବା ନିଚାନ୍ତି ଅନ୍ୟାୟ ।
 ନୁହନ୍ତର ନୁହନ୍ତର ନ ଦେଲେଦେଁ ସେ-
 ଦେବେଲେ ପୁରୁଣା ଦାଉପରେ ଅଭି ଲେଖି
 କହିଲ କେବେକେଲେ ଅଗାଧ୍ୟାୟ ନୁହନ୍ତର
 ବୋଲି ପାଇପାରେ । ଲବଣ ସମସ୍ତକେବଳ
 ନିତ୍ୟପ୍ରୟୋଜନୀୟ ପଦାର୍ଥ ପୁଣି ଓଡ଼ିଆରେ
 ପଞ୍ଚାଦଶିଅଟି ଅଧିକ ଥିବାରୁ ବହୁତ ନୁହ
 ଲେଖା ହୁଅଇ । ଏସବୁ ଦେଖପ୍ରତି ଲବଣକର
 ଅଲସ ବଢ଼ିଲେ ପୁଣି ଅଧିକ ବାଧକାରକଥା ।
 ଏସବୁ ଓଡ଼ିଆର ନିମନ୍ତମାତାଳ ବଜନାରୁ
 ମାନ୍ଦ୍ରାଜରୁ ବଦଳଦେବାକୁ ଏଠା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ-
 କ୍ରୀତ ବନ ଦୋଳ ଅନେକକଳେବର ସେକ-
 ଗାର ବନ ବୋଲିଅଛି । ଅତ ଏକ ସେ ପ୍ରସ୍ତାବ
 କଲେ ତ ଲବଣକର ଉତ୍ତା କରବା ଏବଂ
 ଓଡ଼ିଆର ନିମନ୍ତମାତାଳ ସୁସ୍ୱାୟ ବଜନା-
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଘ ଅଧିକରେ ରହି ଏଠାରେ

ଲୁଣପୋଛାଇ ଦେବା ବିଷୟରେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟରୁ ଅନୁରୋଧପତ୍ର ଉପରେ ପଠାଯାଇ । ଯେଉଁମାନେ ଅନୁରୋଧପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବେ ସେମାନଙ୍କର ନାମ ଏଥିପରେ ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେ ।

ବାବୁ ଉପକରଣାଦି ମିଶ୍ର ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁମୋଦନପତ୍ର ପ୍ରଥମେ ବାବୁ ନିମାଇଲକର କରୁଣା ଏବଂ ମଧୁବାବୁଙ୍କ ବକ୍ତୃତାର ପ୍ରଂସାଦର ଲୁଣକର ପ୍ରକାମାନଙ୍କୁ ବଡ଼ ବାଧୁଥିବା ଏବଂ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟର ଟଙ୍କା ପ୍ରୟୋଗକର ଦେଲେ ବିଦେଶରୁ ବର୍ମଗଣ୍ଡା ଅଣାଇବାରେ ଯେଉଁ ଅଧିକା ଖର୍ଚ୍ଚ ପଡ଼ୁଅଛି ସେ ଖର୍ଚ୍ଚା ଉଣା ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପାୟରେ ତାହା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ଉଚିତ ବୋଲି ବ୍ୟକ୍ତି କଲେ ।

ମନୁଷି ଏକରାମ ଅଲି ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ସମର୍ଥନ କରିବାକୁ ବନ୍ଧାସମ୍ଭାଳ ଦେବାବେଳେ ପ୍ରଥମେ ଶିକ ଏ ବୋଲମାଳ ଦୋଲ ସମ୍ଭାଷଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଦୁଇ ଗୁରୁପଦ ଏଣୁପେଣୁ ଦୋଲମାଳ ତାହା ଲେଖିବାର ପ୍ରୟୋଗକ ନାହିଁ । ବକ୍ତୃତା ଅରମ୍ଭରେ ଘଟିକାଉପରେ ଦୁଇ ଗୁରୁତା ବିଷାକ୍ତବାଣ ସଦଳରେ ଲିଖିତ କଲେ । ସେ କହିଲେ କି ଘଟିକାସମ୍ପାଦକ ମାନ୍ୟବର ସୁଜା ସ୍ୟାଗମୋଦକ ମୁଖୁର୍ଯ୍ୟାଙ୍କ ଚେଲ-ଅଛି ଏବଂ ଲେକକ ଉତ୍ତମବା ନିମିତ୍ତ ଘଟିକାରେ ଲବଣକର ଗୋଷ୍ଠିକାରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରବଳ ଲେଖିଅଛନ୍ତି । ସେପ୍ରକାର ପ୍ରକାରଣରେ ଲେକକ ନ ପଢ଼ିବା ବିଷୟରେ ସରକର କର ଲବଣକର ଦୁଃଖିଲେକକ ବିଷେଷତଃ ଏଠାର ପଲାଇଣ୍ଡ୍ରୁକ୍ ବଡ଼ ବାଧୁଥିବା ଓ ବଡ଼-ଲେକମାନେ ତାହା କୁହି ନ ପାରବାର ପ୍ରକାଶ କଲେ ।

ବାବୁ ବର୍ତ୍ତମାନକାରଣ କହିଲେ କି ଅଳ୍ପ ଭାଲ ଦୁଃଖିଲେକକ ଅବସ୍ଥା ଏପରି ଦୋଲ-ଅଛି ଯେ କେହି କାସନ ଅରୁବରେ ବାତ ଶୋକ କହିଲେ ପରଲ ଶରମ ଚୋରୁଣୀମୁ-ଦାଏ ଘାତକାହାଣି ପ୍ରାଣଧାରିଣ କରୁଅଛନ୍ତି ଏଥିରେ ଯେବେ ଲୁଣ ଶିକ ଏ ନ ପାଇଲେ ତେବେ ତାହାଙ୍କ ଦୁଃଖର ସୀମା ରହିଲ କି ? ଏ ବକ୍ତାକୁ ଅନୁରୋଧ ପାଠକ ପଢ଼ି ନ ଥିବେ । ଏହାକ ଲବଣ ଏହି ନମର ଗୁଣାହାଣିରେ ଅଛି ଏବଂ ଗୋଟିଏ ସାମାନ୍ୟ ବଲକ ଦୋ-କାନ ତଳାଦବାହାଣି ଉପସାଧ କରିନ୍ତି ।

ବାବୁ ଉପସାଧି ଏ ନିମନ୍ତେ କିଣେ ବସ୍ତି ହାଲ ଏବଂ ସମସ୍ତ ସମ୍ଭାଷଣ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଅଧିକାଂଶ

କା ସରଦାର ଅଛନ୍ତି । ଲୁଣର ଦୁର୍ଗୁଣ୍ୟ ଦେଖି ଲେକକର ବକ୍ତୃତା ଦେଖୁଥିବା ଏବଂ ଲେ-କକ ମଧ୍ୟାଧି ଅବସ୍ଥାପ୍ରତି ଦୁଃଖିକରଣି ଦେବଳ ଯୋବଲୁଗା ଦେଖି ଶିକସ ନିଆରାଉଥିବା ପ୍ରମା କହିଲେ ।

ବାବୁ କରଗୋଦକ ଲାଲ ମଧ୍ୟ ମୁଖୁର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କର ଘଟିକା ଓ ସୁଜା ସ୍ୟାଗମୋ-ଦକ ମୁଖୁର୍ଯ୍ୟାଙ୍କ ମରତ ଗତ ସମାଲୋଚନା କର କହିଲେ କି ଏମାନେ ଉଚ୍ଚାନ୍ତରେ ଉଚ୍ଚ କର ସମସ୍ତରେ ମରଦେବଳ ଥିଲେ ସୁଦା ବଡ଼ ହୁମରେ ପଡ଼ିଥିବେ । ସୁଜା କଲକତାର ବଡ଼ଲେକ ଉତ୍ତମବଳ ଗୁରୁମଦଳରେ ବାସ କର ଦୁଃଖିକରଣୀ କାକୁ କୁହିବେ ଓ ଘଟିକା-ସମ୍ପାଦକ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଦୋମହଲରେ ବାସ କରନ୍ତି ଦୁଃଖିକ ବକ୍ତା ସେ ଅନୁରୁଦ କରିବାକୁ ଅସମ । ସେ ଅପଣା ବସା ଖର୍ଚ୍ଚ ଦେଖି ଠିକ କରୁଅଛନ୍ତି ଯେତେପ୍ରକାର ମାସକୁ ସେ ୧/୨ ଲୁଣ ଖର୍ଚ୍ଚିଥୁଅଇ ବର୍ଷକୁ ପ୍ରାୟ ସେ ୨ ର ଓ କହିଲେ ୫ ୦ ୯୨ କି ଲୁଣଅଣା ଅଧିକା ଉତ୍ତପ୍ରକ । ଘଟିକା ଯେ ୫ ୦/୯ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ତାହା ଅସ-ଙ୍ଗତ ଓ ଗୁରୁକର ଭାଲ ଯେବେ ଉଚିତ ଦୋ-ଲଅଛି କହିଲେ ତତ୍ତମାନେ ବଡ଼ଲେକ ଦୋଲଅଛନ୍ତି ଓ ସେ ଟଙ୍କା ଘରେ ଲୁଣୁ-ତାରୁ କାହାରତ ବାଧୁ ନାହିଁ । ଲୁଣକର ସରକାର ଦେଉଅଛନ୍ତି ଓ ତାହା ଦେବରୁ କାହାର ଶାନ୍ତଅଛି ଏବଂ ଲୁଣପୋଛାଣି ତର ଦେବାରୁ ବାଲେଶ୍ଵରରେ ବିପୁଳ ବିଲକିଲୁଣ ବିଷୟ ଦୋଲ ଏଠା ଦୁଃଖିକ ଦାଲାମାଲୁଅଛି । ସେ ଅଭର କହିଲେ କି ଲନକମ୍ ଖାନ୍ ଅଳ୍ପ-ଲେକକ ଦେବାକୁ ହୁଅଇ । ସେ କର କୁକି ଦୋଲ ଘାରେ କିଡ଼ଲେକକ ବ୍ୟବହାରୀୟ ଲୁଣା ଓ ମାବକପ୍ରକାର ବିଳାସପଦ୍ୟରେ କର କେବାର ଉଚିତ ।

ଏମାନଙ୍କ ବକ୍ତୃତା ଶେଷ ଦେଲେ ସମସ୍ତେ ମହାଶୟ ଅନୁପ୍ରସିଦ୍ଧ ସୁଜା ସ୍ୟାଗମୋଦକ ମୁ-ଖୁର୍ଯ୍ୟା ଓ ଘଟିକାଙ୍କ ମରତ ସମାଲୋଚନା କରବା ପ୍ରକୃତପୂର୍ଣ୍ଣ ନ ହୁବାର କହି କହିଲେ- ଚିତ ପଢ଼ିଲି ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର କହିଲି ମରତ ଲେକକ ଦୁଃଖୀ ଦେଲେ ଓ ସର ଶୋଦ-ଧିକାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବୁଝାଉଛି କିପରି କିପରି ମତ ପ୍ରକାଶ କର ନ ପାରୁ କିପରି କିପରି ଲୁଣ ଦେଇ ସରକାର ମତ ତାରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁ କରବାକୁ ସମସ୍ତେ ଏକବାକ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥିତ

ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଅନୁମୋଦନ କଲେ ଏବଂ ତାହା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲେ ଉତ୍ତରୁ ସରସକି ଅଧିକାର ବିଅପାଇ ସର ଉକ୍ତ ଦେଲ । ସର ଲୁଣ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ଏକଜଣ ପରାଧୀନ ଉଚ୍ଚକରରେ ପରାଧୀନରେ କି ସରକାର ଲୁଣକର ସେଇପ୍ରକାର ଏକପରାଧୀ ବିସାଇବାରୁ ଏଡ଼େକଡ଼ିପରା ଲାଗି-ଅଛି ମାତ୍ର ଦେବାକୁ ଲୁଣମାନେ ଯେ ଅଧିକ ଦୁଇପରା ତତ୍ତମ ଦେଲେ ସେ ବଥାଉ କି ଦେଲ ? ଦୋଲକା ବାହୁଲ୍ୟ ଯେ ଏଥିର ସହୁରୁ କେହି ଦେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ ।

ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଥମ କହିଅଛି ଯେ ଏ ସର ଅପାଗକରୁପେ ସମଲ ଶିବାଦଅଛି ଏବଂ ସମସ୍ତରେ ଏହିପରି ସର ଦେଉଥିଲେ ବିଶେଷ ଉପକାର ଦେବ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ପ୍ରଥମସରୁ ସଦାକ ସୁଦର ଦେବା ଦୋଲ ନ ପାରେ । ଏପରି ସରକାରୀକାରଣ ରବିଷୟକୁ ଅନୁର ବଳ ଦେବା ବିଷୟରେ ଅନୁମୋଦନ ବିଦ୍-ଲଦରୁଅଛି କି ବକ୍ତାମାନେ ସପଣା କଳ୍ପିତା ସନ୍ତୋଷ କର ଚର୍ଚ୍ଚି ପରର୍ଚ୍ଚି ସଦାଶେ ଅଧିକ ସମୟ ଦେଲେ ଭଲ ଦେବ । ଏଥର ସରରେ କେବଳ ବକ୍ତୃତାରେ ସମସ୍ତ କିଟିଗଲ ଉକ୍ତ ଶେଣୀର ଲେକକ ଉପସ୍ଥିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଚର୍ଚ୍ଚି କରର୍ଚ୍ଚି ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୁଃଖର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିବା ସଦାଶେ ଅଦୌ ସମୟ ବିଅଗଲ ନାହିଁ । ଲେଖି ଅନେକଲେକ ଅପଣା ମନ-କଥା କହି ନ ପାରିଲେ ।

ସାପ୍ତାହିକ ସଂବାଦ ।

ଅସମାଜକ ବନିପୁର ମେଢ଼ାପାଠାଦେବ ଅଗାମି ମତ ଠା ୧୨ ରିବରୁ ହୁଣ୍ଡେକାର ଶିବ କହିଅଛନ୍ତି । ଶିବଦେ-ଶାଦେବ ଏସମୟରେ ତମାଦଣ ବଦେବୁଦ ମୁର୍ଦ୍ଧା ଦେଖି-ପାଦେବରୁ ଦେଇ ଏଠା ବନିପୁରର ଉପମେଦେ ।

ଏସପ୍ରକାରେ ଏକଦଳରେ ଦୁଇ ଏକଅର ଗାମାନ୍ ବୁଦ୍ଧି ଚୋରଅଛି ।

ବଦରାଜ ଚୋର ଏଠାରେ ଗୁଣାବର ଯେ ପୂର୍ବର ଦେଲେବର ଗୋଷ୍ଠୀ ଯାଦେବ କହିବଣା ଦୋଲ ପ୍ରାଣଧାରିଣ ନିଶିଅଛି । ଅବୁଦନା ଅପଣା ଘାତକହାମ ଏପରି ଦୋଲ ଅଛି ତମାଧ୍ୟାୟ ନାହିଁ । ଏ ଗୋଷ୍ଠୀକର ସରକାର ସଦେଶ୍ୟ ଏଠେ ପ୍ରକାଶ ଗାଦକ ।

ବାଲେଶ୍ଵରର ମରତ କଲେକର ବର୍ଣ୍ଣିତାଦେବ ଅପଣା ନାରିକ ଲନ ଦେଉଅଛନ୍ତି ।

ସେଠାର ପୁଅ କଲେକର ହୁଣ୍ଡେକାର ଦେମାଳ ଚମିର ଏକଦଳ ଅସୁଅଛି । ସେ ଏଠା କଲେକର ମୁର୍ଦ୍ଧା ଦେଲେ ଅସମାଜକ ବନିପୁର ଦେଖିବିଶାଦେବ ତମାଦଣକୁ ଘାତା କହିବେ ।

ଦେବାପଦା କେମାନେ ନ ୫୧ ରୁ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ
ସମାପ୍ତେ ଶକ୍ତିମେଳ ଦେବେ କମି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ତ ବଦନା ଶମନ୍ତେ
କଲମର ଦେଇଅଛନ୍ତି ।

ସ୍ତ୍ରୀ କରବରୀ ଏକକ୍ରମେ ଉଚ୍ଚିକମ୍ପର ଉପ
ଅନୁରୋଧ ଚୈତ୍ର କାହାଣୀ, ମାତ୍ରାକରଣମେଳକୁ
କରତ ଦେବାକୁ ମହାନତ୍ୟ ବଦନର ଏକକ୍ରମେ ଉଚ୍ଚିକ-
ସ୍ତ୍ରୀ ଉପ ଏକକ୍ରମେ କାର୍ଯ୍ୟ ସାହେବ ଅନୁରୋଧ କମି
ଦାହାକ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଶକ୍ତିମେଳ ଦେବେ ।

କଲିକତାଗେଜେଟ୍ ।

ବୃତ୍ତକ୍ଷେତ୍ର ମାତ୍ରକ୍ଷେତ୍ର ଓ ଶେଷ କଲେକ୍ତର ବାବୁ
ଦେବୀନାଥ ଦତ୍ତ ୧୮୮୮ ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର ୩୧ ଓ
ନୁଭାବ କଲେକ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ସମାପ୍ତ ଶମନ୍ତ
ହେଲେ ।

ସର୍ବଦେଶୀୟ କଲେକ୍ତର ବାବୁ ବିଭବନ ଗୋପାଳ
ଏକକ୍ରମେ ମହତ୍ତ୍ୱ ଦେଇ ଓ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରେ କଟକର
ପାଣ୍ଡିଆରଜର ସର୍ବଦେଶୀୟ କଲେକ୍ତର ବାବୁ ବିଭବନ-
ଦାସ ପ୍ରେସ୍ତ ଦେବାକୁ ବାବୁ ବିଭବନ କର କଟକର
ପାଣ୍ଡିଆରଜ କାର୍ଯ୍ୟ ଶମନ୍ତେ କରୁଥିବେଶୀର ସର୍ବଦେଶୀ-
ଶୀରେ ଅନୁରୋଧ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶମନ୍ତ ହେଲେ ।

କଟକର ଅତିକ୍ରମ ମାତ୍ରକ୍ଷେତ୍ର ଓ କଲେକ୍ତର ମି: ଏଚ୍,
ଏସ୍, ଦେବ ସାହେବ କଟକ ଦେବକମେଶ୍ୱର ମାତ୍ରକ୍ଷେତ୍ର
କର ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ ।

ଓଡ଼ିଶା ଗଜନାଦପଡ଼ାରେ କମ୍ପୁଲ୍ସିଟ ସମାମାନେ
ଦେବାପଦାକାରରେ ଉପସ୍ଥିତ ଦେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କର
କରଅଛନ୍ତି । ଉପସ୍ଥିତ ସମା ସମାମାନୀ ସର୍ବଦେଶୀୟ କରବର
କଟକର ହିନ୍ଦି ମହାପାତ୍ର, କରବର ପ୍ରମୁଦର ସମା ସାଧୁକରଣ
ମାନବିତ୍ୱ ପ୍ରଦାନନ ମହାପାତ୍ର, କଟକର ସମା କରବର
ପାଦକର ମନସର ମହାପାତ୍ର, ଦେବାନାଥର ସମା କର-
ପ୍ରଦାତ ମହତ୍ତ୍ୱ କାହାଣୀ, ମହତ୍ତ୍ୱର ସମା ଶ୍ରୀ ସମତର
ଉଚ୍ଚ ଦେବ ।

୧୮୮୮ ମସିହା ନମ୍ବର ଦେବଦେବର କଲେକ୍ତର
ମୋକ୍ଷେ ଓ ୧୫୫ କ ଦେବଦେବର ସୁଲୀନ ଓ ୧୦୦ କ
ଓ ପାଠକ୍ତର ଓ ୧୧୮ କ କର ଦେବ କଲେକ୍ତର
ସୁଲୀନ ୧୮୮୮ ମସିହାର ଅପ୍ରେଲମାସ ତା ୨୮ ଉପରେ
କର ଦୋର ଉଲ୍ଲେଖ ତା ୨୦ ଉପରେ ଫିଟ ।

କଲେକ୍ତରରେ ସର୍ବଦେଶୀୟ ପ୍ରକର କଲେକ୍ତର ବାଦର
ବାବୁ ପ୍ରମୋଦର ଉଚ୍ଚିକ ଅଧୀକର ୫୫୦ କାର କାର୍ଯ୍ୟ
ପ୍ରଦାନର ଏକ ସମୋକ୍ତର ଉଚ୍ଚିକ ଶ୍ରୀମତ ସୁଲୀନ ଉପ
ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ।

ନାମକର କମିଟାର ଉଚ୍ଚିକ ମହାପାତ୍ର ପ୍ରସାଦ
ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ ଉପରେ କର ଦୋର ପ୍ରମୋଦର ମାତ୍ର-
କମଳେ ୫୫୦୦୦ କା ଉପରେକାର ୫୫୦୦୦୦ କା
ମାତ୍ରାକର ଦେବାକୁ ଶେଷରେ ସାହେବ କର ଦାତ୍ର ପ୍ରକର
କର କମିଟାର ଅନୁରୋଧ ପ୍ରମାଣ କରଅଛନ୍ତି ।

କରମାତ୍ର ତା ୨ ଉପରେ କରରେ କମିଟର ଦୋର
ପାଦକର ସମାଦ ମିଳଇ । ଏକରେ ଶକ୍ତିକ ସର ଦୋ-
ରୁଲ୍ଲେଖକାର କରତ ଓବ ।

କଟକ କାରକରୁର ମିଳନପ୍ରକର କମିଟର ଦେବା-
ମହାପାତ୍ର ବାବୁ କରକର ମହତ୍ତ୍ୱ ବାବୁ କରମାତ୍ର
ସୁଲୀନର ପ୍ରକରେ ମତ କ ଦେବାକୁ ଦାହାକୁ ଶେଷରେ
କମିଟି ମାତ୍ରାକର ଦେବାକୁ କମିଟି ଚୈତ୍ରଦାଦ-

ଅପାଳରେ ନାଲିର ଦାବର କରଅଛନ୍ତି ।—ଏ କୋରୁକ
ମତ ନୁହେ ।

ଅନେକକାର ଉଲ୍ଲେଖକେଶ୍ୱର ଅନେକ ସ୍ଥାନରେ
ଉଚ୍ଚିକକରୁ କରତ ପଦକ ଦୋରକାର ସମାଦ ମିଳଇ ।
ପ୍ରାପ୍ତ ସର୍ବଦେଶୀୟ ଦୋର କାଠଅନୁରୋଧ ଅପର ସର୍ବଦା
ପାଦଅଛନ୍ତି ଓ ସମାମାନ ମଧ୍ୟରୁ କ ୨୦୦ କ ଉପରେ
ସମାମାନ କରଅଛନ୍ତି ଏକ ଅନେକ ଦେବକର ଅଧିକୌତସି
ସମାଦ ମିଳ ନାହିଁ ।

କରତ ମାତ୍ରାକ୍ର ପ୍ରକରେ ଉଚ୍ଚିକ କାର୍ଯ୍ୟ ସାହେବ କମିଟି
ପାଦକର ମହାପାତ୍ର କରତ ମହତ୍ତ୍ୱକାରୀ ଉପରେ
୫୫୦ କା ଉପରେ ଶେଷେ କଟକର କରକ୍ତ ପ୍ରଦାନ
କରାବେଳେ ପାଠକ୍ତରେ ଅଧୀକ୍ତ କରବେ । କରକ୍ତମେ-
ଏକକା ଦେବେ କ କାହା କର ମହାପାତ୍ର କର ।

କରମାତ୍ର ତା ୧୦ ଉପରେ ପାଦକରକାର ଉଲ୍ଲେଖକର
ଗୋଟିଏ ପ୍ରକର କାଠ ଦୋର ଅଧିକର ଉଚ୍ଚିକ କାଠକାରରେ
ପ୍ରକର ଦୋରକାର ସମାଦ ମିଳଇ କରତ ଓବ କମାନ
ଏକରେ କର ପ୍ରକରେ ଦୋର ଅଛନ୍ତି ।

ଦାହାକର ଉପୋକ୍ତ ମେକେକର କାର୍ଯ୍ୟ ସାହେବ
କରକର ତା ୮ ଉପରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଥିବା ସମାମାନେ
କର ଦୁକ୍ତଦେବ ଗୋଟାଏ କାଠି ଦେଇ ମିଶର କରକ୍ତ
ପାଦ ଉପୋକ୍ତ ମାତ୍ରାକର ବାଦର କାଠି ଉଚ୍ଚିକମାତ୍ରାକର
କର ଓକର ଦୋର କର ଉପରେ ଦୋକ୍ତ ଚୈତ୍ର
କରକ୍ତରେ ଓ କାଠି ବାଦର କାଠି ।—ଏକରେ ଦୁକ୍ତଦେବ
ଅଧୀକ୍ତ ଅଛନ୍ତି ।

କରମାତ୍ରକର ଉପରେ ଅପର କରକର ସର୍ବଦେଶୀୟ
କର ଅଧିକର ଦୋରକାର କରାପାଦକର ମାତ୍ର
କରମାତ୍ର ତା ୧୦ ଉପରେ ସମାଦର କର ଦୋର
କାଠି ଏକରେ ଅକ୍ଷା ଦୋରକାର ଅଧିକ ଦୋର
ମାତ୍ରାକର ବାଦର ଉପରେକର ଦୋର ।—ଏକରେ
ଏକରେ କାଠି ଆଧିକର କରକ୍ତ ଏକରେ ଦୋରକର
ଦେଇ ଅଛି ।

କରତ ଓବ ପଦକରକର କମିଟର ଦୋର ପ୍ରକର
କରକାର କରକର ମହାପାତ୍ର ପ୍ରକର ଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର
କେଶ୍ୱର ଦେବକର ମହତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରକର ଅଧୀକ୍ତ ଦାହା କର
ଦାହା କାହାଣୀ ।

କରକରରେ ଅଧିକର ଓ ପ୍ରକ ଦୋର ଦୋର ଦୁକ୍ତ
ମୋକ୍ଷେ କରକ୍ତ ପାଦଅଛି । ଏକରେ ଦୋ ଦୁକ୍ତ
ଦାହାକୁ ୫୫୦ କା ଏକ ଦୋ ଦୁକ୍ତ ଦୋରକର ଦାହାକୁ
୫୫୦୦ କା କରକାର ଦୋରଅଛି ।

କରତ ଓବ କାରକ କମିଟି ଅନୁରୋଧ ମାତ୍ର
ଅନେକାଠିରେ କର କରକର ଏକ ଅନୁରୋଧ
ଶ୍ରୀମାତ୍ର କରକରେ ଦେବକର କରକର ଅଧିକା ବାଦର
କର ସର୍ବଦେଶୀୟ ସାହେବ କରକର ଦୁକ୍ତକର
କରକର ପ୍ରମାଣ କରକର ଦେବକରକର ପାଦଅଛି ।—
ଏ ସମାଦ ମିଳି ପ୍ରକରେ କରକର ଦୋର ପଦକ ଓବ
କରକର କରାପାଦ ।

ପାଠକର ସମାଦ ।

କର ପ୍ରମୋଦର ପ୍ରକ୍ତ ଏ ଅଧିକରେ ୫୫୦ ଅଧିକ ଉପ
କର ଦୋରକର ମାତ୍ର ଦୋର କୋଟି ପ୍ରକରେ ଅଧିକ
ଦୋର କ ସର ସର ପାଦକରକାର ପ୍ରକରେ ଏକରେ
କରକର ଦୁକ୍ତ ଦୋରକାର ଅଧିକ ଦୋର ଅଧିକ

ଦୋରକାର ଶ୍ରୀମାତ୍ର ମାତ୍ର ଅନୁରୋଧ ସମାଦପ୍ରକରେ କର
ଅଧିକ କ ଦୋର କର ଦୋରକାର ଦୋରଅଛି, ଅଧିକ
ନେକର ଅଧିକ କାଠି ବାଠି ସମାଦ ଦେ ମତ ମତ ଦୁକ୍ତ
ଦୋରଅଛି ।

କରକର ଦୋରକର ଦୋରକାର ଦୋରକାର କରକର
ଅଛି ।

ଏକରେ ଅଧିକ ଦୁକ୍ତକରକର ମାତ୍ର ପାଦରେ
ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱକର ଦୁକ୍ତ ଏକରେ କରକର କାଠି ଓ
କାଠିକା ପ୍ରକର କରକର, ଦୁକ୍ତକର ଦୁକ୍ତକର କରତ ଆଦି
ଏକରେ ମହତ୍ତ୍ୱ ଅଛି ।

ଅନୁରୋଧକର ସର୍ବଦେଶୀୟ ଅଧିକର କାର୍ଯ୍ୟ ମୋ-
କ୍ଷେ କରକର ଦୋର ଦୁକ୍ତକର
ମୋକ୍ଷେ କରକର କରକର । ଦୋରକର ଓ ଦୁକ୍ତକର
। କ । କରକର ମଧ୍ୟରେ ଦୋରକରକର ମୋକ୍ଷେ-
ମାତ୍ର ଦାବର ଦୋରକରକର କରକରକର କରକର ଦୋର
ଅଛି । ଦୋରକର ମହାପାତ୍ର କରକର ମହତ୍ତ୍ୱକର କର-
କରେ ଦୋରକର ପ୍ରମାଣ ଦୋରକର ସମାମାନେ ଦୁକ୍ତକର
ଦୋର ଅଛି ।

ପ୍ରକ୍ତକର ପ୍ରକ ।

ଶ୍ରୀ—ଅନୁରୋଧକର ଦୋରକର ଦୋରକର
ମୋକ୍ଷେ କରକର କରକର ଦୋରକରକର
ପ୍ରକର ଦୋର କରକର କରକର ପ୍ରକରକର
କରକର ଅଧିକ କରକର ସର୍ବଦେଶୀୟ
କରକର କରକର କରକର ମୋକ୍ଷେ କରକର
ଦୋର କରକର ଅଧିକରେ ଦୋରକର
ଅଧିକରେ କରକର ।

ପ୍ରକ୍ତକର ।

ପ୍ରକ୍ତକରକର ମୋକ୍ଷେ କରକର ଅଧିକ
ମୋକ୍ଷେ ଦାହା କରକର ।

ଶ୍ରୀମତ୍ତ୍ୱ ଉଚ୍ଚିକାତ୍ରକା ସମାଦକ ମହାପାତ୍ର
ମାତ୍ରକରକର ।

ମହାପାତ୍ର !

ଏକରେ ଉଚ୍ଚିକାତ୍ରକାତ୍ରକାତ୍ରକ ମହାପାତ୍ର
କରକର ଶ୍ରୀମତ୍ତ୍ୱ ଶ୍ରୀମତ୍ତ୍ୱ କରକର କରକର
କରକର ମହାପାତ୍ର କରକର ମୋକ୍ଷେ
କରକରକର ସମାଦକର କରକର
ଦୋରକର । କରକର କରକର କରକର-
କରକରରେ ସମାଦକାତ୍ରକାତ୍ରକାତ୍ରକ
ପ୍ରକାଗମକ କାଠିରେ ଦୋରକରକର
କରକର ଶ୍ରୀମାତ୍ର ସମାଦକାତ୍ରକର
କରକର ଏକରେକରେ କରକରକର
ଅଧିକକର କ ୧ କେ ସମାଦକର ସମାଦକର-
କାଠିକାତ୍ରକାତ୍ରକାତ୍ରକାତ୍ରକ ଏକରେକର-
କରକର କରକର ଅନୁରୋଧ ଅଧିକ

ପ୍ରାୟତଃ ସମସ୍ତଙ୍କ ପରେ ଜମିଦାରୀର
 ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କ ଦର୍ଶନକର ପରମାତ୍ମାଙ୍କ ଭାବରେ
 ଚଳୁଥିବା ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ସଂହିତାରେ ଉଲ୍ଲେଖ
 କରାଯାଇଛି । ଉପରୋକ୍ତ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍
 ପାଠକମାନଙ୍କ ପ୍ରଦାନକଲେ ଓ ଚାଳକମାନଙ୍କ
 ଦେଖିବା ପରେ ପ୍ରକାର ପୁସ୍ତକ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍
 ଦର୍ଶନକର ପ୍ରାୟ ଜମିଦାରୀ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ
 ମାଳକଲେ । ଅର୍ଥାତ୍ ଇନ୍ଦ୍ର ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରୀ,
 ବିଦ୍ୟାଗ୍ରାଣ୍ଠ ଓ ଉପାଧ୍ୟକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଦ୍ୟାସ
 ତାମ ଓ ପଶ୍ୟ ସମ୍ପଦ ବ୍ୟାପ୍ତ ହେବାର ଅବଶ୍ୟକ
 ଜାଣି ସାନ୍ତ ଭକ୍ତ ନ ପାରି ଏହାକୁ ସମ୍ପଦ
 ପ୍ରଦାନକଲେ ସତେଜ ହେଲେ ।

କରମତ୍ତ ସୁଲୀ ନଃ ମାଧବତନୁ କର
 ଯୋଗ୍ୟା ପ୍ରଧାନ ପଣ୍ଡିତ

ମଦ୍ୟାସ !

ଗତ ଦଶନ୍ଧି କଳିଯୁଗରେ କୃଷି-
 କ୍ଷେତ୍ରର ଉତ୍କଳରେ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ସଂହିତା
 ବାଦୀମାନଙ୍କ କଳମାର ଉଦ୍ଦୋଳ ଓ ରକ୍ଷ-
 ପଣ୍ଡା ଅମଦ୍ୟା ବସନ୍ତକ ଯେଉଁ ସଂପର୍କ
 ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଅଛି ହେଁରେ ସାଦେବ
 ବାହାଦୁର ଅନୁଗ୍ରହ ସମ୍ପଦରେ ଦୁଇକଲମ
 ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ସୁଖି କର ନାହାନ୍ତି । ସାଦେବ
 ମଦ୍ୟାସ ଅନୁଗ୍ରହ ଫଳେ ସୁଖରେ ଦେଖି-
 ଥିବାର ଯାହା ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଅନ୍ୟାୟ
 ହୋଇଅଛି । ସାଦେବ ବାହାଦୁର ନୁଆବାବାଙ୍କ
 ସତ୍ତ୍ୱେ ଗଢ଼ାଉଛନ୍ତି ଅଧିକାର ଧାରଣ
 ଅଦୌ ଦେଖି ନାହାନ୍ତି ଯାହା ଦେଖି ଅଛନ୍ତି
 ହୁଏ ଏବଂ ସତ୍ତ୍ୱେ ସତ୍ତ୍ୱେ ଥିବା ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍
 ଶାଳକମ ଅଟେ ଓ ସେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷେ କ ଦେଖି
 ବାଧୁଥିବା ବା ଲେଖକ ହୋଇଥିବା ବସନ୍ତ-
 କରେ ଅଧିକ ହୋଇ ନାହିଁ । ସାଦେବ ମଦ୍ୟାସ
 ଏପ୍ରକାର ଅବଶ୍ୟକତାକୁ ଗଢ଼ାଏ ଏବଂ
 ଦୁଇକଲୀ ମଦ୍ୟାସ ନାମକ ଏବଂ ମୌତା
 ସତ୍ତ୍ୱେ ସତ୍ତ୍ୱେ ଦାମ ଉପରେ ଉଚ୍ଚ ଅବଲ-
 କର କର ଅନୁଗ୍ରହ ଅବସ୍ଥା ଉପରେ ସାଧାରଣ
 ମତ ପ୍ରକାଶ କରାଅଛନ୍ତି ସାଦେବଙ୍କ ପର କରେ
 ଚଳିତ ଦର୍ମଶାସ୍ତ୍ରୀ ଅବସ୍ଥା ଓ ସମ୍ପଦେଶ
 ଅଦୌ ଉଦନ୍ତ ନ କର ଏପରି ଉପୋକ୍ତ
 ଦେଖା ଦେଖିବୁ ଅନ୍ୟାୟ ବାଦା ହୋଇଯାଇ
 ନ ପାରେ । ଉପରୋକ୍ତ, ଉପଦେଶ, ଶାଳକୀ,
 ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍, ବସନ୍ତକରପତା, ସୁରୁଣାଗଡ଼ ଓ
 ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ କେତେକ ଅବସ୍ଥା ସେ

ଅନେକ ଶୋଚନୀୟ ବାଦା ସେ ଦେଖିଅଛୁ ସେ
 ରୁଚିଅଛୁ ଅପରଲୋକ ବାହୁଁ କାଶ୍ୟା ଉପର-
 ଶ୍ୟ ଓ ଉପଦେଶ ଜଣାର ପ୍ରକାଶକର
 ଦର୍ମଶାସ୍ତ୍ରୀ ଦେଖିଲେ ଅଶ୍ରୁ ସମ୍ପରଣ
 ବସ୍ତ୍ରପାଦ ନ ପାରେ । ସତ ଫଳ ନଷ୍ଟ
 ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା କେତେ ଭଲ ଚାହୁଁ
 ଉଚ୍ଚ ପ୍ରକା ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ପଦାୟୁ କରାଅଛୁ
 କି? ଏକ ପ୍ରକାର ଦୁଇକଲ କର କର
 ସିଦ୍ଧା କର ନାହିଁ ବସନ୍ତକ ଓ ପ୍ରକାଶକେ
 କଲକାର ମଦ୍ୟାସର ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍
 ସାଦେବ ବାହାଦୁର ସେମାନଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ସୁଖ-
 କର କର ବା କର କର ବାହାଦୁର ପ୍ରାର୍ଥନା
 କଲେବେଁ ସୁଖରେ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ବା ଅଧିକ୍ଷ
 ସୁଖରେ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ଏକକଲ ନ ଦେଖିବାକୁ
 ପ୍ରକାଶକ ଦୁଃଖ ଭକ୍ତର ସ୍ତାନ ନ ପାରି
 କର କର ଅଛନ୍ତି ଓ ଉପରୋକ୍ତରେ ଏକକେ-
 ଦେ ବଡ଼ ବସ୍ତା ହୋଇଥିବାର ସୁଖରେ ଶ୍ରୀ-
 ମଦ୍ଭଗବତ୍ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ମାଦ୍ୟାସ ସୁଖରେ
 ଦେଖିଅଛି ପ୍ରକାଶ ଦୁଃଖରେ ଅଶ୍ରୁ ସମ୍ପରଣ
 କର ପାରି ନାହାନ୍ତି ଚହଁରେ ସୁଖି ଅଛନ୍ତି
 ବୋଧକ ଦୁଃଖମତେ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ଉପରକ
 ଅନୁଗ୍ରହ ଲାଭିଥିବାରୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଦୁଃଖ ପଡ଼ିଅଛି ।
 ପ୍ରକାଶକେ ଏକକେଦେବ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ନ
 ଦେଖି ବୁଲେବ ଏକକେ ହୋଇ ସୁଖ-
 ଶକ୍ତିମେଶ୍ୱର ସମ୍ପଦରେ ଅବଶ୍ୟା କରକା
 କମନ୍ତେ ଅବେଦନପତ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଅଛନ୍ତି ।
 କେବଳ କେତେକକଳ ଦର୍ମଶାସ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭ-
 ଶ୍ରୀ ଉପୋକ୍ତ ଉପରେ କରକ କ କର
 ପ୍ରକାଶ ଅବସ୍ଥା ପ୍ରତି ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭ-
 କରକରେ ସମସ୍ତ ରୁଚି ପାରିବେ କେତେ
 ଲେଖିବାର ବାହୁଁ ମାତ୍ର । ଉଚ୍ଚ ।

କରମତ୍ତ ସୁଲୀ ନଃ ମାଧବତନୁ କର
 ଯୋଗ୍ୟା ପ୍ରଧାନ ପଣ୍ଡିତ

ମଦ୍ୟାସ !

ଅନୁଗ୍ରହକର ନିମ୍ନଲିଖିତ ବସନ୍ତକ ଅ-
 ଶ୍ରୀ ପଣ୍ଡାରେ ସ୍ତାନକାରକର ଭବବାସ
 କରବା ଦେବେ ।
 ଏକକେ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ସୁଖରେ ଦୁଃଖ
 ଦେବାରୁ ବସନ୍ତକ ଲେଖକର ସମାଗମ
 ଦେବାର ସମ୍ପଦା ନ ଥିଲ । ମାତ୍ର ଦୁଃଖ
 ଦୁଃଖାକୁ ଯାହାବଦେ ମେଦା କୌଣସି ଲେଖକ
 ଦେଖାଗଲ ନାହିଁ । ଚଅଣି ଗରବର୍ଷାପେଶା

ଏଠାରେ କେତେକ ଅମଦ୍ୟାସ କରକ-
 ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ବସନ୍ତକ ହୋଇଥିଲ । ପ୍ରାୟ
 ବକାର ଲେବ ସମବେଦ ହୋଇଥିଲେ ।
 ସେତେବେଳେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିଦ୍ଧା ଅଦୌ ଲାଭିଥିଲ ।
 ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଲେବ ଏକକର
 ଅଧ୍ୟକ୍ଷ । ଯାହାଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଶ୍ରୀ
 ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ । ସେମାନେ ଅପଣା ଚାଳାୟ ପ୍ରଥା,
 ଶକ୍ତି ଓ ଉଚ୍ଚ ଅନୁସାରେ ନାନାବେଶରୂପରେ
 ରୁଚିତ ହୋଇ ଯାହାର ଶୋଭା ବର୍ଦ୍ଧନ ଓ
 ଦର୍ଶକର ମନ ଅବର୍ତ୍ତଣ କରୁଥିଲେ ।

ଯାହାପ୍ରକାରେ ନାନାପ୍ରକାର ଧଳେବ ଦେଖି
 ଓ ବକ୍ତା ହୋବାନମାନ ବସିଥିଲ । ସେମାନଙ୍କ
 ମଧ୍ୟରେ ସରସର, ସରସାସୁତ, ଓ ଶାଳ-
 ପ୍ରକାର ହୋବାନମାନ କେତେକ ଦୁଃଖ୍ୟ ।
 ଓଡ଼ିଶାର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଯାହାରେ
 ଏ ହୋବାନମାନ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ ।

ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଲେଖକମାନେ କେହି ମନ-
 ବେଦାରେ ବେଦ ଉଚ୍ଚରୁ ବସିମାନଙ୍କରେ
 କେହିବା ଯାହାଗଣର ଚନ୍ଦ୍ରଶାର୍ଂଗରେ ବସି
 ଅପଣା ସଙ୍ଗିମାନଙ୍କ ସହ ସମ୍ପର୍କରେ ଦେ
 ଜାଳିଲେ, ଏଦୁଃଖି ଭକ୍ତ ହରଣ କରୁଥିଲ ।
 କୁନ୍ଦୁସମାନଙ୍କ ଗଢ଼ାଉଛନ୍ତି ଲେବେ ମଧ୍ୟ
 ଜାଗର ନାହିଁଥିବାର ଦେଖାଗଲ ।

ଜାଗରାଳ ଓ ସରକାଶ କର୍ମସମତେ
 ପ୍ରାୟତଃ ଜମୁ ସମ୍ପଦେଶିତ ନ ଶ୍ରୀ ବାଦା ନାନା
 ରୂପ ସମ୍ପର୍କିତ କରୁଥିଲେ । କର୍ମରେ କେତେ
 ସଙ୍ଗୀତଗାନ କେହି ଅବକାଞ୍ଚା ଅଧ ବେଦ
 ମଣ୍ଡାଳାସରେ ଯାହାର ସୁଖାନ୍ତରେ ଲେବ
 ଥିଲେ । ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜାଗରାଳଙ୍କ
 ସମ୍ପଦ ଅଧିକ, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ କେତେ ମଦ୍ୟା
 ଦେଖାଗଲେ ।

ଅପରକର ଅନେକ ଶାଳକୀ ନ
 ଥିବେ ସେ ଶ୍ରୀ ଲେଖକ ଅମଦ୍ୟାସ ଶ୍ରୀ ଉପ-
 କା ଅମଦ୍ୟାସର ବସନ୍ତକର ଅଛନ୍ତି ।
 ବାଦାବର ଚଳନ୍ତିପ୍ରକାଶ ସଙ୍ଗୀତ ଉପା-
 ଦାରେ ବସନ୍ତକମାନ ଥାନ୍ତି, କେବଳ କରୁକର
 ଓ ଅନ୍ୟ କେତେକ ପକ୍ଷରେ ଅପଣା ମନରୁ
 ଯାନ୍ତି ଜାଗରକର ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ଅପଣା ମନରୁ
 ସିଦ୍ଧାବେଳେ ନାନାପ୍ରକାରରେ ପଣ୍ଡା (ଫଳ୍ପ)
 ଲେବ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ କେତେ କରୁଥିବାର
 ଦେଖିଲୁ ।

ଯୋଗ୍ୟ ଚନ୍ଦୋଦୟ କର ହୋଇଥିଲ ।
 ଦର୍ଶକର ଉପେଶ କଷ୍ଟ ହୋଇ ନାହିଁ ।

ଅମ୍ବେମାନେ ମୁସଲମାନଙ୍କ ପ୍ରାପ୍ତି ଏମ୍ବେର ସଭାର ବହୁଳ ଶେଷାଂଶ ଓ ଅଧା ବର୍ଷ ମୁସଲମାନ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ ନିଜ ଅବସ୍ଥା ଉନ୍ନତ ସ୍ୱାଧୀନ ଯତ୍ନାଳ ବେଳେ ଉନ୍ନତ ଲକ୍ଷ୍ୟର ପାତ୍ର । ଏପ୍ରକାର ସଭାରେ ଜଣେ ଛାତ୍ରକୁ ସମ୍ଭାଷଣ ଅବସରରେ ଦେଖି ଅମ୍ବେମାନେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦ ବେଳୁ ବାରିଣ ଏଠାରେ ଛାତ୍ର ଓ ମୁସଲମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକତା ଥିବାର ଯାହା ପୁନଃ ଅମ୍ବେମାନେ କହି ଆସିଥିଲେ ।

ସୁଖ ମିତ୍ରମଣିପାଳୀଙ୍କ ନିବନ୍ଧନ କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ହୋଇଅଛି । ବାବୁ ଭଗବାନପ୍ରସାଦଙ୍କ ଦୁଇ ଛଅର୍ତ୍ତରେ ବମିଶ୍ୱର ଦେବାର ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିଲେ । ଏହି ଛଅର୍ତ୍ତରେ ମନୋମତ ହୋଇଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ଅଧର ଛଅର୍ତ୍ତରେ ବେଶ୍ ମତ ନ ଦେବାରୁ ନିବନ୍ଧନ ଶେଷ ହୋଇଅଛି । ଏହି ଛଅର୍ତ୍ତ ସମାପ୍ତେ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ ଜଣେ କମିଶ୍ୱର ନିଯୁକ୍ତ ହେବେ । ଅମ୍ବେମାନେ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ କେତେକ୍ଷଣ ପ୍ରଶ୍ନକରଣ ପାଇଅଛୁ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ଜଣାଯାଏ ଯେ ଭଗବାନବାବୁଙ୍କଠାରେ କେତେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନାହାନ୍ତି କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଅଛି । ଦେଲେକଜଣ କମିଶ୍ୱର ସଜା କରି ଭଗବାନବାବୁଙ୍କ ଲାଭପରେପାଳ ପଦକୁ ବରଣାପ୍ର ଦିଅଥିଲେ ମାତ୍ର ବାବୁ ମହାଶୟ ଠିକ ଅଲନ-ସମ୍ଭବତଃ କରଣାପ୍ର ହୋଇ ନ ଥିବା ଓ ନୂତନ ନିବନ୍ଧନର ଯାହାକି ପଦ ରହିବ ଦେବାର ନିଶ୍ଚୟ ଦେଖି କମିଶ୍ୱର ପାଦେଇ ଉକ୍ତ ବରଣାପ୍ର ମଧୁର କରି ନାହାନ୍ତି । ଅମ୍ବେମାନେ ପୁଣି ମିତ୍ରମଣିପାଳ କମିଶ୍ୱରମାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଅଛୁ ଯେ ସେମାନେ ଅପଣା ପୁତ୍ର ଓ ଅଧିକାର ପ୍ରତି ଜାଗରୁ ହୋଇ ନିରାପେକ୍ଷତାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରନ୍ତୁ ।

ଦେବ-ସିଂହପୁରର ବସିକଦାସ ନାମକ ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଛଅରେ ଲଳିତମୁଖର ଚୋପୁଡ଼ି ଲେଖିବା ବାବୁ ବାବାଦେବୀଙ୍କ ନାମକ ଟ ୧୦ ବା ଟାକୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ ଉତ୍ତମକରେ ଓକର ଦରଖାପ୍ର ଦେଇ ଦେଖିଲେ ଲେଖିଥିଲ ଯେ ତାହାର ଅପ୍ରୋକ୍ତ ଦେବୀର ଉତ୍ତମକୁ ନିବେଦିତ ତାହାର ମହାଜଣା ପ୍ରଭୃତି ଶୈଶି ବାରିବାର ନାହିଁ ।

ଜଗନ୍ନାଥପୁର ଉତ୍କଳର ବାଲଗୋଇ ନିକଟକୁ ବାବାଙ୍କ ଅବସ୍ଥା ଚଳନ୍ତ ବରଣାର କୁରୁମ ଯିବାକୁ ସେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେଲେ ସେ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କର ଟ ୧୦ ବା ଟାକୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି । ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରୁପାଦୀ ଜେପୁଡ଼ି ବାବୁ ତାଙ୍କ ଦୋର ତାହାଙ୍କ ଟାକୁଧାରକୁ ମୁକ୍ତ ଦେଲେ କିନ୍ତୁ ସେ ଓକର ଦରଖାପ୍ରରେ ତାହାର ଚଳ ମତ କାରବାର ନାହିଁ ହୋଇ ମିଥ୍ୟା ଲେଖି-ଥିବାରୁ ତାହାକୁ ୧୧୦ ବାଆ ଅକ୍ଷୟରେ ମୌଜଦାସ ପ୍ରଦାନ କଲେ । ଫଳକ୍ରମାଦ-ବସୁରରେ ତାହାର ଅଠକଟା ଅର୍ଥରଶ ଦେଇ ଜେପୁଡ଼ିବାବାଦୁରଙ୍କ ନିକଟରେ ଗରବ ପ୍ରାକ୍ତଣ ହେବର ଦାବୁକୁ ରଖାଯାଇବା ଆଗରେ ହେବ ବୋଲି କହିଲେବୋଲି ଦଣ୍ଡ ପାଇଲେ କିନ୍ତୁ ଜେପୁଡ଼ି ମହାଶୟ ଜଣେ ଦମ୍ଭେ ଓ ବରଣା ଦକ୍ଷିଣ ଥିବାପ୍ରଦେ ଅକ୍ଷୟ ଓ ମିଥ୍ୟାକୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି ଜଣେ ଲେଖନୀ ଶାଳିନୀ ଓ ଉତ୍କଳ ପଦାଲରେ କରଇ ହେବ ଦେବ ବାହୁଁକ ?

ଭୀଲଗୁରୁ ଧାର୍ଯ୍ୟମେଣ୍ଟ ସମ୍ଭବ କେତମସ ବା ୧ ରଖରେ ଫିଟିଲ ଜମଣା ମହାଶୟୀଙ୍କର ଯେଉଁ ବରଣା ପଠିବ ଦେଇ ଚାହିଁଲୁ ଜଣା-ଯାଏ ଯେ ନ ବରଣାପ୍ର ଜମଣା ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ଯାନ୍ତିର ଆଧାର ପାଇଅଛନ୍ତି । ଅପରାଜାପ୍ର-ର ସମାଜର ଦେବା କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ଦେବାର ଉପସଙ୍ଗରେ ଶୈଶି ବିକ୍ରମ ଦେବାର ଉପ-ନାହିଁ । ଅପୂର୍ଣ୍ଣର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିତୁ ଯେ ସମସ୍ତ ଦକ୍ଷପ୍ରା ହୋଇଅଛି ଅନ୍ୟକର ସଂକ୍ରାନ୍ତର ଚାହିଁର ଫଳ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଜଣାଯାଏ । ଅଭିଶପ୍ତକୁ ଯେଉଁ ଦୁଇ ପ୍ରୋ-ରତ ହୋଇଥିଲେ ତାହାରେ ଚଳ ଫଳ ଦେଇ ନାହିଁ ବାଣିଜ୍ୟର ଅପ୍ରୋ ଅପ୍ରୋ ଦେଖା-ଯାଏ ଲକ୍ଷ୍ୟର ଉତ୍ତାମକୁ ଧାର୍ଯ୍ୟମେଣ୍ଟର ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଦେଶରେ ଯେ ସମସ୍ତ ଦକ୍ଷପ୍ରା କରବାରୁ ଦେବ ସେ ସମସ୍ତର ବଞ୍ଚାପ ଦେଲେ । ନିର୍ଦ୍ଦିତ ସଭାରେ ଏହି ଦେବୀ ଗୁରୁତ ହୋଇଅଛି । ମାତ୍ର ନିମନ୍ତର ସଭାରେ କେଁ କେଉଁ ଲିଖିଅଛି ଓ ଅପୂର୍ଣ୍ଣର ଅପ୍ରୋ ଦଳ ହୋଇ ନାହିଁ ମାତ୍ର ବରଣା ପ୍ରୋକ୍ତୋଳ ପାଦେବ ଦେଖିଅଛନ୍ତି ।

ଉତ୍କଳବର୍ଣ୍ଣର ଯଥା ଅଧ୍ୟାୟ ସମ୍ପର୍କର ଏଥର ମଧ୍ୟ ଚଳୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହୋଇ ନାହିଁ । ଗଭୀର କଥା କି ହେବେ ମହାଶୟୀଙ୍କ

ମନରେ ପଠେ ନାହିଁ ? ଏଠାର ଅପୂ-ଅପେକ୍ଷା ବ୍ୟୟ ବଡ଼ି ଯାଉଅଛି ଓ ଚାହିଁପାଉଁ କରୁଥିଲେ ଦେଖିଅଛି । ଲେଖନୀଙ୍କେ ସକଳାଧି-ପ୍ରମାଣୀ ମହୋଦଧର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦୋର ଚାହିଁର କରୁଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ବଳାକାସିମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ । ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦିଗା ଅମ୍ବେମାନଙ୍କର ବେଦେ ଯେଉଁକ ?

ବୋହୁକେନାଲର ପ୍ରବଳ ଶେଷ କରି ଅମ୍ବେମାନଙ୍କ ସହଯୋଗୀ ଓଡ଼ିଆ ଏହୁପର ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଯଥା ।

କି ଯଦିଶା ! ଦେଲେ ଫିଟିବାରୁ ଯାଣି-ମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ସୁଧା ଦେବ ହୋଇ ମନରେ ଦେଖୁଥିଲୁ ତାହା ନିଜାନ୍ତୁ ଭୁବ ଗୋଲି ଏକେ ବୁଝିଲୁ ।

ଖୁମାର-ବୋମ୍ବାମାନଙ୍କଠାରେ ନିବେଦନ-ଦେଲେ ଖୁମାରଙ୍କୁ ନିମନ୍ତର ପ୍ରତି ଜଳର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଯାଣିମାନେ ମାତ୍ର ସମସ୍ତରେ ଶେଷେ ଚଳି ନିକଟରେ ଓକର ଅନୁକା ଗୁରୁତ ଅପାର କରନ୍ତି, ସେବଣ୍ଟର ଯେତେ ବସେଷ ବନୋବସ୍ତ କରୁଛି । ଖୁମାରମାନଙ୍କରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ରଖାଯାଏ । ନିକଟରେ ଖୋସନ କରୁଗାଲ ଯେଉଁମାନୁ ଗୁରୁତଠାରେ ବାସପ୍ରାଣ ଓ ଗମନାଗମନର ସୁଧା ନ ଦେଖୁଅଛି ସେଉଁମାନୁ ପରଫିଟିବାଟି ଧାର୍ଯ୍ୟକୁ ଆସି ମାଲ ଓ ଯାନ୍ତିକୁ ଉଦ୍ଦାର ଦଧିବାର ବନୋବସ୍ତ ଦେଲୁ ।

ଦେଲେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷମାନଙ୍କଠାରେ ଅଧିକ ନିବେଦନ କରନ୍ତୁ ? ଯାନ୍ତିଙ୍କର ଦୁଃଖରେ ସେମାନଙ୍କର ତଦ୍ୱା ଉଦ୍ଦାପ୍ର ହେବ କ ?

ଏ ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଆର ଚନ୍ଦ୍ରର ଫଳ ! ଅନାଲ୍ୟ ପ୍ରାଣରେ ବେଲକାଞ୍ଚମାନ ଫିଟିଅଛି ଦେଲେ ସେଗୁମାନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେଖୁଅଛି କି ଯଦୁର ଗଭୀରମନର ଫାଟୁଣି ସୁଧା ଲେବେ ପାଉଅଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଓକରାଦେଲୁ ଏକ ମାଲ ଅଧି ଲୁଗାଗାଣି କଳା ଅଧି ଚଳୁ ଦୁଲି ବଣୁ ନାହିଁ । ଦେବେ ଓକରାଦେଲୁ ଚଳି ଗଭୀ-ମେଣ୍ଟର ଗୁରୁତ ହେବ ?

ବୋଧନମାନଙ୍କର କରୁର

ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗଭୀରମାନ ଏଠା ଗୋ-ପାଲକର ମନରେ ଗୋଲ ଅପୋରେ ଦେବା ଗୁରୁତଃ ସମସ୍ତରେ ଏକ ମାତ୍ର ସଭା ହୋଇ-ଥିବ । ପ୍ରାକଟ ଅଧ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଦେଲେ କେଁ ବେଦ-

ପୁଣି ଦୋଷୁଣ । ଅନୁର ଦୁରସଦ୍‌ବୁଲେକ
 ଉପସ୍ଥିତ ଦୋଷୁଣ । ସମ୍ଭବ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଯୋଗ
 ଦେଖୁଲେ । ଗର ଏମୋପଠାରୁ ପ୍ରତି ରବି-
 ବାର ଏକ ସମ ଦେଖୁଣା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷେ
 ଏବଂ ଲେବ ଅପଣା ଚାରି ଓ ପୁରୀ ଶ୍ରୀ
 ଏବଂ ଦେବାରୁ ଅବସ୍ୟ ବୋଲିବାକୁ ଦେବ
 ଯେ ଗୋବିନ୍ଦନାଥ ଅଦ୍ୟନ୍ତ ଶୁଭୁର
 କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ସମସ୍ତଙ୍କ ମନରେ ଉଦୟ
 ବୋଲିଅଛି । ସକଳେ ଜମିଦାର ମହାଜନ
 ଓକଳ ଅମଳ ଦୋକାନ ଛାଡ଼ି ସମସ୍ତେ ଶ୍ରୀ
 ହୃଦୟ ସହର ଦେଖେ ତଥା ଶ୍ରୀକ୍ଷିପାନ ମଧ୍ୟ
 ଯୋଗ ଦେଖୁଲେ ଏବଂ ମୁସଲମାନ ଦେହ
 ଉପସ୍ଥିତ ନ ଥିଲେ ସେମାନଙ୍କର ଏଥିରେ
 ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ ଅନେକ ମୁସଲମାନ
 ପୁଣ୍ୟରୁ ଜଣାଇ ଥିଲେ । ସମ୍ଭବ ଦୈବ୍ୟାତ୍ମ-
 ପଣ୍ଡିତ ବାଦୀରୁ ସମ୍ଭବପଦରେ ବିଧିମତେ
 କରଣ ଦୋଳ ଗୋବିନ୍ଦପୁରୁଷାଦ୍‌ବାସୀସମ୍ଭାର
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଗୋବିନ୍ଦାସ ମନୁଷ୍ୟର କାଳୀ
 ଉପକାର ଦେଖିଥିବାର ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜଣାଇ
 ଦେଇ ଶୁଣାଇଲେ ସମ୍ଭବକାର୍ଯ୍ୟାରମ୍ଭ କଲେ ।
 ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନିମାଳଚନ୍ଦ୍ର ଗୋବିନ୍ଦ ଉପକାରଣ
 ଓ ଗୋବିନ୍ଦର ନିମାଳଚନ୍ଦ୍ରରେ ସ୍ଵରଚିତ
 ଗୋବିନ୍ଦ ପଦ୍ୟ ରଚନାରେ ଗାପୁନ କଲେ
 ଓ ଉପସ୍ଥିତ ବାଦୀ ସାଧାରଣ ମହାପାତ୍ର ଏହିପରି
 ବାଦୀଙ୍କ ରଚିତ ଗୋବିନ୍ଦ ବଚନା ପାଠକଲେ ।
 ଉଦୟ କରଣା ସମର ଦୋଳଥିଲ ଦେବନ
 ପ୍ରାଣୀକରୁ ପ୍ରକାଶକଦୋଳ ଅକ୍ଷୟ ଦେଲୁ ।
 ବାଦୀ ସମକଳର ସମ୍ଭବ ପ୍ରଥମ ପ୍ରସ୍ତାବ
 ଦେବାରୁ ଛାଡ଼ି ଦୋଳ କହିଲେ ଓ ଗୋବି-
 ଠାରୁ ଅଧିକ ଉପକାର ସଂସାରରେ କିଛି
 ନାହିଁ । ମତା ଦେବନ ଜନ୍ମ ଦଅନ୍ତ ମାତ୍ର ଗାଣ୍ଡର
 ସାଧାରଣ ବନା ବିଶ୍ଵରୁ ପାଳିବାକୁ ଅକ୍ଷୟ ।
 ଗୋବିନ୍ଦ ଜନ୍ମବାଳଠାରୁ ମରଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ମନୁଷ୍ୟର ସଦାୟ ଏବଂ ଗୋବିନ୍ଦନା ଶୁଣକାର୍ଯ୍ୟ
 ବା ମାତ୍ର ବଳ ସମ୍ପାଦନ ଦେବାର ଅନ୍ୟ
 କୌଣସି ନାହିଁ । ଗୋବି ଉପସ୍ଥିତ ଓ ମରଣେ
 ଲେବର ଉପକାର କରଣ ଏବଂ ଗୋବିନ୍ଦର
 ଦୌର୍ଲଭି ଯାଏ ଅବର୍ମଣ୍ୟ ନୁହଇ ଏଥିପାଇଁ
 ଲୋକବିମାନେ ଗାଣ୍ଡରୁ ମାତା ଦୋଳନ୍ତି ଓ
 ପ୍ରଧାନ ଧନ ଦୋଳ ପ୍ରାଚୀନ ତାନରୁ ନିର୍ଗୁପିତ
 ଦୋଳଅଛି । ଏଣିକ ଗୋବିନ୍ଦ ଜମଣ୍ୟ ଦୁର୍ଭି
 ଦେବାରୁ ପୁଣିଅର ଅଦାର ନ ପାଇ ଲେବେ
 କରଣ ଓ ଗୋବିନ୍ଦ ସାଧକା ପୁସ୍ତକା ସମ୍ୟ-

କ୍ଷମା ହେଉଅଛି । ପ୍ରଥମେ ଦେଖେ ଗୋବି-
 ବନ୍ଦ ଦେଖୁଅଛନ୍ତି ଉପର ସାମା ନାହିଁ । ଏବଂ
 କଟକ ମିସ୍ତ୍ରସିପାଲଟାରେ ପ୍ରକାଶନୋ ୨୦୦
 ଟାଲେଖାଏଁ ଅର୍ଥାତ୍ ବର୍ଷକୁ ୨୨୦୦ କଥ
 ଦେଖୁଅଛନ୍ତି ଅନ୍ୟ ଦେଖିଠାରେ ଦେଖେ
 ଦେଖୁଅଛି ଏବଂ ଦୋଳକ । ଏହିପରି ଗୋବି-
 ନାଥ ଦେବାରୁ ଦୁଃସିଦ୍ଧ ଲଭ୍ୟତ ଦୁଃସିଦ୍ଧ
 ଓ ଦୁର୍ଲଭ୍ୟ ଦୋଳଅଛି ଓ ତାହା ଖାଇବାକୁ
 ନ ପାଇ ଲେବେ କମାଗର ବଳଦ୍ଵାର ଦେଖି-
 ଅଛନ୍ତି । ଦେହୁ ଦୋଳନ୍ତି ଯେ ଗୋବିନ୍ଦା
 ବନ ଦେଲେ ଯୋଗା ନିକଟ ନାହିଁ ମାତ୍ର
 ଏ ଅପରି ନଦାନ୍ତ ଅବର୍ମଣ୍ୟ ଅଟଇ କାରଣ
 ଗୋବିନ୍ଦ ସାଧକର ମୁଗ୍ଧତା ବନ ଦେବ ନାହିଁ
 ଏବଂ ଯେବେ ଗୋବିନ୍ଦ ନିକାରଣ ଓ ଗୋପାଳ-
 ନର ପୁରାବସ୍ତା ଦେବ ଦେବେ ଗୋବିନ୍ଦର
 କୃତ୍ରିମ ଏବଂ ସାଧକର ମୁଗ୍ଧତା ଦୁର୍ଭି
 ପୁରାଣ ଗୋବିନ୍ଦ ଚର୍ମ କୌଣସିପୁସ୍ତକେ ଉପା
 ଦେବ ନାହିଁ । ଗୋବିନ୍ଦ ଏବଂ ଗୋବିନ୍ଦସଂ-
 ସ୍କରେ ସମ୍ଭବ-ସହକାରେ ଅନେକ ବ୍ୟବସ୍ଥା
 ଅଛି ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ପୁସ୍ତକରୁ ଯାହାଦେଇ
 ମାଳ୍ୟବର ସଜା ନିକଟ୍ୟସ୍ତରେ ମୁଗ୍ଧାବନ
 ବସ୍ତ୍ର ଚକ୍ରପରମାଣରେ ଚଳାମୁଖ୍ୟରେ ଏ ପ୍ର-
 ଦେଶରେ ଉପରଣ କରଣାଦ୍ଵାରା ଲେବକ ଅଛି
 ଶିକ୍ଷା ଦେଇଅଛନ୍ତି ଏବଂ ଉଦ୍ଵାସ ଗୋବିନ୍ଦ-
 ନକାରଣର ସମସ୍ତୋପତ ଉଦ୍ଵାସ ବରଣବାକୁ
 ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କର ଅନ୍ୟଦାଦର ପାତ୍ର ଅଛି ।
 ଏହିପରି କଥା କହି ସେ ପ୍ରଥମ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ
 ପାଠକଲେ, ଯଥା ।
 ଲୋକବର୍ଷରେ ଗୋବିନ୍ଦ କମାଗର ଦୁର୍ଭି
 ଦେବା ଏବଂ ଉଦ୍ଵାସ କୃଷିକାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟାପାର ଓ
 ଦୁଃସିଦ୍ଧ ଲଭ୍ୟତ ଦୁର୍ଲଭ୍ୟ ଦେବାରୁ
 ଦେଖଇ ମତା ଅକ୍ଷୟ ଦେଖା ଅଦ୍ୟନ୍ତ ଅନ୍ୟ
 ତାପର ବିଷୟ ଅଟଇ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ଗୋବିନ୍ଦ
 ରକ୍ଷା ଓ ବଞ୍ଚ ନିକାରଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସର୍ବ-
 ସାଧାରଣଙ୍କର ବିଷୟ ଛାଡ଼ିବାକୁ ଦେବା ଉପତ ।
 ପଣ୍ଡିତ ବିଶ୍ଵାସ ଦେଖୁ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ
 ଅନୁମୋଦନ କରି ହୃଦୟମ୍ଭର ଓ ଶାସ୍ତ୍ରରୁ
 ଅନେକ ଶୁକ୍ତି ଏ ଶ୍ଳୋକ ପାଠକର ସମ୍ଭବନ
 ଉଦ୍ଵାର ଅର୍ଥ ରୁଣ୍ଡାଇ ଦେଲେ । ଉଦ୍ଵାରୁ ପ୍ରକାଶ
 ଶାଳକ ଯେ ଗୋବିନ୍ଦର ଉପକାରଣକ ଅଛି
 ନାହିଁ । ଦେହୁ ମନୁଷ୍ୟ ଏମନ୍ତ ଉପକାରଣକର
 ଅପକାର କଲେ ସେ ଦୁର୍ଭୁତ ଓ ତାହାର ପ୍ରାଣ-
 ବିତ୍ତ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ନାହିଁ । ଏପରି ଦେବନ

ଗୋବିନ୍ଦ ମାଗଣଦାନେ ଗୋବିନ୍ଦ ଦୁଃସିଦ୍ଧ
 ଏମନ୍ତ ନୁହେ । ଗୋବିନ୍ଦା ବା ଗୋବିନ୍ଦକକୁ
 ନିକଲେ ସଦା ଗୋବିନ୍ଦ ଦୁଃସିଦ୍ଧ ଏବଂ ଗୋବିନ୍ଦ
 ଅଦାର ଛାଡ଼ାଇଲେବା ବା ବାଦୀକୁ ଖାଇବାକୁ
 ନ ଦେବା ଗୋବିନ୍ଦରୁ ଅଟଇ ।
 ତାରୁ କାର୍ଯ୍ୟଦୋଷୁଣ୍ୟ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ସମ-
 ଥିତ କରି କହିଲେ ଓ ଗୋବିନ୍ଦ ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମନୁ-
 ଷ୍ୟର ନିକାରଣ ଓ ପରଲୋକର ଶକ୍ତି ଅଛି
 ଗୋବିନ୍ଦର ଉଦ୍ଵାର ଦେଖି ସେ କହୁ ଅତି-
 ଲଭ ଦୋଳଅଛନ୍ତି । ଗୋବିନ୍ଦ ମନୁଷ୍ୟର
 ଯେତେ ଉପକାର ଦୁଃସିଦ୍ଧ ସେ ସମସ୍ତ ଦୁର୍ଭି
 କର ସେ କହିଲେ କି ତାକୁ ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରକାର
 ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକ ମତରେ ବିଶ୍ଵାସୀମୁ ନିକାର
 ସହକ ଏବଂ ସୁଲକ ଉଦ୍ଵାସ ଗୋବିନ୍ଦଠାରୁ
 ଅଛିକି ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଗୋବିନ୍ଦ କ
 ଲିପିଲେ ପ୍ରାଣ ପବିତ୍ର ଦୁଃସିଦ୍ଧ ନାହିଁ । ଉଦ୍ଵା-
 ଶାସ୍ତ୍ରରୁ ଗୋବିନ୍ଦ ଗୋବିନ୍ଦନା ଗୋବିନ୍ଦ ନା
 ତ୍ୟାପରୁ ଶୁଣ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କର କହିଲେ କି ଯାଦା-
 ଠାରୁ ଏତେ ଉପକାର ଲଭୁଅଛନ୍ତି ତାହାକୁ
 ପ୍ରାଣପଣେ ରକ୍ଷାକରଣ ସମସ୍ତଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।
 ଘରୁ ଦୁର୍ଭିକୋଳ ଧୂଳିଦ୍ଵାର ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ
 ସମସ୍ତଙ୍କ ସମ୍ମତରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲ ।
 ଶ୍ରେତ ନରକରପଦ୍ଵାରୀ ସାଧକଦୌମ ଦ୍ଵିଗଦ୍ଵ
 ପ୍ରସ୍ତାବ କରଣକୁ ଛାଡ଼ିଦୋଳ ଗୋବିନ୍ଦକ
 ବିଷୟରେ ଅନେକ ନଥା କହି ଦେଖାଇଲେ
 ଯେ ଶ୍ରୀମତୀମହାରଣୀ ଗୋବିନ୍ଦର ଦେଲେ
 ହେଁ ଏମନ୍ତ ଦୟାବରୀ ଯେ ଗୋବିନ୍ଦରୁ ମି-
 ମାଳ ବନୋବସ୍ତରେ ଶୁକ୍ତିଦେଇଅଛନ୍ତି ଅଧିକ
 ହୁକୁ ଜମିଦାରମାନେ ସେହିରୁମି କରଣ
 କରୁଅଛନ୍ତି ଗାଣ୍ଡର ଖାଇବା ଦୃଶ୍ୟରେ
 ଦୁଃସିଦ୍ଧ କେବା ଗୋବିନ୍ଦ ଦୁର୍ଲଭ୍ୟ ଅପରାଧ
 ଅଟଇ । ଏହିପରି ଅଛି ଦେବେକଥା କହି
 ୨ ପ୍ରସ୍ତାବ ଉପସ୍ଥିତ କଲେ ଏବଂ ତାହା
 ବାଦୀ ସମକଳର ସମ୍ଭବ ଲକ୍ଷ୍ମୀଚନ୍ଦ୍ରପେ ପାଠ
 କଲେ । ଯଥା ।
 ୩ ଏ ସମ୍ଭବ ଦେବନାକରଣ କି ଗୋବିନ୍ଦକ
 ଓ ରକ୍ଷା ବିଷୟରେ ଅର୍ଯ୍ୟକୃଷିମାନେ ସେ ସମସ୍ତ
 ନିୟମ କର ଯାଇ ଅଛନ୍ତି ଏବଂ ସମକାର ମଧ୍ୟ
 ଗୋବିନ୍ଦ କରଣା ନିମିତ୍ତ ଯେତେ ଦୁର୍ଭି ଅଛି
 କର ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ସେ ସମସ୍ତ ଦୃଢ଼ରୁପେ
 ରକ୍ଷାଦେଲେ ଅପାତନା ଅନେକ ଉପକାର
 ଦେବ । ଅଧିକ ସମସ୍ତ ସଜା, ଜମିଦାର
 ପ୍ରକାର ମୁଖ୍ୟସାଧକ ଓ ଦେବେବି ପ୍ରଧାନ-

ପ୍ରଭୃତିକୁ ପ୍ରାଥମିକ ଦୃଷ୍ଟିରେ କେବଳ ସେମାନେ
 ଅପଣାଏ ଏକକାରେ ଗୋପାଳନ ଓ କଳ୍ପ-
 ବସ୍ତୁକୁ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଶାସନଦ୍ୱୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ମାନବ
 କରବାକୁ ସମସ୍ତକୁ ବାଧ୍ୟ କରନ୍ତେ ଓ ଗୋପନ-
 ରୂପମାନ ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର
 କରନ୍ତେ ଏବଂ ଏଦେଶର ଦାଃ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
 ପ୍ରକାଶ୍ୟ ପ୍ରକାଶନରେ ବିଜ୍ଞାପନ ପ୍ରଭୃତିଦ୍ୱାରା
 ସର୍ବସାଧାରଣକୁ ବୁଝାଇ ଦିଅନ୍ତାନ୍ତି କି ଯେ କିଛି
 ଏ ନିୟମମାନ ଲଙ୍ଘନ କରନ୍ତେ ସେ ଶାସ୍ତ୍ର ବ୍ୟତୀ-
 ତେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ନ କରନ୍ତା ଯଦ୍ୟନ୍ତୁ ପଞ୍ଚକରୁକ ।
 ବାକୁ ମଧ୍ୟସ୍ତର ଦ୍ୱାରା ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁ-
 ମୋଦନକର ସମ୍ଭବତଃ ସମ୍ପାଦନପୂର୍ବକ
 କରୁଲେ କି ଉପମାନେ ଅନୁମ୍ନ ପୂର୍ବକରେ
 ଅପଣମାନଙ୍କୁ ସହସ୍ତୁକି କି ଏଦେଶର ଗରିବ-
 ଲୋକମାନେ ପ୍ରଭୃତିରେ ଧନ ଓ କଳକାର
 କେବଳ ଅପଣାକୁ ଭିନ୍ନ ନ ପାରିବାରୁ ଅସହାୟ
 ଓ ଦୁର୍ଦ୍ଦଳ ମତେ କରନ୍ତି । ଅତି ଅପଣମାନଙ୍କୁ
 ଏଠାରେ ଦେଖି ଅନୁର ଅଦକାର ଦେଉ-
 ଥିଲେ । ଅଦକାରୀ କରତୁରି ମନରେ ପ୍ରାଣ
 ଦେବାର ଉଚିତ ନୁହେଁ ମାତ୍ର ସେ ଉକ୍ତ ଅନୁ-
 ମତରେ ଉଦୟ ଦେଉଥାନ୍ତେ । ଅତି ଅପଣମାନେ
 ଯେଉଁ ସମ୍ପଦ କରୁଥାନ୍ତେ ତହିଁର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଗୋ-
 ବଧ ନିବାରଣ । ଅନୁମାନଙ୍କ ଗୁଣାଗୋଷାଦତ
 ଅତି ଭାବ୍ୟ ଖାଇବା ବନ୍ଦ କରବାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା
 କରୁଥାନ୍ତେ । ଗୁଣାର ଅହାର ବନ୍ଦ କରବା
 ସାମାନ୍ୟତଃ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ ଅପଣମାନଙ୍କର
 କେତେକ ପ୍ରକୃତି ଅତି ଦେଖିଲେ ଅନୁର ଏକକ
 ଅନୁରୋଧ ସେ ଉପକାରୀରେ ଏହି ବନ୍ଦର
 ପ୍ରୟୋଗ କର ସେମାନଙ୍କୁ କି ତହିଁର ଅପଣବ-
 ଦାରଦ୍ୱାରା ଅପଣାର ସ୍ତର ନ କର । ଦୟା-
 ଶରେ ଭରଣାର ଧରଣରେ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କୁ
 କେତେକା ବୋଧରେ ଅପଣାର ଦାର ନ
 ଦାଃ । ଭରଣ ସଦୃଶଦାର କର ଅବଧ୍ୟ
 ଦେବ ମଙ୍ଗଳଫଳ ଫଳତ । ବୋଧବା
 ବସ୍ତୁରେ କରୁଲେ କି ଦେଖିଲେ କାହିଁକି
 ଦାରଣିକ ବୋଲି କେତେକ ବାଧ୍ୟ ବୁଝନ୍ତି
 ନାହିଁ । ବଡ଼କାଳରେ ଗୋରୁପତ ଏତେ
 ବସ୍ତୁ ଦେଖି ମୁଖଲକ୍ଷଣରେ ଏମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୟ
 କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଉଥାନ୍ତେ ।

ପ୍ରକୃତ ଦୃଷ୍ଟିରେ କରବାକୁ ସମସ୍ତକୁ ସହସ୍ତୁକି
 ଦେବେକସ୍ତୁକି ଏ ଶ୍ଳୋକ ପଢ଼ି ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ
 ସମର୍ଥନ କଲେ ଓ ଉକ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିବୋଧଦ୍ୱାରା
 ସମସ୍ତଙ୍କ ସମ୍ମତରେ ଭାବ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲ ।

ପ୍ରକୃତ ଗୋପନର ସ୍ୱଭାବ ଲୋକଶିକ୍ଷକରୂପେ
 ଲକ୍ଷ ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେ, ଯଥା—
 ଲକ୍ଷ ପ୍ରସ୍ତାବର ଉପାୟମାନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ସମ-
 ଶର କରବା ଓ ଗୋପନ, କେତେକ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
 ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରବାକୁ ହେବ ତହିଁର ବ୍ୟବସ୍ଥା
 ଓ ଉକ୍ତ ନିମିତ୍ତ ଅବସ୍ଥାଗୁଣ ଅର୍ଥ ସଂଗ୍ରହ କରବା
 ଏକ ଅନ୍ୟ ପ୍ରୟୋଗମାତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟମାନ କରବା-
 ଦାରଣ ଗୋଟିଏ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମାଦିକ ସମ୍ପଦ ପ୍ରାପ୍ତି
 ହେଉ ଓ ଲୋକଶିକ୍ଷକ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ତହିଁର
 ସମ୍ପାଦନରେ ନିୟୁକ୍ତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କର
 ସମତା ଆଦି କି ସମୟରେ ଅବସ୍ୟକ
 ବୋଧ କଲେ ନୁହେଁ ସମ୍ପଦ ଉକ୍ତ ପ୍ରାପ୍ତି
 ନିୟୁକ୍ତ କର ସମ୍ଭବ । ସମ୍ପାଦନକର
 ନୀମ ଯଥା —

ରାୟ ଦୈବ୍ୟନାଥ ପତ୍ରିକ ବାଦାଦ୍ୱାରା, ବାକୁ
 ଗୋପନର ରାୟ, ବାକୁ ମଧ୍ୟସ୍ତର ଦ୍ୱାରା, ବାକୁ
 ଉପକାରୀ ଦୋଷ, ବାକୁ ଗୋପନପ୍ରସାର ହିଂସ,
 ବାକୁ ଅଭିମତ୍ୟ ମହାପାତ୍ର, ବାକୁ ଦରେକ୍ତ ବ ସ,
 ବାକୁ କୃଷକମ ମଦାନ୍ତି, ପତ୍ରିକ ପଦ୍ମନାଭ ସତପଥୀ,
 ପତ୍ରିକ ବିକାଶ ଅପଥୀ, ପତ୍ରିକ ଦୃଷ୍ଟିକେଶର
 ବିଦ୍ୟାରୁଢ଼ଣ, ପତ୍ରିକ ଭରଣ ପତ୍ରିକା ସାବ-
 ଦ୍ୟୋମ, ପତ୍ରିକ ଭଗବତ ନଳ, ବାକୁ ଭିକ୍ଷର
 ତନୁ ପାଳ, ବାକୁ ଜୟଗମ ମଧ୍ୟପତି, ବାକୁ
 ରାମଚନ୍ଦ୍ର ରାୟ, ବାକୁ ଶେ ସାଲଗୁନ ମାତୁଅଡ଼ି,
 ବାକୁ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମାତୁଅଡ଼ି, ବାକୁ କାଗୁପୁଣ-
 ତନୁ ସେନ, ବାକୁ ନ ରାୟପ୍ରସାଦ ମିଶ୍ର, ବାକୁ
 ଦରକେଶ ବୋଷ, ବାକୁ ଗାନ୍ଧୀପଦ ଗାନ୍ଧୀୟ,
 ବାକୁ ଜଗନ୍ନାଥକ ଲଲା, ବାକୁ ଅସମ୍ଭୁଜମ ର
 ଗୋଷ, ପତ୍ରିକ ରମେଷ୍ଟ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ବାଦା ଅନୁ-
 ମୋଦନ କରତୁ ପ୍ରୟୋଗ ସମ୍ମତରେ ଉକ୍ତ
 ଦରବୋଧଦ୍ୱାରା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲ ଏସ୍ତୁକିରୁ
 ସମ୍ପାଦକ ଧର୍ମପାଦ ଦୟାପାଦ ବସ ଦତ୍ତ ଓ
 ସମୟରେ ସମ୍ପାଦକ ଦେଲ ଓ ସମ୍ପାଦନ-
 ସ୍ୱରୂ ମସୀର ଅନୁକରେ ସମ୍ପଦ ଦୋଦପୁଲ ।

ବୋଧବା ବାଧ୍ୟତା ସେ ଏ ସମ୍ପଦ କାର୍ଯ୍ୟ
 ଅଦ୍ୟରୁ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅତି ପ୍ରମୁଖନାୟକ
 ନିବାରଣ ଦୋଦପୁଲ ଏକ ସମ୍ପାଦନ ସେମାନଙ୍କୁ
 ଉଦ୍ଧାରି ସହର କରା କରୁଥାନ୍ତି ତହିଁରୁ
 ପ୍ରଭାବ ଦେଉଥାନ୍ତେ ଯେ ସମ୍ପଦ ଫଳ ଗୋ-
 ଥିଲେ । ଏବଂ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସଫଳ କରବାକୁ
 ସମସ୍ତେ ସହବାନ୍ ଦେବେ । ସମାଜର ସମ୍ମତରେ
 କେବଳ ଉକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଅବେଦନ କରବା ଓ
 କର୍ତ୍ତୃପତ୍ତନ ସାଧାରଣ ଲୋକଦ୍ୱାରା ଦେବାଦାଏ ।

ଏ ସମ୍ପଦେ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦୋଦ ନାହିଁ
 ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଅପଣାଏ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟରେ
 ତହିଁର ଦୋଷ ଦାରଣ ପ୍ରାଥମିକ ଦୋଦଅଛି ।
 ଏସ୍ତୁକି ଏ ସମ୍ପଦ ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରକୃତ ଅନୁମାନଙ୍କୁ
 ଅଧିକ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦୋଦ ଦେଉଥାନ୍ତେ । ଉକ୍ତ-
 ଶାର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରାଣରେ ଏପରି ଯେତେ ସମ୍ପଦ
 ଦୋଦଅଛି କୌଣସିଠାରେ ଏପରି ପ୍ରସ୍ତାବମାନ
 ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦୋଦ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ଦେବଦ
 ଗୋପନୀ ଶାନ୍ତର ଗୋରୁ ଉଦ୍ଧାର କରବାକୁ
 ଦେଖା ଦେଉଥାନ୍ତି ମାତ୍ର ଗୋପନ ନିବାରଣ
 ଦାହାର ଦୁଷ୍ଟି ଯାତ ନାହିଁ ସେଗର ମନ ନାଶ
 କର ଦେବଦ ଦେବେକସ୍ତୁକିଏ ଗୋପନ
 ଉଦ୍ଧାର ପ୍ରକୃତ ଦେବଦାୟ ଦେବ ନାହିଁ ।

କରବାଦ । ✓

ଶ୍ରୀମତ୍ ସମସ୍ତଙ୍କର ରାୟ ପ୍ରାପ୍ତି ପ୍ରଦେଶ ।
 ଉକ୍ତମାନଙ୍କରେ ଏପରି ଅଗ୍ରୀମ ପ୍ରକୃତ ମୁକ୍ତ
 ଦେବଦ ଦୁଷ୍ଟି ଦୃଷ୍ଟି ନାହିଁ । କରବାରେ
 ପ୍ରଦେଶ ବୋଲି ଏହାକୁ ବୋଧ ଯାତ କ
 ଶାନ୍ତ । କୃଷକରଣ ପାତ୍ର ଗୋପନୀୟ ଦୋ-
 ହିଲେଦୈ ଦାୟରାପୋଦାପନ ନୁହେଁ । ପୁନ-
 ରୁପି ପାଗୁଗଣରେ ରସମହତର ଯେଉଁ ଦୃଷ୍ଟି
 ପ୍ରକାଶିତ ଦୋଦଅଛି ତାହା ଉକ୍ତ କରବା-
 ସେଦାପକ ।

ଦୈବ୍ୟନାଥ ପତ୍ରିକା ଉଦ୍ଧାର ଅଲୋଚନ କର-
 ବାରେ ପ୍ରକାଶ କୌଣସି ଦୃଷ୍ଟି କରବାଦୀନ୍ତି
 ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟିକୋର ସମ୍ପାଦନଦେ-
 ଶ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରବାଦୀ ଦୋଦଅଛି ।
 ଗୋଟିଏ କରଣ ଗାନ୍ଧୀ ଓ ପ୍ରଭୃତିଦ୍ୱାରା
 ଉକ୍ତ ଦୋଦଅଛି । ତନ୍ତୁ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ରରେ ଏହି
 ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଭାଗ ଭାଗ କର କରୁ କଲେ ଏ
 ଗୋଟିଏ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦାୟ ଓ କରବାଦ ମିଶ୍ରିତ
 ନାହିଁ ଦୋଦଅଛି । ବଡ଼ ବଡ଼ ନାଟ୍ୟଗା-
 ନାରେ ଲୋକମାନେ କରବାଦରେ ଅର୍ପି
 ତୁରୁ ଓ କରବା ଦୋଦ ଗୁରୁ ଫେର କ
 ସିଦ୍ଧ ଦୋଦ ଅଲୋଚନର ପରାସେସରେ
 ଗୋଟିଏ କୌତୁହାଦ୍ୟ ସଂପ୍ରାପ୍ତି ଓ କରବାଦରେ
 କରବାଦର ପ୍ରଦେଶ ଅଭିନୟ କରୁଥାନ୍ତି
 ଯେ ଲୋକେ ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦୃଷ୍ଟି
 ପ୍ରକାଶନ କରନ୍ତେ । ତନ୍ତୁ ଏହାଦ୍ୱାରା ସେ-
 ପରି ଫଳ ନିକଟ ନାହିଁ । ଦୋଷ ଦୃଷ୍ଟି
 ସାମାନ୍ୟ ନାୟକ ନାୟିକାର ଲୋକଦ୍ୱାରା
 ଏହାକୁ ବସ୍ତୁ ଦେବାକୁ ପ୍ରକାଶ ସେମାନ

ଦେବାକୁ ନୁହନ୍ତି । ସେ ବର ଦୁର୍ଦ୍ଦି ଦୋଷ
ପାରେ" । କିନ୍ତୁ ଅମ୍ଭେ ଲଳିତାମଣିକୁ ବୁଦ୍ଧି
କରାଯାଇ କହି ନାହିଁ । ଅମ୍ଭେ କହିଲୁଁ ଏ ଅପ୍ର-
କାଶ ଟାକୁ ଅପେକ୍ଷା ପ୍ରକାଶ ଟାକୁ ଅଧିକ ମନ
ଦେଲି ସମସ୍ତେ କହନ୍ତି ଏହା ସତ୍ୟ କିନ୍ତୁ ତାହା
ସମ୍ଭବ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏ ଜିହ୍ଵାର ଲଳିତାମଣି
ଅଠକଲକ୍ଷ ଅର୍ଥେ ଏ ବର୍ଷ ୧୯୩୭ ଶବ୍ଦ
ଉପରେ ଟାକୁ କହିଥିଲୁ ଏ ଟାକୁକାହିଁମାନେ
ପୁନର୍ବାର ଥିବାକୁ ଜଣକର ଦାବିକାରରେ
୧୦ ଶ ଲକ୍ଷମ, ଧରଲେ ୧୯୩୭ ଶ
ବର୍ଷା ବେଳେକାର ଦେଲ ଲଳିତାମଣିକୁ
କଲ୍ୟାଣପୁ ଛାଡ଼ି ଦୋଇ ଆଉ ଅବା ଅନୁପିତ
ଦୋଇ ଆଉ କହିଁର ଯିତା ଅଠକଲକ୍ଷଲେବନ
ମଧ୍ୟରେ ବେକଳ ବେଳସହସ୍ର ଲଳିତାମଣିରେ
ପ୍ରଭୁପ୍ରଭୁ ମାତ ଲଳିତାମଣି ସମ୍ଭବ୍ୟ ଅଠକ-
ଲକ୍ଷ ଲଳିତାମଣିରେ ପ୍ରଭୁପ୍ରଭୁ ଦେହ ପ୍ରଭୁ
ପାଇଁ ନାଦାନ୍ତ ପ୍ରକାଶକରଣ ଦେଉଅଛନ୍ତି ।
ପାଞ୍ଚଶତକାର ଉତ୍ତା ଅମ୍ଭ ଲଳିତାମଣିକୁ
ପ୍ରଭୁ ମାତ୍ର ଅତି ପାଳ ଦୁଃଖୀ ଦରୁଣ ଯାହାର
ଦର ଦାଟ ନାହିଁ ସେ ପୁଣି ଲଳିତାମଣିକୁ
ପ୍ରଭୁ ପାଇଁ ନାହିଁ । ଏହା କହିବାର ଅମ୍ଭର
ଇଚ୍ଛାଏ ଏହି ଯେ ଲଳିତାମଣି ଅପ୍ରକାଶ ଟାକୁ
ଦେଲେଦେଁ ତାହା ଏପରି ସମ୍ଭବ୍ୟାୟୀ ଥିବାରୁ
ତାହା ଅଧିକ ମନ ଅଛି । ଲଳିତାମଣିକୁ ବୁଦ୍ଧି
ରକ୍ତାରେ ଅମ୍ଭେ ଏହା କହି ନାହିଁ । ମୂଲ୍ୟ-
ବାଦ ଲୁଗା ମାବଦ ଲଳିତାମଣିକୁ କାଗେ
କର ଦକ୍ଷାଦବାର ଅମ୍ଭେ କହିଥିଲୁଁ କାଗେ
ଯାବା ଦୁଃଖିଲେବନୁ ଧର୍ମ କରବ ନାହିଁ ।
ନାଲେ ଅମ୍ଭର ଭ୍ରମ ଦୋଇପୁତ୍ର ଏଥିପାଇଁ ଶୁଣ
ପାଞ୍ଚକଳ ଗୋଟାକୁ ପ୍ରକାଶକାରେ ସେମାନେ
କହିଲେ କି ଅମ୍ଭେ ଲଳିତାମଣିକୁ ବୁଦ୍ଧିର କଥା
କହି ନାହିଁ । ଅଥବ ଅପେକ୍ଷକର ଭ୍ରମ ଦୋ-
ଇଅଛି ଓ ତାହା ସଂଶୋଧନ କରିବୁ !

ଅଉ ଅମ୍ଭେ ସେ ଅପେକ୍ଷକମାନଙ୍କ ଗୁଣ
ସମାଲୋଚନା କରିଥିବାର ଲଳିତାମଣି ଏଥକୁ
ଅମ୍ଭେ କେବଳ ଅପେକ୍ଷକର ଭ୍ରମ ଦେଖାଇବାର
ପାଞ୍ଚଥିଲୁଁ ଓ କ୍ଷମାକ କରୁଥିଲୁଁ ମାତ୍ର କଥାର
ଲଳିତାମଣିରେ ସେପରି ଦୋଇ ପଡ଼ିଲ କଚେରୁ
ଅମ୍ଭର ମାନସ ସେପରି କି ଥିଲ ତାହା ଦେଉ
ସେଥିପାଇଁ ଅମ୍ଭେ ଅକ୍ଷେପ କରୁଅଛୁ । ଅପେକ୍ଷ
ମଧ୍ୟ ଏହା ଜାଣି ପାର ତାହା ମନରେ କି
ଦେଖିବାର ଲଳିତାମଣି ଏଥିରୁ ଅପେକ୍ଷକର
ଉଦାରତା, ସହୃଦ୍ୟା ମନୋମାନସର ସମ୍ପର୍କ

ପ୍ରକାଶକର ନିକୃଷ୍ଟତା ଏଥିପାଇଁ ଅମ୍ଭେ ଅପେକ୍ଷକ-
ମାନେ କହୁ ଥିବ ଦୋଇଅଛୁ । କିନ୍ତୁ ଅପେ-
କ୍ଷକ ଭ୍ରମକୁ ମନରେ ସେ ଅମ୍ଭର ମନ ମନ-
ଅଛି ଏମନ୍ତ ନୁହେଁ ସେ ସଜାନ୍ତରେ ଅମ୍ଭର
ଅନ୍ତର ଅନେକ କହିବାର ଓ ଯୁକ୍ତି ଦେଖ-
ଇବାର ଅଛି କିନ୍ତୁ ଏତେ ତାଣ୍ଡି ଉପରେ ଅଉ
ଏପେକ୍ଷକରେ ଯୁକ୍ତି କହିବାର ଅନାବଶ୍ୟକ
ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ ମଧ୍ୟ ଅଧାର ଦେଇଅଛନ୍ତି କି
ତାହାର ଅର୍ଥକଣ୍ଠ ମେଣ୍ଟି ଗଲେ ସେ କହିବୁଦ୍ଧି
ରହିବ କରବେ । ଅଥବ ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ ସ୍ଵଳ-
ଅବସ୍ଥା ଶୀଘ୍ର ପ୍ରାପ୍ତ ଦେଉନ୍ତୁ ଓ ସମ୍ଭବ୍ୟ
କହିବୁଦ୍ଧି ଶୀଘ୍ର ଉପାସନ ପୂଜା ପ୍ରକା ସମସ୍ତେ
ପୁଣି ଦେଉନ୍ତୁ ଏହାର ଅମ୍ଭର ଏହାକୁ
ଦାସନା କର ।

୧୯୩୮ } ଅପେକ୍ଷକର
ଶ କରବୋଧନ ଲଳି

କହିବୁଦ୍ଧି ଶବ୍ଦ ବସନ ଦୋଇ କି ଥିଲେ ପୁଣି ଶାମ ଓ
ଅମ୍ଭେମାନଙ୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗ ବଚେରାରେ ଅପେକ୍ଷକର ବଚ ସେପରି
ଅବାଧ ଅନାୟାସରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଅଛି ଏବଂ ଏତେତେରେ
ପୁଣି ଅପେକ୍ଷକ ଟାକୁର ପସରାଣ ସମ୍ଭବ କରୁଅଛନ୍ତି ।
ଅପେକ୍ଷକ ସମସ୍ତ ପୁଣି ଶାବାର ବଲେ ଦରକର କଥା କି
ପିତା ଲଳିତାମଣି ଦେଉ ଦୋଇ ଅପେକ୍ଷା ଏବଂ ଏବଂ ସମ-
କାମ କରବା ରଲ—ସମ୍ପାଦକ ।

ମହାଶୟ !
ନିମ୍ନଲିଖିତ କେତେକ ପିକ୍ଚରୁ ଅପେକ୍ଷକ
ପଢ଼ିବାରେ ପ୍ରାକୃତୀକ ଦେଇ ବାଧ୍ୟ
କରିବା ଦେବେ ।

ଗର ସଂଖ୍ୟର ସମ୍ଭାଷଣରେ ବାକୁ ଲଳିତ-
ମେଦଳ କେତେକର ମାନବର ଶ୍ରଦ୍ଧାପତ
ଶାୟନ୍ତ ବାକୁ ମଧୁସୂଦନ ଦାସଙ୍କ ପ୍ରତି ବସଦ-
ଅକୋଷ ଦେଖି ଯୁଗ୍ଠରେକାସ୍ତି ଦୁଃଖିତ
ଦେବାକୁ ଦୋଇଅଛି । ବାକୁ ମହୋଦୟ
କେଉଁ ଦୋଷ ଲେଖି ଏପ୍ରକାର ଦଣ୍ଡ ଦେବା
କରୁଅଛନ୍ତି ତାହା ଅମ୍ଭେ ପିତଳ ବୋତର
ପ୍ରକାଶକ ପୁଣି ପୁଣିପୁଣି ଅନୁକ୍ଷେପ କରି
କୌଣସି ପତା ପାଇଲୁଁ ତାହିଁ । ଯଦି ପିତଳ-
ବୋତ ନୁହେଁ ସମ୍ଭବଣ ବୋଲିଅଥବା ତାହା
ଦେଲେ ସେ ଭଲ କଥା । ଦୋଷ ମଧ୍ୟରେ
ଏହି ଯେ ବାକୁ ମହୋଦୟ ଜାଗସୁଧିତର
କଥା ଲଳିତାମଣିରେ କହି ଅଛନ୍ତି । ଏହା କି
ଦୁଃଖୀୟ ? ଜାଗସୁଧିତ କାହାକୁ ଦେଲୁ
ଏବଂ ଏହା କି କମଳେ ଦୋଇଥିଲ ସେ
କଥା ଓଡ଼ିଶାର ସାଧାରଣ ଲୋକ କେତେକ

ଜାଣନ୍ତି ? ଯେଉଁମାନେ ସେ ଭାବ ବୁଝନ୍ତି
ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରକାଶକ ଥିବ କି ନା
ଜଣା ଜାଣନ୍ତି । ଏପ୍ରକାର ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଥମ
ଲଳିତାମଣିରେ କହି ଦେଲେ ଓଡ଼ିଶାରେ ସେ
କଥା ବୁଝାଇଦେବାପାଇଁ କି ମହାଶୟ ଦୋଇ-
ଅଛି । ତାହା ବୁଝା ଯାଉ ନାହିଁ ।

କାଳୀବାସକୁ ପ୍ରକାଶକରେ କାଳୀବାସ
ଦେଲେ ସମ୍ଭବ, ସେଦୃଷ୍ଟିରେ କାଳୀ-
ବାସ ଦେଲେ ଲଳିତାମଣି ଏବଂ ଅନୁପିତ
କାଳୀବାସ ଦେଲେ ପାଞ୍ଚଶତା ବସଦୃଷ୍ଟି
କାଳୀବାସ ଯେପରି ଯିତାନ୍ତି ପ୍ରକାଶକମଧ୍ୟ,
ସେପରି ଜାଗସୁଧିତ ବସଦୃଷ୍ଟିରେ
ଯେଉଁ ଉପାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଦୋଇଅଥବ ସେହି
ଉପାରେ ଅନୁପାରେ ପ୍ରକାଶ କଲେ ତାହା
କରାଯିବ ପାଞ୍ଚଶତା ଓ ଲକ୍ଷ ଲଳିତାମଣି
କରବ କୁଦୟର ଭାବ ବସଦୃଷ୍ଟିରେ
ଜାଣିବ ଏପ୍ରକାର କେତେକ ନାହିଁ । ଏ
କଥା ସତ୍ୟ କି ନିଆଁ ଯେଉଁ ଲଳିତାମଣି
ଓଡ଼ିଶାପୁସ୍ତକାଳେ ଲଳିତାମଣି ସମ୍ଭବ
ଉପସ୍ଥିତ ଥିବେ ସେ ତାହା ଜାଣି ପାଆନ୍ତେ ।

ପୁନଶ୍ଚ ବୁଦ୍ଧିକାରକା କାର୍ଯ୍ୟ ଅଧ୍ୟାୟ ଉପରେ
ନିର୍ଭର କଲେ ଯେଉଁ ଲଳିତାମଣି ଉପାରେ
କେତେକ ଅଧ୍ୟାୟ କରୁଅଛି ସେ ଉପାରେ ସେ
କିପ୍ରକାରେ କହି ପାରିବ । ସତ୍ୟ କି ନିଆଁ
ଯେ କେତେ ଲଳିତାମଣିରେ କହିବା ବସଦୃ-
ଷ୍ଟିରେ ପଢ଼ି ଏକଥା କିଏ ଅପାକାର କରିବ ?

ଅନ୍ତର, ଲଳିତାମଣିରେ ମେଢେ
ସଜାଣିକିଏ ଶବ୍ଦମାନ ଅଛି ତାହା ଓଡ଼ିଶା
ବା ବଙ୍ଗଳାପ୍ରକାରେ ନାହିଁ । କଲିତା ସମସ୍ତେ
କଲିତାବାସ ସେ ଶବ୍ଦମାନକୁ ଅନୁକାଶ କରି
କହିବାକୁ ଗଲେ ଯେ କଲିତାର ଦେହେ
ରସକ୍ତ ଦେବ ଏହା କିଏ ପଞ୍ଚାକ୍ଷର
କରିବ ?

ଏହାକୁ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ବାସକ
ଆଉଁ ଲଳିତାମଣି ବାସକ ଦୋଇ ସେପ୍ରକାର
ଅଥବା କହିଲୁଁ ପ୍ରକାଶକର ଭ୍ରମ ମହାଶୟ-
କର ସାହସପୁଣ୍ୟ ସେଧ ଅଛନ୍ତି ତାହାର
କୌଣସି କାରଣ ପ୍ରକାଶ ପାଇଁ ନାହିଁ ।
ଲଳିତାମଣି ଲଳିତାମଣି ଦେଉଁ କରୁଅଛନ୍ତି
ଯେ ସେ ଲଳିତାମଣିରେ ଉପରେ ମତ
ପ୍ରକାଶ କରୁ ଅପେକ୍ଷା ଜାମ ବସଦୃଷ୍ଟି କରବାକୁ
ସୁଦାନ୍ତି ଏବଂ ବଲ ଲଳିତାମଣି ଅଛି ଅଛି
ବାମନାକ ଉପରେ ବାଲ ମଧୁବାସୁଦ ଉପରେ

କା ଟିକ ଉପ ପିଠିଏକ ସକ ୧୮୮୮ ମସିହା

ଉତ୍କଳପତ୍ର

କୋଷାଗାଡ଼ି ଅ ସରକାର ନିମନ୍ତେ କୁଣ୍ଡଳ
 ଦେଇ ନାହାନ୍ତି । ମାତ୍ର ଏପ୍ରକାର ଅଭିପ୍ରାୟ
 ଲୋକମାନଙ୍କର ନୁହେଁ ତାହା ଅଧିକ
 ଜାଣି । ଲୋକମାନଙ୍କର ଦୋଷ ଏହି ଯେ
 ସେ ସରକାର କଥାର ଅଗ୍ର ପକ୍ଷ ବନ୍ଧୁ ନ
 ବଳ ଦେବାକୁ ଯୋଚନା-ସମ୍ଭବ ରହି ଲୋକରେ
 କୋଷାଗାଡ଼ିର ଅସରବ ବର୍ଣ୍ଣ ଦେଖନ୍ତୁ । ଏକଥା
 ପ୍ରଥମ ଅବସ୍ଥାରେ ଦୋଷଥାଏ ଏକ ଚାକା
 ମାଜିମାୟ । କିନ୍ତୁ ସମ୍ପାଦକମାନଙ୍କର ଏକଅକ୍ତି-
 ଅସରବେ ଲିଖିତସମ୍ପାଦ ପ୍ରକାଶ କରିବା
 ବନ୍ଧୁର ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ ଏବଂ ଉକ୍ତ
 ପକ୍ଷ ମଧ୍ୟରୁ ଦୋଷକୁ ପଞ୍ଜିମାନ ପରିଚାଳନା
 କରି ଦେଇଥିଲେ ଉକ୍ତମ ଦେଉଥାନ୍ତା । ଅଧିକ
 ସମ୍ପାଦକ କରୁ ଯେ ଲୋକମାନଙ୍କୁ କିଛି
 ପ୍ରକାଶନ କରୁ ଯାହାପରେ ସମ୍ପାଦକରେ
 ପ୍ରକାଶନର ପାତ୍ର ଅଥବା ନାହିଁ ତଥାପି
 ମୁଦ୍ରିତ ହୁଏ ।

ସରକାରଙ୍କର ସ୍ୱାଧୀନତାବାଦୀ ପକ୍ଷ-
 ଉକ୍ତ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ବାଦ ମଧୁସୂଦନ ଦାସ
 ଓ ଦୋଷପତ୍ରର ରାୟ ମହୋଦୟମାନଙ୍କ
 ଉଲ୍ଲେଖ ହେବେ ସରକାରୀ ପକ୍ଷରୁ ଅକ୍ତର
 ସହିତ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଅଛୁ ।

ଶ୍ରୀ ୧୧

ମୁଦ୍ରିତ ପ୍ରାଣି ।

ସେକ୍ସନ ବିକଳାପସ୍ୟ ପ୍ରଚାରକ ବସ୍ତା	ଅଗ୍ରାଣ ୫ ୦
କୋଷାଗାଡ଼ି ଦୋଷ ଦେହତତ୍ତ୍ୱ	୫ ୦
କାଳିକାଗାଡ଼ି ଦୋଷ	୫ ୦
କୋଷାଗାଡ଼ିର ପିଠି	୫ ୦
କୋଷାଗାଡ଼ିର ପାଠପୁସ୍ତକ	୫ ୦
କୋଷାଗାଡ଼ିର ମିଶ୍ର ବାବୁରବିହାର	୫ ୦
କୋଷାଗାଡ଼ିର ମିଶ୍ର ଦେବୀଦେବୀ	୫ ୦
କୋଷାଗାଡ଼ିର ପାଠପୁସ୍ତକ	୫ ୦
କୋଷାଗାଡ଼ିର ପାଠପୁସ୍ତକ	୫ ୦

ବିଜ୍ଞାପନ ।

NOTICE.

BRAULT & Co. GENERAL
 TAILORS 3 & 3-1 Waterloo
 street Calcutta beg to inform the
 RESIDENTS OF CUTTACK that our
 Mr. W. J. Young is now at the
 Bak Bungalow where he will be
 most happy to receive orders. Our
 Mr. Young has with him a large

selection of patterns of the newest
 style; also a large supply of
 perfumery, silk socks &c. &c.

NOTICE

Is hereby given that it is proposed
 to organise a Graduates and Under-
 graduates 'association' with a view to
 take up matters of Educational inter-
 est, and for that purpose to hold
 a preliminary meeting on Sunday
 the 26th instant at 4 P. M. at the
 premises of Babu Harish Chandra
 Ghosh B. L.'s residence at Banka
 bazar. Gentlemen are respectfully
 solicited to attend.

CUTTACK } GANAPATI DAS.
 23-2-1888 }

ଏକଦାକ୍ତ ସର୍ବ ସାଧାରଣଙ୍କୁ ଜ୍ଞାନ କରାଇ
 ଦିଆ ଯାଉଅଛି ଯେ ଯୋଗ୍ୟ ବାଟ ଥିଲେ ନିମ୍ନ
 ବିଭାଗ ଅଧୀନସ୍ଥ ଗୋଟିଏ ଏକ ମୋଡେସ୍ଟ
 ନ୍ୟାକ୍ସନ ବୋଟ (accommodation cabin
 boat) ଅଗାମୀ ମାର୍ଚ୍ଚମାସ ତା ୧ ରୁମ୍ଭେ ନିକଟ
 ଦେଇ ପ୍ରଦର୍ଶନମାନେ ଉକ୍ତ ସ୍ଥଳରେ ନଗଦ
 ମୂଲ୍ୟ ସହିତ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ
 ସମ୍ପନ୍ନ କରିବେ ।

14-2-88 W. Kingston
 Assistant Commissioner.

ନୂତନ ପ୍ରସ୍ତୁତ ।

କାଳିକାଳ ନାଟକ ।

(ପ୍ରକାଶନ)

କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରୁ ଯୋଜନାପୂର୍ବକ
 କରାଯାଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି
 ମୂଲ୍ୟ ଚାରିଅଣା । ମୋଡେସ୍ଟଙ୍କୁ ପଠାଇବା
 ଦ୍ୱାରାଣ ଦୁଇପଇସାକି ଜାକେଟକର ଲାଗିବ ।

ବିଶେଷ ପ୍ରସ୍ତାବନ ।

କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାସ୍ଥ କବିରାଜ ଶ୍ରୀରାଜ ଲକ୍ଷ୍ମୀନା-
 ଠସରୁ ଶୁଣି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ପ୍ରକାଶନମାନଙ୍କୁ
 ରେଗରୁ ମୁକ୍ତ କରିବା ନିମନ୍ତେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି ।
 ଗତ ବିକଳବର୍ଷମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ସେବା ଅଭାବେ
 କି ହୋଇ ଫେରିଯିବାର ଦେଖାଯାଇ ନାହିଁ ।
 ରେଗରୁ ମୁକ୍ତ ପାଇବାର ବାଣୀ ଯେବେ ତୁମ୍ଭ
 ଥାଏ ତେବେ ତାହାକୁ ରେଗରୁ ବଦଳର
 ତମ୍ଭାଲରେ ଅତି ଅନ୍ୱୟପୂର୍ବକେ ଅନ୍ୱୟ-
 ମଧ୍ୟରେ ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଅଭେଦ୍ୟ କରିଦେବେ । ସେ
 ଅନେକଲୋକଙ୍କୁ ଅଭେଦ୍ୟ କରି ଅନେକ
 ପ୍ରଶଂସାପତ୍ର ପାଇଅଛନ୍ତି ।

ଯୋଗ୍ୟତା ପ୍ରସ୍ତାବନ ପ୍ରକାଶନ ଅନୁକ୍ରମ ଓ
 ପଦକ ।

ଏ ସବୁ ସୁନା ରୂପା ଚମା ନୁହା ରଙ୍ଗ ସାଧା
 ଦସ୍ତା ଓ ଧାତୁରେ ନିର୍ମିତ । କୁରୁ ଜଙ୍ଗା ଗାଡ଼,
 ସ୍ୱାସ ଅର୍ଥ ହେଁ ଅନୁପ୍ରଦେଶ ବାଦ ଉଦ୍ଧାର
 ଓଲଟା ପ୍ରଭୃତି ସମସ୍ତ ଉଚ୍ଚତରଣର ଅନ୍ୱର୍ଥ
 ଉପସ୍ଥାପନ । ସ୍ୱପ୍ନରାଜ୍ୟରେ ଧାରଣ କଲେ ସମ୍ଭବ
 ବଳ ବୀର୍ଯ୍ୟ ଗାନ୍ଧି ଓ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଅଭ୍ୟନ୍ତ୍ର ବୃଦ୍ଧି
 ହୁଅଇ । ଏହି ଅନୁକ୍ରମ ଲୋକପଦ ବ୍ୟବହାର
 ନିବାସୀ ଜଣେ ଯେଉଁକି ତାକୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଓ ତାହା-
 କର ଅଜ୍ଞ ଅଛୁ ଯେ ରେଗରୁ ମୁକ୍ତ ହେଲେ
 କୌଣସି ଦେବାଳୟରେ ଯଥାସାଧ୍ୟ ପୂଜା
 ଦେବାକୁ ଦେବ ।

ପୁସ୍ତକ ଦକ୍ଷିଣତର ଓ ଶ୍ରୀ ବ୍ୟାପକରେ
 ଏହି ଅନୁକ୍ରମ ଧାରଣ କରିବ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଓ
 ଅନାବାସ୍ୟାରେ ଗଜାନନ ଅଥବା ଦେବପ-
 ନାରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇପାରିବା ଶୁଭକଳରେ
 କୃତ୍ୱାଇ ସେ କଳ ପିଇବ ।

ଅନୁକ୍ରମ	ମୋ ୧ ଟାକୁ	୫ ୧ ୦
କବିତା ପଦ୍ୟ	"	୫ ୧ ୦
ଅଜ୍ଞାପ	"	୫ ୧ ୦

ଜାକେରେ ପଠାଇବାକୁ ଦେଲେ ଜାକେ-
 ମାସକ ଦେବାକୁ ଦେବ ।
 କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ପ୍ରେସ୍‌ରୁ ପ୍ରକାଶନପୂର୍ବକେ
 ଦେଉଅଛୁ ।

ଓଡ଼ିଶା ଦିଶନ ପ୍ରେସ୍

କାଟକ ।

୧୮୮୮ ମସିହାରେ ସଂସ୍ଥାପିତ ।
 ଗବର୍ଣ୍ଣମେଣ୍ଟ, ସିଣ୍ଡିକେଟ୍, ବାଣିଜ୍ୟ ଓ ଉପାଧ୍ୟ-
 କ୍ଷପୂର୍ଣ୍ଣାୟ ଦାଗଜି ପଞ୍ଚାଦ ଶ୍ରୀ ଚୁପା ।
 ଏପ୍ଲିକେସନ୍ ମାଗିଲେ ମିଳଇ ।

ଉତ୍କଳ ସମ୍ବାଦ

ସାମ୍ବାଦିକ ସମ୍ବାଦପତ୍ରିକା ।

ଶ୍ରୀ ୨୩ ର
ପୃ ୧୫୩

ଠା = ଉପ ମାତ୍ର ମାର୍ଚ୍ଚ ୧୯୩୮ ମସିହା । ନା. ଠାକୁର ୧୨୨୮ ୪୯ ୧୨୧୫ ଗାଲ ପତ୍ରିକାର

ଅଗ୍ରମ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ ୪ ୩୯
ପଢ଼ାଦେୟ ୪ ୨୯

ମାଲକର ଓ ହିନ୍ଦୀଭାଷାର ପଢ଼ାଣା ସମାପ୍ତ ହେଲେ ଅଥଚ ଆମାମ୍ବେଶର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକର ଭାବନା ପ୍ରକାଶ ହୋଇ ନାହିଁ ଏଥିର କାରଣ ଅନୁମାନେ ହେଉ ନାହିଁ କାର୍ତ୍ତି ଓଡ଼ିଶା ଓ ଲକ୍ଷ୍ୟମାତ୍ର ପାଠରୁ ଅବଗତ ହେଲୁ ଯେ ଟେକ୍ସଟୁବ କମିଟିର ମେମ୍ବରମାନେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ମେମ୍ବରମାନଙ୍କ କଥା ଦେବେ କିମ୍ପା ଦେବଦତ୍ତାସାହାୟୀ । କେହି ଶୋଭକ ସେ ତାକୁ ଉଠାଇବ କି ?

ପ୍ରାକାଶରେ ପ୍ରକାଶିତ ଶ୍ରେଣୀ ପ୍ରେସଭର- ଠାରୁ ପାଠକମାନେ ଦେଖିବେ ସେ ଗୋରୁଣା- ନିମିତ୍ତ କେଲବଳ ଗ୍ରାମରେ ଯେଉଁ ସର ହୋଇଥିଲା ତହିଁରେ ଧାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତାବ କଟକସରକାର ପ୍ରସ୍ତାବର ଯୋଗଦତ୍ତା କରୁଅଛନ୍ତି । ଏହି ସରକାର ଅନୁବନ୍ଧରେ ମୋହମଲର ସମାଜରେ ସରା ଦେବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହିନ୍ଦୁଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁରା ଓ ଜାଗାସୁ କଟକରା ଦିନା ଗୋରୁଣାର ଅନ୍ୟ ସବୁକରୁଣାସୁ ବହୁ ନାହିଁ ।

ଏଠା ଉପକରଣ ପ୍ରଦାନ ସରକାର ସାମ୍ବା- ଦିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଗତ ବୃକ୍ଷକାର ଗ୍ରନ୍ଥପ୍ରମାଣକ ମରୁସମାର୍ତ୍ତରେ ସମାପ୍ତ ହେଲା । ଅନେକ ଭୁଲମାନଙ୍କ ଅନୁପ୍ରସ୍ତିତ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାରଣ- ମତେ ସରକାର ପ୍ରମାଣ ଅନ୍ୟତମପ୍ର- ଶିତ ରୁଖାଗଲ୍ଲ । ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେବଦତ୍ତାସାହାୟୀ

ବାହାଦୁର ଉତ୍କଳବନ୍ଧୁ ଏ ସରକାର ଯୋଗଦାନ କରୁଥିବା ଦେଖି ଅନୁମାନେ ଅଭିପ୍ରାୟ ପ୍ରାଣି ଲବ କରୁଅଛନ୍ତି । ଅନୁମାନେ ଅପା କରୁଁ ଧନା କମିତାର ଓ ଉଚ୍ଚମାନେ ଯେତେ ଧର୍ମପ୍ରତ ମନୋଯୋଗୀ ହୁଅନ୍ତି ତେତେ ଦେଶର ମଙ୍ଗଳ ସାଧକ ହେବ ।

ଅନୁମାନେ ଗତ ଗାପିକାର ବଜ୍ରପ- ପ୍ରସ୍ତରେ ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟୁଏଟି ଓ ଅଗ୍ରର ଶ୍ରେଣୀବନ୍ଧୁସମିତ ପ୍ରାଣିକ ଦେବୀ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଖିଥିବାର ବଜ୍ରପତ୍ର ପ୍ରକାଶିତ କରୁଅଛନ୍ତି । ଗତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସରକାର ହୋଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଉତ୍କଳବନ୍ଧୁ ଦୋଷକୃଷ୍ଣା ମଧ୍ୟରେ ପଡ଼ିବାରୁ ଅଭିପ୍ରାୟ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ ସୁତରାଂ ସରକାର କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତିତ ରୁଖାଗଲ୍ଲ । ଏପ୍ରକାର ଗୋଟିଏ ସମିତ ବାଞ୍ଛାମାୟ ବହୁଲଲେଖମାନେ କେବଳାସାପ୍ତ କ ଦେଲେ ବିଦ୍ୟାର ଉଦ୍ଦେ ଅପା କରୁଥାଏ କା । ଅନୁମାନେ ଏପ୍ରକାର ସମିତର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରମାଗା ଓ ଏହା ମେତେ ଶାସ୍ତ୍ର ସରକାର ଦୋଇ କାର୍ଯ୍ୟରେରେ ଅ- ଗଣ୍ଠି ହୁଏ ତେତେ ଉତ୍ତମ ।

ଲବୋଇର କର ଅପାଲରେ ସିଧଲ- କୋଟର ବିକାଶୀୟ ଜଳ ମାତ୍ରସ ସାଦେବକ କାମରେ ଜଣେ ମୁସଲମାନଜାଗାୟା ଶ୍ରୀ ଅ- ଶାନ୍ତି ଜଳ ଜାଲୁକ ସିଲକ ଶୋଷକ ଯୋଗା- ଦ

ନିମିତ୍ତ ନାଲିସ ବରଅଛୁ । ଉକ୍ତ ଶ୍ରୀର ରୁକ୍ତବାର ଏହି କ ସାଦେବକ ନିକଟରେ ପୁରୀ ଯେଉଁ ସରକାର ଥିଲ ସେ ତାହାର କଲ୍ୟା ଅଛନ୍ତି । ଅନୁ କ ୧୨ ଶ ଦେଲ ମାତ୍ରଲକ୍ଷ୍ୟାଦେବ ତାହାକୁ ବଢ଼ି ଅପାମାତ୍ରେ ତାମା ତଥାରେ ଦେଲ ବୁଲୁଅଛନ୍ତି । ତାହା- ଠାରୁ ଏ ପିଲମାନେ ଜାତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଗୁ ୧୮୮୫ ମସିହାରେ ଉକ୍ତ ସାଦେବ ତାହାକୁ ପ୍ରମାଣକର ସହର ଲବୋଇରୁ ଅଗ୍ରଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ଏଥିମଧ୍ୟରେ କେବଳ ଦୁଇଥର ତାହା- ଶ୍ରେଣୀ ସାଗାତ କରୁଅଛନ୍ତି ଓ ଶୋଷକ ଶୋଷା- ନିମିତ୍ତ କେବଳ ୪ ୩୯ ଟା ଦେଲଅଛନ୍ତି । ମୋକଦମା ଦେବୀମା କାର୍ଯ୍ୟବିଧର ୧ ୩୮- ଠାଅନୁସାରେ ଦାଏର ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଏ ମାମଲ ଯେକ ସେଠା ଲେବକ ମଧ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଭାର ଦୁର୍ଦ୍ଦାମ ଓ ନିନାକଥା ଲାଗିଅଛୁ ମାତ୍ର ଅପରପକର କଥା ନ ଶୁଣିବା ସର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତହିଁ କୋଲସାଇ ନ ପାରେ ।

ମଧ୍ୟପ୍ରଦେସର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ମିତ୍ରବିପକ୍ଷ- କମିଟିମାନଙ୍କର ବାର୍ଷିକବଜ୍ରପତ୍ରମାନଙ୍କର ସମା- ଲେଚନା କର ପ୍ରଧାନ କମିଟିର ଶାସ୍ତ୍ର ମାକଜ ସାଦେବ ଲେଖିଅଛନ୍ତି କ ଏସବୁ କଟି- ଶୀର ଅଧିକାଂଶ ମେମ୍ବରଙ୍କ ଯୋଗଦା ଓ ତରୁରପଣିୟା ଦେଖିବେ ଅଧିକାଂଶ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ମେମ୍ବରମାନେ ଯେପରି ଯତ୍ନ ଓ ମହୋଯୋଗ-

ସହଜ ଅପମାନାର୍ଥ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି ତାହା ଦେଖି ସେ କୁହୁଅଛନ୍ତି ଯେ ଯେଉଁମାନେ ବାସ୍ତବରେ ପ୍ରତିନିଧି ଦେବାର ଯୋଗ୍ୟ ସେହିମାନେ ମେମ୍ବର ନିର୍ବାଚକ ହୋଇଅଛନ୍ତି ଓ ଅଧିକାଂଶ ମେମ୍ବର କେବଳ ନୀତି ଶୋଭା ସଦା ଉତ୍ତମରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ କରୁଅଛନ୍ତି ଯେବେ ଜିଲ୍ଲାପାଳମାନେ ଏମାନଙ୍କ ସମ୍ମତରୂପେ ଏକ ଚୋରାଧାର-ସ୍ୱରୂପ ଅପମାନ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ପାଳିବାରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପରି ପ୍ରବୃତ୍ତ ରହିବେ ତେବେ ଅନୁଗାମନ-ପ୍ରଣାଳୀ ସଫଳ ହେବା ବସ୍ତୁରେ ଅତି ସନ୍ଦେହ ରହିବ ନାହିଁ । କୌଣସି ଗୁରୁ ଓ ଅନୁଗାମି ମିତ୍ରମିତ୍ରାଳୟରେ ଭଲକାର୍ଯ୍ୟ ଦେଇ ନ ଥିବାର ଦେଖା ଯାଇଅଛି । ପ୍ରଧାନ କମିଶ୍ନର ଅପାଦନା କି ଏଠା ମେମ୍ବରମାନେ କମିଶ୍ନ ଅପମାନାଦିରୁ ନୁହଁ କର୍ମ କରନ୍ତେ । ମଞ୍ଚ କୌଣସି ସ୍ଥଳରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରକ୍ଷା ପ୍ରଭୃତି ଗୁରୁ-ତର କାର୍ଯ୍ୟରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠତ୍ୟ ଦେଖାଗଲେ ସେଠାରେ ସରକାରଙ୍କ ସମ୍ମତ ଦ୍ରବ୍ୟରେ କରାଯାଇ ଚଳେ । କାରଣ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷର ଅଧିକାର ଅପେକ୍ଷା ସଂଖ୍ୟାଭିତ୍ତିକ ମଙ୍ଗଳ ଅଧିକ ଚିନ୍ତାର ବସ୍ତୁ ଅଟେ । ଜିଲ୍ଲାପାଳମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଯେ ମିତ୍ରମିତ୍ରାଳୟରେ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରତି ସର୍ବଦା ଦୃଷ୍ଟି ରଖିବେ ଯେମନ୍ତ କ ସେମାନେ କିଛି ଅନ୍ୟାୟ କର ନ ପାରିବେ ଓ ଅନ୍ୟାୟ ଦେବାର ଉପକ୍ରମ ଦେଖିଲେ ପ୍ରସମ୍ଭବତଃ ସଂଶୋଧନ କରିବେ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେବେ ତନ୍ତୁ କେତେବେଳେ ତାହା କାର୍ଯ୍ୟରେ ଦ୍ରବ୍ୟରେ କରାଯାଇ ତାହାକୁ ଦୂରୀଭବ କରାଯିବ ନାହିଁ । କେହି ବାହ୍ୟମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାମୀଭବମିତ୍ରାଳୟ ଦୋଳଥୁବା କାର୍ଯ୍ୟ ଶେଷ ଦେଇଗଲାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରୁଥିଲେ ସମାଲୋଚନା କରିବାର ଦେଖାଯାଏ ଏପରି ବ୍ୟବହାର ଦଳମତକାର୍ଯ୍ୟରେ ଦେଖାଯାଏ ଯଦି ତହିଁର ଦୋଷ ଓ ଖର୍ଚ୍ଚ ଉପା କରିବାର ଉପାୟ ଦେଖାଇଦେବା ଉଚିତ । କାର୍ଯ୍ୟ ଶେ-ଷଦେଇ ଉତ୍ତରୁ ତାହା କଲେ ତହିଁରେ କିଛି କର ନାହିଁ ଅଥଚ କାର୍ଯ୍ୟକଳ ବ୍ୟକ୍ତିର ଉତ୍ସାହ ରଖି ଦେବ । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ବଚେ-ନରେ ପ୍ରଧାନ କମିଶ୍ନର ଏ ଉପଦେଶମାନ ସ୍ମରଣ ହୋଇଅଛି ।

ଉତ୍କଳ ସାମ୍ବନ୍ଧୀୟ ମିତ୍ରମିତ୍ରାଳୟର ସମ୍ଭବ ପଦରେ ଜଣେ ସାଦେବ ମେମ୍ବର

ସ୍ତୁତ ନିର୍ବାଚକ ହୋଇଛନ୍ତି । ଅନୁଗାମନର କାର୍ଯ୍ୟ ନିର୍ବାହ ଗ୍ରହଣକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ହେବା ଉଚିତ । ଇଂରାଜମାନେ ଶାସନକର ଅନୁଗାମନ ଓ ସେମାନେ ଶାସନକାର୍ଯ୍ୟ ଉତ୍ତମରୂପେ ଅବଗତ ଅଛନ୍ତି । ମହାମାନ୍ୟ ଲର୍ଡ ଉପକ ଅନୁଗାମନପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିନିଧି କରବାର ଉଦ୍ଦେ-ଶ୍ୟ ଏହି ଯେ ଲେବେ ଏପରି ସାଧନ କରାଯାଇ ଶିକ୍ଷା ଦରଦେ । ଏମନ୍ତ ସ୍ଥଳରେ ନିର୍ବାଚନପ୍ରଣାଳୀ ଦ୍ୱାରା ଯଦ୍ୟପି ଜଣେ ଇଂର-ଜକୁ ଶାସନର ଦଣ୍ଡକ୍ରମ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ ତେବେ ଅନୁଗାମନର ଅର୍ଥ ଦେଉଁଠାରେ ରହିଲେ ? ବାଲୁ ସ୍ୱରୂପେ ଯାହା ବାଧ୍ୟତା ଜଣେ ନିର୍ବାଚକ ଦେଖୁଥିଲେ ଲେବ ଓ ଉପଦେଶ ସ୍ଥାନର ନିର୍ବାଚି ଜଣେ ଇଂରାଜ ସମ୍ଭବତ ନିର୍ବାଚକ ଦେବାରୁ ବାଲୁ ମହୋଦୟ କହିଅ-ଛନ୍ତି ଯେ ମହାମାନ୍ୟ ଲର୍ଡ ଉପକ ସେହି ଅର୍ଥରେ ଅନୁଗାମନପ୍ରଣାଳୀ ବ୍ୟବହ କଲେ ତାହାର ମହତ୍ତ୍ୱ ଏଠାରେ ରହିବ ନାହିଁ ? ଜଣେ ଇଂରାଜ ସମ୍ଭବତ ଅଧିକରେ ଉପଦେ-ଶକଲେ ଲେବେ କଅଣ କିଛି କରନ୍ତେ ? କରନ୍ତେ ଅନ୍ୟାୟ ମିତ୍ରମିତ୍ରାଳୟରେ ସେହିପରି ଇଂରାଜ କମିଶନରକୁ ସମ୍ଭବତ ଅଧିକରେ କରଣ କରିବେ ବର୍ଷକୁବର୍ଷ କଂଗ୍ରେସ ଅର୍ଥାତ୍ ଜାଗାସୁ ମହା ସମିତି ଦେଖୁଅଛନ୍ତି ଓ ସେମାନେ ଅନୁଗାମନର ସୀମା ବୁଦ୍ଧି ସଦାସେ ଦାମ କରୁ-ଛନ୍ତି ଅଥଚ ଅନୁଗାମନ କମିଶ୍ନ ଯେତେ ଅନୁଗାମନର ପ୍ରଦାନକର ହୋଇଅଛୁ ତାହା ଅନୁଗାମନେ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଅଗ୍ରସର ନ ହୋଇ ସୁଖି ସେହି ଇଂରାଜମାନଙ୍କ ସାଦାନ୍ତ୍ୟ ଲେଉଟୁଅଛି ବାସ୍ତବକ ଏପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟଦ୍ୱାରା ଜଣାଇ ଦେବା ଦେଖୁଅଛୁ ଯେ ଶାସନକାର୍ଯ୍ୟ-ସଦାସେ ସେଠାରେ ଦେଖାଯି ନୋହିଲେବ ଉପଯୁକ୍ତ ନାହାନ୍ତି ।

ଏମନ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରମାନ ବଦଳିବ ବାସ୍ତବକ ସ୍ୱରୂପକାରୁ ଯାହା କହିଛନ୍ତି ତାହା ସତ୍ୟ ଓ ଜଣେ ଇଂରେଜକୁ ସମ୍ଭବତରେ ନିର୍ବାଚକକର ଦୁଇଦୋଳଅଛି । ଅନୁଗାମନେ ମଧ୍ୟକରୁଅଛି ଯେ ଅନୁଗାମନର ଭାର ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅର୍ପିତ ଦେବା ପ୍ରକ୍ରେ ଅନୁଗାମନେ ଯଦ୍ୟପି ଉକ୍ତକାର୍ଯ୍ୟ ଚଳାଇବାକୁ ସମ୍ମତ ଦେଉଁ ତେବେ ତନ୍ତୁ ଭାର ପ୍ରଦାନକରବା ଅନୁଚିତ ଏହା ଯଥାର୍ଥ ଯେ ଉତ୍କଳରୂପରେ ଶିକ୍ଷିତ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ସେହି-ମାନେ ପ୍ରବୃତ୍ତ ଅନୁଗାମନ କାର୍ଯ୍ୟ ଚଳାଇପା-

ରିବାରୁ ସମ୍ମତ ଓ ସେମାନେମଧ୍ୟ ଅନୁଗାମନେ ଦେଖି ଅଧିକାରପାଇଁ ଗ୍ରାଣୀ । ତହିଁର କଳର ପ୍ରତିକର୍ଷଣ ଜାଗାସୁସମିତି, ଅଥଚ ଅନୁଗାମନେ ଅପା କରୁଁ ତ ପ୍ରବୃତ୍ତ ଅଧିକାରକୁ ଫେରାଇ ନ ଦେଇ ଲୋକ କରବାର ଅନୁଗାମନର ଚେଷ୍ଟିତ ଦେବାର ଉଚିତ ।

୧୮୮୮ ସାଲର ମିତ୍ରମିତ୍ରାଳୟର ଅନୁଗାମନ କି ଜାୟୁ ଅନୁଗାମନେ ସମ୍ଭବତେ ମିତ୍ରମିତ୍ରାଳୟ ପାଲଟିମାନଙ୍କର ସମ୍ଭବତ ନିୟୋଗ ସ୍ଥାନୀୟ-ଗର୍ବମେଣ୍ଡ କରନ୍ତି ଉକ୍ତ ଅନୁଗାମନେ ଗୋଟିଏ ମିତ୍ରମିତ୍ରାଳୟରୁ ଦୂରକୁ ବସବାବାରଣ ଅପରି ଉପସ୍ଥିତ ଦେବାରୁ ମହାମାନ୍ୟ ସର ଷ୍ଟିଭାର୍ଟି କେଲ ସମଦାୟ ମିତ୍ରମିତ୍ରାଳୟର ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ଭବତ ନିୟୁତକରବାର ସମତା ପ୍ରଦତ୍ତ ହୋଇ-ଥିବା ବସ୍ତୁ ବଦଳିବର ମାମୁଣା କରାଯିବ ଯେ କୌଣସି ମିତ୍ରମିତ୍ରାଳୟର ନାମ ଉକ୍ତ ମିତ୍ରମିତ୍ରାଳୟରୁ ଦୂରକୁ ବସବାବାରଣ ଦେବ ନାହିଁ ତେବେ ଉକ୍ତ ମିତ୍ରମିତ୍ରାଳୟ ଅନୁଗାମନ କୌଣସି ମିତ୍ରମିତ୍ରାଳୟର କମିଶନର ମାନେ ଯାହାକୁ ସମ୍ଭବତ ସଦେ ମନୋମାନ କରବେ-ତାକୁ ସେ ସଂଖ୍ୟାଭିତ୍ତିକ ନିୟୁତ କରବାରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛନ୍ତି । ଅଥଚ ଏପ୍ରକାର ମିତ୍ରମି-ତ୍ରାଳୟ ଯେଉଁଠାରେ ଅଛି ଓ ସେହିଠାରେ କେହି ସମ୍ଭବତ ନିୟୁତ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି ସେଠାରେ କମିଶନରମାନେ ସମ୍ଭବତ ମନୋମାନ କରବାର-ସକାଶ ସେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରଛନ୍ତି । ଅନୁଗାମନେ ଗର୍ବମେଣ୍ଡରୁ ଉପଦେଶ ବସ୍ତୁର ଖଣ୍ଡେ ସଫ-ପାଇଅଛି ଓ ଦୁର୍ଭିତ୍ତ ସାମ୍ବନ୍ଧ ଉପକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରୁଁ । ଉକ୍ତଠାରେ ଏପ୍ରକାର ମିତ୍ରମି-ତ୍ରାଳୟ ଯାକସୁର ଓ ଚୋରାଧାରରେ ଅଛି । ସେଠାରେ କମିଶନର ଓ ସମ୍ଭବତ କମିଶ୍ନ ସମତା ସର୍ବସ୍ତୁମେଣ୍ଡ ଦ୍ରବ୍ୟରେ ଅଛି । ବର୍ତ୍ତମାନ ବ୍ୟକ୍ତି-ମେଣ୍ଡ ନିୟୁତ କମିଶନରମାନେ ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ଭବତ ମନୋମାନ କଲେ ଗର୍ବମେଣ୍ଡ ପ୍ରଦାନ-ସ୍ୱରୂପ ଉକ୍ତ ସମ୍ଭବତକୁ ନିୟୁତ କରବେ । ଶେଷକଟି ବାବାବୁରଙ୍କ ଏପ୍ରକାର ମାମୁଣାରେ ଅନୁଗାମନେ ସମ୍ଭବତ ହୋଇଅଛି । ମହାମାନ୍ୟ ଲର୍ଡ ଉପକ ଅନୁଗାମନପ୍ରଣାଳୀ ଜାଗାସୁ-ସମ୍ଭବତେ ପ୍ରଦାନରେ କହିଥିଲେ ଯେ ଏଠା ଲୋକମାନଙ୍କ ଶାସନକାର୍ଯ୍ୟର ଶିକ୍ଷାସ୍ୱରୂପ ଏପ୍ରକାର ପ୍ରଣାଳୀ ତାହା କରାଯାଏ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି ମିତ୍ରମିତ୍ରାଳୟର କମିଶନରମାନ ଗର୍ବମେଣ୍ଡ-

ମେଘ ଦ୍ଵାରା ନିୟୁତ ହେଁ ଅଛନ୍ତି ଉକ୍ତ ସ୍ଥାନ-
ରେ ଅଧିକାଂଶ ଶ୍ରୋତୃଲୋକ ନିମିତ୍ତର-
ପଦରେ ନିୟୁତ ଅଛନ୍ତି ବର୍ତ୍ତମାନ ସେମାନେ
ଅବଶ୍ୟ ମୈତ୍ର ଲେକନଦ୍ଵାରା ଗୁଳିକ
ଦେବୀକୁ ଯଦି କରନ୍ତେ ତାହା । ସେମାନେ
ଦିଶିଲେକକୁ ସେମାନଙ୍କର ଗୁଳିକ ଅର୍ଥାତ୍
ପଦ କଲେ ମହାମାନ୍ୟ ଲିଡ଼ିରପକକ
ସେହି ଉକ୍ତ ଉକ୍ତ ଉକ୍ତେଣ୍ୟ ଚାହା ଏକାଂଶରେ
ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେବ ଅବଦ ଅନୁମୋଦେ ଅଶା ବରୁ
ଯାଠା ଯାଜପୁର ଓ କେନ୍ଦୁପଡ଼ା ଓ ଉକ୍ତ ସେପାଳ
ଉକ୍ତପଦମାନେ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଉପସ୍ଥଳ
ଦେଶୀୟ ଲେକନ ସମ୍ପ୍ରପତ ପଦରେ ମନୋମାତ
କରଣା ସଦାସ ଦେବା କରନ୍ତେ ନାହିଁ ।
କେନ୍ଦୁପଡ଼ା ଉକ୍ତର ବାସକପୁରର ମିତ୍ରନି-
ପାଳ୍ୟାରେ କେଣେ ସାଦେବ ସମ୍ପ୍ରପତ ନିଦାତତ
ଦେବୀରୁ ଓ ୨ ବର୍ଷ ଉପସ୍ଥିତ ଦୋଇଅଛି ଚାହା
ପଦକମାନଙ୍କ ଅବଗତାର୍ଥେ ସ୍ଥାନାନ୍ତରେ
ପ୍ରକାଶିତ ଦେଲ ।

ଗୋବିନ୍ଦନକାରଣ ବିଷୟ ।

ମତ ସପ୍ତାଦରେ ଏଠା ଗୋପାଳକଉକ
୧୦୦ରେ ଉପରଲିଖିତ ବିଷୟରେ ଯେହି
ସମ୍ପର୍କ ଦୋଇସ୍ଥଳ ଓ ଯହିଁର ବିକରଣ
ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରକାର କରାଅଛି ଚାହା ଦେଖି
ଅନୁମୋଦକ ମନରେ ସ୍ଵତ୍ଵ ଅପେକ୍ଷା ଦୁଃଖ ଦୁଃଖ
ହାତୁଅଛି । ସ୍ଵତ୍ଵ ବଦା ଏକତ ସେ
ଗାଉକ ଉପକାରଣା ଏବେଦେଲେ ଲେକେ
ଉପକ୍ରମ କପୋର ସେମାନଙ୍କ ରକ୍ଷାବିଷୟ-
ର ଚାହାର ଦେଲେ । କିନ୍ତୁ ସମ୍ଭରେ ସେ-
ମସ୍ତ ବଦା ଶୁଣିଲୁଁ କହିଲେ ଚାହାର ମତ
କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖରେ କାଉର କ ଦେବ ! ସମ୍ଭରେ
ସମସ୍ତ ବଦା ଶୁଣିଲୁଁ କହିଲୁଁ ଅର୍ଥ ଏହି ଓ
ମାନାତ ପ୍ରକୃତରେ ଅନୁମୋଦକର ମାତା
କିନ୍ତୁ କଲମ ଦେବନ କିନ୍ତୁ ଦିଅନ୍ତି ମାତ
କେଣେକାଳରେ କାହିଁକି ବଦା ବଦା
କିନ୍ତୁ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁକାରୁ ମୁରୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗାଉ-
କ ସମ୍ଭରରଣ ବନିତ ପ୍ରୟୋଜକ ଦୁଃଖ
ଅଦାଦ ଯାହା ହେ ପ୍ରାଣରକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ
ସ୍ଵାଦନ ସେମସ୍ତ ଗୋରୁକ ପରମମ ବଦା
ଦେବାର ଅନ୍ୟ ଉପାୟ ନାହିଁ । ଏପରି
କାର ଲାଭକୁ ବଧ ବରଣା କୁରୁଣାକାର
ଓ ଶୀମା ଅଛନ୍ତି ଓ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ସମ୍ପ୍ରାପତ
କିନ୍ତୁ ଅସ୍ତ୍ର ମାଧ କୁରୁଣାକାର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ

ନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ହିନ୍ଦୁଶାସ୍ତ୍ର ଓ ପୁରାଣରେ
ଗୋରଣା ଏବଂ ଗୋବିନ୍ଦନକାରଣର ବିଷୟ
ବ୍ୟବସ୍ଥା ଲିଖିତ ଦୋଇଅଛି ଏବଂ ଲେକେ
ଚାହା ଦୁଃଖରୂପେ ମାନବାର ଦେଖାଯାଏ ।
କଥାଟ ଗୋବିନ୍ଦନକାରଣର ଉପାୟ ଲେଖି-
କାର ଅବଶ୍ୟକ ଦେଲ ଏଥିର ବାରଣ କସ ?
ଅର୍ଥାତ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯେବେ ଏବିଷୟରେ ଏକେ
କଠିକ ଏବଂ ହିନ୍ଦୁମାନେ ଚାହା ବିକାଶରେ
ମାନ ଅସୁଅଛନ୍ତି ତେବେ ଏପରି ଅଛନ୍ତି ବଦ
ଦେଲଲ ? ଶ୍ରୀକ୍ଷିପାଳଗଙ୍ଗଙ୍କ ଅଧୀନରେ
ବା ମୁସଲମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଅଥବା ଏହି ଦୁଃ
ଧର୍ମୀକଲମିକ ଅଧିକା ଦେଲୁ ଏପରି ଦେଲ
କ ? ଚାହାଦ କହି କଣାପଡ଼ି ନାହିଁ । ଏମାନଙ୍କ
ଧର୍ମରେ ଗୋରୁ ଅତ୍ୟାଦ୍ୟ ନୁହେଁ ସତ୍ୟ କିନ୍ତୁ
ଗୁଜା ଧର୍ମବିଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଦାର ଓ ଗୋ-
ଷ୍ଟ୍ୟବ୍ୟବସ୍ଥାରେ କିଛି ଅଭୀନ କର ଚାହାନ୍ତି ।
କରଂ ବନୋବସ୍ତରେ ଗୋରୁକଉମି ଦିଶା
ଦେଇ ଦୟାର ସହାନୁଭୂତି ଦେଖାଇ ଅଛନ୍ତି ।
କିନ୍ତୁ ମୁସଲମାନମାନେ ଗୋଷ୍ଟ୍ୟବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ
କର୍ମାମାନଙ୍କୁ ମାତକୋଇ ଶୁଣ କରନ୍ତି ।
ଅଉ ଶ୍ରୀକ୍ଷିପାଳ ଓ ମୁସଲମାନମାନେ ଅଭିପ୍ରୟ
ଗୋଷ୍ଟ୍ୟବ୍ୟବସ୍ଥା ଦୋଇଥିଲେ ଏକା ସେମାନେ
ଏପଦେସର ଗୋରୁକ ନାଶ କରବାକୁ ସମର୍ଥ
ଦୁଃଖକୁ କ ? ଗଲେକସମ୍ପର୍କର ଚାଲିକାରେ
ଦେଖିଲୁଁ ସେ ମୁସଲମାନ ଓ ଗଜକାଳ ଦିଶି
ସମସ୍ତ ଓଡ଼ିଶାର ମୋଟ ଲେକସଖ୍ୟା ୩୨ ଲକ୍ଷ
୩୨ ଲକ୍ଷ ଏଥି ମଧ୍ୟରେ ଦେବଦ ହିନ୍ଦୁ
୩୨ ଲକ୍ଷ ୩୪ ଦକାର ମୁସଲମାନ ୮୨୦୦
ଓ ଶ୍ରୀକ୍ଷିପାଳ ପ୍ରାୟ ୪ ଦକାର । ହିନ୍ଦୁକୃତରେ
ଦାହା ପାଶ ଉପସ୍ଥଳ ଗୁଣ୍ଡାଳ ମି ଶିଅଛନ୍ତି
କ ଯେହିମାନେ ଗୋଷ୍ଟ୍ୟବ୍ୟବସ୍ଥା ଏମାନଙ୍କ
ସଖ୍ୟା ଠିକ କଣାଗଲେ ସଫାଲକ୍ଷେ ଧବ ଯାଦ
ପାରେ ସ୍ଵତ୍ଵ ୩୨ ଲକ୍ଷମଧ୍ୟରେ ଗୋଷ୍ଟ୍ୟବ୍ୟବସ୍ଥା
ସଖ୍ୟା ହିନ୍ଦୁକୃତ ଅଥବା ଶରକର ୩୩ ରୁ
ଅଧିକ ନୁହେଁ । ଏବେ ଅଧିକ ଲେକ ସହିଁର
ବସେଥୀ ଏବେ ଅନୁଲେକଦ୍ଵାରା ଓ ସେଦାର୍ଥ୍ୟ
ବସ୍ତୁର ଦୋଇପାରେ । ଅଥଚ ଏକା ବଚ୍ଚବ
ମିତ୍ରନିପାଳକାର ଚାଲିକାରୁ ପ୍ରକାସ ସେ
ପ୍ରତିବର୍ଷ ଅନୁମ ୨୦୦୦ ଗୋଦାୟା ଦୁଃଖ । ପୁଣି
ଏପଦେସର ଶକା, କମିକାର, ଓ ପ୍ରଧାନ
ଭୂମ୍ୟବ୍ୟବସ୍ଥା ସଖ୍ୟା ଦେଖିବାକୁ ଗଲେ
ଅବଶ୍ୟ ଶ୍ରୀକାର କରବାକୁ ଦେବ ସେ ହିନ୍ଦୁଙ୍କ
ସଖ୍ୟା ଅଭୀନ୍ତୁ ଅଧିକ । ସେପ୍ରଦେଶରେ ହିନ୍ଦୁଙ୍କ

ସଖ୍ୟା ଏବଂ ଅଧିକାର ଏବେ ଅଧିକ ଏବଂ
ଯେହି ହିନ୍ଦୁଧର୍ମରେ ଗୋଦାୟାବିଷୟରେ ଏବେ
କଟକଣା ଯେବେ ସେଠାରେ ଗୋବିନ୍ଦନକାର-
ଣନିମିତ୍ତ ଉପାୟ ପାସ୍ତକାର ଅବଶ୍ୟକ ଦେଲ
ତେବେ ଏକାଠାରୁ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ଅହୁ ଓ
ଦୋଇପାରେ ? ଅନୁମୋଦେ ଯେବେ ଅପଣା
ପୁଂସ୍ତକର ବିକାଶର ନିୟମମାନ ଦୁଃଖରୂପେ
ପାଳିକାରୁ ବ୍ୟକ୍ତ ଦୋଇଥାନ୍ତୁ ଏବଂ ଏବେଦନ
ଦେଲରେ କଟାଇ ନ ଥାନ୍ତୁ ତେବେ ଅଭିଷକ୍ତ
କରବା ପ୍ରୟୋଜକ ଦୋଇ ନ ଥାନ୍ତା । ଅ-
ନୁମୋଦେ ଅପଣାର କୃତଦାର୍ଥ୍ୟଦ୍ଵାରା ଏସକ୍ତର
ଅବଶ୍ୟକତା ଦେଲଅଛି ଏବଂ ଏବେଦନ
ସେବେଗୋରୁ ନାଶ ଦୋଇଅଛନ୍ତି କହିଲ ପାସ
ସେ ଅନୁମୋଦକ ଉପରେ ରହିଅଛି ଏବା ।
କାଉଲେ ଚାହାର ମତ ଦୁଃଖ ଓ ଅନୁକାଷରେ
କିପାଣି କ ଦେବ ? ଗୋବିନ୍ଦନକାରଣ ଦେଖାକୁ
ଏହିକ୍ଷେତରେ କିନ୍ତା କରବା ଉଚିତ ଚାହା
ଦେଲେ ଦେଖା ସଫଳ ଦୋଇ ପାରିବ ।
କୋହଲେ ଉପସକ୍ତ ଓ ବକ୍ତୃତାରେ କିଛି
ଫଳ ଦେବ ନାହିଁ ।—

ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କର ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରର ବାସ୍ତବ ବିଷୟ
ଦେଲ ଏକଥା ଉକ୍ତେ ଦୂଃଖ ମନରେ
ଉଦୟ ଦୁଃଖ ସେ ଏଥିରେ କଡ଼ିଲେକକର
ଦୋଷ ଅଧିକ । ମନରେ ଉଦୟ ଦେବାରୁ
ଦଥା କହିବା କାହିଁକି ସେକନ ସମ୍ଭରେ
ସେବେବେଲେ କେଣେ କିଛି ଗୋଦାୟା ବଦା
ସମ୍ଭରଣ ତେବେବେଲେ ସ୍ଵା ପ୍ରମାଣିତ
ଦେଲ । ଗୋରୁକଉମିମାନ କମକ୍ଷା ଦରଣ
ଦେବାରୁ ମୋଟସଲରେ ଗୋରୁ ଶୋଷିବା
ଅଭୀନ୍ତୁ କଠିକ ଦୋଇଅଛି । ଉପସକ୍ତ ଅଦାର
କ ପାଲ ଗୋରୁମାନେ ଶାସ୍ତ୍ର ରୁଣ୍ଡ ଓ ବକ୍ତା
ଦୋଇଥାଉଅଛନ୍ତି । ଦୁଃଖିଲେକେ ସେମାନଙ୍କୁ
ଖୋଷି ପାରୁ ଚାହାନ୍ତି ସ୍ଵତ୍ଵଂ କଦାଏ ଦୁଃଖିକା
ପାଲଲେ ଲେକ ସମ୍ଭାଳ କ ପାଲ ଯାହା ଚାହାକୁ
କିନ୍ତୁ କର ଅଧିକ ପରମାମ ଲାଭକାର
ସେମାନଙ୍କ ରୁକ୍ଷିର ଅଧିକ ନୁହେଁ । ସ୍ଵତ୍ଵଂ
ସେମାନଙ୍କୁ ଦୋଷୀ କରବା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଦେଲ
ନାହିଁ ଅଉ ଏଥିପ୍ରସରେ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ବ୍ୟୟ
ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଲେ ଅତୁର ଅନ୍ୟାୟ
ଦେବ । ଅପ୍ରେ ଗୋରୁକ ଚାଲିକାର ଉପାୟ
କରଦେଲ, ପଞ୍ଚାହୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଶାସନ କରବା
ବହୁତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଦେଉଅଛି । ଓଡ଼ିଶାର
କାହା ସ୍ଥାନରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୋରୁକାର

ଭୟର ଲଗଣ ଅଛି । କ୍ରମିତାଳମାନେ ଭୟ
 ଶୁଣି ପାନ କରୁଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ଏକା ଗୋରୁର
 ଓ ଗୋରୁକପୁର ଦାଠି ରସୁମ ବା ଚମଡ଼ା-
 ମାଂସାଳଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ସେତେ ଲାଭ କର-
 ଅଛନ୍ତି ଯେତେ ଭେଦକ ହୁଏତ ବୁଝାଇ
 ବସିବେ କେବେ ସେମାନଙ୍କର ଭାବ ଯେ
 କିଛି ନୁହେଁ ଏକଥା ଅଜଣା ଶ୍ରୀକାର
 କରୁବାକୁ ଦେବ । ସମ୍ପ୍ରାନ୍ତ ଓ ଶତଶତାବ୍ଦୀ-
 କର ଏପରି ବ୍ୟବହାର ଅଧ୍ୟାୟ ଦୁଃଖରବସନ୍ନ
 ସକେତ ନାହିଁ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଚାପୁକରେ
 ଗୋଦଳା ବୋଲିବାକୁ ଦେବ । ଏହାର
 ଦୁଃଖର ବସନ୍ନ ନୁହେଁ । ଏଥିପାଇଁ ଅନେକ
 କହୁଁ ସମ୍ଭାବେ କେବଳ ମନରେ ଦୁଃଖଜାତ
 ଦେଉଅଛି ।

କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା-ସମ୍ଭା ।

ଏ କରରେ କେତେକ ଦିନ ଦେଇ
 ସେହି କରରେ କରୁଅଛନ୍ତି କରୁଅଛନ୍ତି
 ଚରଣ କ୍ରମେ ମୋକ୍ଷସଳରେ କ୍ରମିତାଳ
 ଅନେକାଳେ ବଡ଼ ସମ୍ଭାଷଣ ଦେଇଅଛି । ଏହା
 ରହୁଥିବା ଅପରାଧୀମାନଙ୍କୁ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାରେ
 ଗୋଟିଏ ବୃଦ୍ଧ ସମ୍ଭାଷଣ ଥିଲା । ସମ୍ଭାର
 ସ୍ତ୍ରୀ ମହାପାତକୀ । ସେଠାରେ ପ୍ରତିଦିନ
 ଦୋଷଯାଣୀ ସମୟରେ ଠାକୁରମାନଙ୍କର
 ଗୋଟିଏ ମେଳନ ହୁଏ ଓ କେତେକର
 ଶ୍ରୀ ଗୋଟିଏକର ଠାକୁର ବଜେକରଣ ।
 ସମ୍ଭାର ସବାଳେ ସେହି ମେଳନ ଦୋଳଥିଲା
 ଏବଂ କେତେକରେ ବାବୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଭୃତ୍ୟ-
 ବର ଏବଂ ସୁଦୂତ ଓ ସୁଦୂତ ସାମାନ୍ୟ
 ଶୁଣାଇ ଅନେକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଦଳ
 ଦେଇ ଜଣା ମଜଲସ ବଜେକରେ ଦେଇ
 ଓ ୧୦ ବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲୋକମାନେ ମେଳ-
 ସୁଖସଖୀରୁ ଦୋଷର ଦୋଳ ଯାଆ ଅ-
 ଦରେ ମାତ୍ରଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା କ୍ରମାମତ କେନ୍ଦ୍ର
 ଦୁଇ ପ୍ରଦର ଏବଂ ଦୋଳ ଦୁଇଟି ପ୍ରକାର ଅ-
 ବାର ଅବସ୍ଥା କଲେ ଓ ଦେଇ ଦୋଳ ମଧ୍ୟରେ
 ଦୁଇ ଦୋଳରୁ ଅଧିକ ଲାଭ କ୍ରମା ଦୋଳ-
 ଗଲେ କିଏ ଏତେ ଲୋକକୁ ଏପରି ଅ-
 ଚ୍ଚେ ଏକଦି ଦେବାକୁ ପ୍ରକାଶକଲେ ? ଏଥିର
 ଉତ୍ତର ଏହି କି ସେମାନଙ୍କର ଦୁଃଖ ମି-
 ଶ୍ରୀସାଧକୀର ଅବସ୍ଥାର ବା ଅଧ୍ୟାୟର ସେ-
 ମାନଙ୍କୁ ଗୁଣ ବାଧ୍ୟଅଛି କେଣ କହୁଁ ପ୍ରମ-
 କାର କ୍ରମିତାଳ ସହକାରୀର ସହକାରୀର

ମାତ୍ରକେ ସେଠାକୁ ଯାଇଲେ ଏସବୁଟି ଗା-
 ବରେ କେବଳ ଶୋଷଣ ଓ ଦାଠି ଓ
 ଗୁଣିକର ଥିଲା । ସେଠା ସବୁକିଛିକିଛି କେତେକ
 ଦୁଇ କୁଶଳମୁକ୍ତାର ଛିଡ଼ା ବଦଳା ଅମଳ
 ତାଙ୍କର ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରକାର ସହକାରୀର
 ପ୍ରାୟକେହି ନ ଥିଲେ ସମ୍ଭାଷଣ ଶିକ୍ଷକ
 ଏପରି ଅଗ୍ରଣ ଅବସ୍ଥା ଅଧ୍ୟାୟ ବା ଅଧ୍ୟାୟ ଓ
 ଏଥିରୁ ଅନୁମାନ ଦେଉଅଛି କି ଏମାନଙ୍କର
 ପ୍ରକାର ସହକ ସହାନୁଭୂତି ନାହିଁ ଅଥବା
 ଦାବମତ ତର । କେତେକମାନଙ୍କୁ ଏକ ପ୍ରକାର
 ମଧ୍ୟରେ ଏପରି ଗାଥୀର ସହାୟକ ଅନୁକୂଳ
 ନୁହେଁ । କେତେକମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷକରୁ ବାଦ ଏ
 କଥାକୁ ବଳରୁତ୍ତର କେତେକମାନ କହେ ।

କିନ୍ତୁ କଲସନ ସହାୟକପଦରେ ଶିକ୍ଷକମତେ
 ମନୋନୀତ ଦୋଳ ସହକାରୀର ଅନୁକୂଳ
 କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ାରେ ଗୋଟିଏ ସମ୍ଭାଷଣ ଦେବା
 ଶ୍ୟାକତା ଗୁଣିକ ଦେବା କାରଣ ବାବୁ ମଧ୍ୟ-
 ସୁଦୂତ ଦାସଙ୍କ ଅନୁବେଧ କଲେ ।

କିନ୍ତୁ ମଧ୍ୟସୁଦୂତ ଦାସ କହେଲେ । ଶିକ୍ଷକ
 କର୍ତ୍ତବ୍ୟେ କାନାହାମାୟ ଓ ସର୍ବକଲମି ଲେଖ
 କର କରୁଥିଲେ କେତେକମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ର ସମାଧାନ
 ଓ ସଂକଳୟିତାୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏବଂ ଅ-
 ଏକ ସମୟରେ ବାଲ ଅଧିକ ଅନୁମାନକର କିନ୍ତୁ
 ଭାରତ ଅତି ପ୍ରାଚୀନ ଶିକ୍ଷକ । ଏକ ସମୟରେ
 ଏହା କ୍ରମ ରୁଜ୍ୟ ଦୋଳଥିଲା ଅଥାତ୍ ଲେଖ
 ଦେଖିବାରେ ବାସ କରୁଥିଲେ ପ୍ରକାର
 ଦୁଃଖ ନ ଥିଲା । ସେ ସମୟରେ ବିଲତପ୍ରକାର
 ଅଧ୍ୟାୟରେ ଲେଖ ଅଧ୍ୟାୟ ଓ ପ୍ରକାର
 ଥିଲେ । କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ରାଜକର ସେ ଅଧ୍ୟାୟ
 ନାହିଁ । କେତେକ ଅନୁକରେ ଦେଲଗାଟି
 ଗାବନା କରଣ ଅନେକ ଭବନ ଦୋଳ-
 ଅଛି ଏବଂ କେତେକମାନେ ପ୍ରକାର ସହକ
 ନରା କିଛି ଅନେକ କ୍ରମାୟ କରୁଅଛନ୍ତି ।
 କେତେକମାନେ ସୁଦୂତରୁ ପ୍ରକାର
 ଦୁଃଖ କେତେ ସହ ଯାଇଛି ନାହିଁ । କେତେ
 ଦାବମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟକାରୀ ଦେଇ ସୁଦ୍ଧା ପ୍ରକାର
 ଦୁଃଖରେ ସହାନୁଭୂତି ପ୍ରକାର କରୁ କାହାନ୍ତି
 ବୋଲି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କାମ୍ୟ ସୋଷ ଦୟାଧାନ ନ
 ଥାଉ । ସେ ସବୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଦୋଷ । ପ୍ରକାର
 ଦୁଃଖ ଜଣିବା କ୍ରମିତ ଏଠାକୁ କେତେକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
 ଗାବନା କରଣ ଅଛନ୍ତି ମାତ୍ର ସେ ଗା-
 ତାକରେ ଯେତେ ଅନୁମାନକର ଦୁଃଖ
 ସମ୍ଭାବ କର୍ତ୍ତବ୍ୟକାରୀ ପାଇଁ ମେଳ ସହକ

ସହ ନାହିଁ କେତେକ ଦୁଃଖ ଅନୁମାନ-
 କର ଅନୁମାନ ଅପରାଧୀର କେତେ
 ରାଜକାରେ ପଠାଅଛି କାଲେକାକିଟ
 ବା କାହାକିଲେ ଯାଇ ବ୍ୟକ୍ତି କରୁଅଛି ?
 କାନ୍ଦିନୀ ଅନୁମାନକର ଅଧ୍ୟାୟ ଦୁଃଖ କିମି
 ଅନେକ କାଳରୁ ମାତ୍ର ସେଥିରେ କିଛି
 ଦେବ ନାହିଁ । କେତେକମାନେ କାଳିଦେ
 ସମୟ ଏକଦିନକିଛି କ୍ରମରେ ବାଲ ଯେତେ
 କେତେକମାନେ ଓ ସହକାର ବାବା ଶ୍ରୀ
 ପାଳକେ କେତେ ଅବସ୍ଥା ଅନୁମାନକର ଦୁଃଖ
 ପ୍ରକାର ଦେବ । ଅତି ମିତ୍ରତାପାଇଁ ଶ୍ରୀ
 ଦୁଃଖ ସହାୟ ଏକଦି ଦୋଳ ଅଛି ମାତ୍ର ଅ-
 ମାନକର ଦୁଃଖ ଏହି ଗୋଟିଏ ନୁହେଁ । କେତେ-
 କାଳ ଓ ଦାବମତ କାର୍ଯ୍ୟ କେତେକ ଦୁଃଖ
 ଅନେକ ଦୁଃଖ ଅଛି । ସମସ୍ତେ ଏକଦି ସମ୍ଭା-
 ବର ଦୋଳ ସହକାର ଦୁଃଖର ପ୍ରକାର କେତେ
 ବାବୁ ପ୍ରକାର ହୁଅ ଅବସ୍ଥା ଫଳ ଦେବ । ଅନେ
 ଅଧ୍ୟାୟକର ବୁଦ୍ଧ ଅଧ୍ୟାୟକେ ଯାବା
 କହେବା ବାବା କରୁବାକୁ ପ୍ରକାର ଅଛି । ମାତ୍ର
 ଅନେ ଏକଦି କିଛି ବୁଦ୍ଧ ଦେବୁ ନାହିଁ । ଏ-
 କର ବୁଦ୍ଧ ଦେବାକୁ ଅନୁର କରା ଅପର-
 ମାନ ସମସ୍ତେ ଏକଦି ଦୋଳ ଅନୁକ ଅଧ୍ୟାୟ-
 କଲେ ଅନେ ଯଥାସାଧ୍ୟ ବାବା ପାଳକ କେତେ
 କରୁ । ଅନେ ଏଠାରେ କିଛି ଦେଖିଲୁଁ ତେ
 ମିତ୍ରତାପାଇଁ ସମ୍ଭାଷଣରେ ଲେଖକର ଅଧ୍ୟାୟ
 ଦୁଃଖ ଅଛି । କେତେକମାନେ ଉତ୍ତରାଧିକ କ୍ରମା-
 କରୁଅଛନ୍ତି ବାବାକଠାରୁ ସୁଦ୍ଧା ଶ୍ରୀକର ନ୍ୟା
 ଯାଇଅଛି । କେତେକମାନେ ଉତ୍ତରାଧିକ କାହାନ୍ତି
 ଦେଇ ଶ୍ରୀକରମାନେ ବାବା ଦୁଃଖ ପ୍ରକାର
 ନାହିଁ । ଅଧ୍ୟାୟ ଦୁଃଖ ଓ ଅଧ୍ୟାୟ କର୍ତ୍ତ-
 ବ୍ୟରେ ସାହକ୍ୟମାନଙ୍କୁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର କ୍ରମା-
 ସମସ୍ତେ ଏକମେଳ ହୋଇ ଦୁଃଖ କରୁ ଅଧ୍ୟାୟ
 ସୁଖାଧିକ । ବାବୁ ସୁଦୂତ ଦୁଃଖ କରୁ ଓ କ୍ରମା-
 ଅଧ୍ୟାୟ କରୁ ନାହିଁ । କିଛି କହୁଥିଲେ କହା-
 ଦନ ଦେବ କାହିଁ । କର୍ତ୍ତବ୍ୟରେ ଦୁଃଖ କରୁ
 ଅନେ ଯଥାସାଧ୍ୟ ବାବାଦ୍ୟ କରୁ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ଗୋଟିଏ ବୃଦ୍ଧ ସମ୍ଭାଷଣ ଅଛି । କେତେକମାନେ
 ଏଠାରେ ଗୋଟିଏ ଶାଖା ସମ୍ଭାଷଣ ବାବା-
 ଦେଲେ ସେଠାରେ କେତେକ ଓ ସମସ୍ତ କ୍ରମା-
 କରୁ ବାବାଦ୍ୟ ପାଇଁ । କ୍ରମିତାଳ ପ୍ରକାର ସୁଦ୍ଧା
 ମୁସଲମାନ ବଡ଼ଲେଖ ଓ ଗବନକ ମଧ୍ୟରେ
 ସହାନୁଭୂତି ରହିଲେ ଅଧ୍ୟାୟ ବାଲ ଦେବ । ସହ-
 ଦାସ ସେତେ କାର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ ଦେବ !

ମଧ୍ୟମାନଙ୍କ ବହୁତାପଣୋପମୋପମୋ-
 ସହର ସମସ୍ତ ଶୁଣିଲେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ
 ଓ ଦୁଇ ଦାନ ଦାନ ଘାଟକ ମାଗଣା କରିପାରିବେ
 ତୁମ୍ଭେ କରୁଥିବୁ ପ୍ରକାଶ କଲେ ।

ଏଥିରେ ମୁଁ ସି ଏକମତରେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା-
 ସଭା-ମାନେ ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ ଗୋଟିଏ ଶାଖା ସଭା
 ପ୍ରସଙ୍ଗ କରୁଥିବୁ ଏବଂ ଅପାରିତ ସେହିମତେ
 ଚିତ୍ତର ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀଦେବେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା
 କାମର ପ୍ରସ୍ତାବ କରୁ କଲେ ଓ ପ୍ରଥମ ଲୋକ
 ଠାରୁ ସେ ଅଧିକ ଯୋଗ୍ୟତାରେ କିଛି କରୁ
 ପାରିବେ ନାହିଁ ମିତ୍ରମତୀମାନଙ୍କର ଅଭ୍ୟାସ
 ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିର ପ୍ରକାଶକ ନିମନ୍ତେ ସଭାର
 ବିଶେଷ ଅବସର ଦେଇଅଛି । କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା
 ମିତ୍ରମତୀମାନଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା
 କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଅଧ୍ୟକ୍ଷରେ ନିଜର ଧାର୍ଯ୍ୟ କ
 ଦେଇ ପ୍ରୟୋଗିକ ଅଧ୍ୟକ୍ଷରେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇଅଛି ।

ଜାଲୁରଗଣର ଶୁଣି କମାରର ବହୁଅଛି ଚିତ୍ତ
 ଉପରେ ପୁଣି ବାଳକାବିଦ୍ୟାମୟ । ଜାଲୁର-
 ବାଳା ଦ୍ଵାରା କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ସଭାର ଦେହ ନାହିଁ ।
 ଜାଲୁରର ଶୁଣି ସେମାନେ କୁଳନାମକ ବାଦ୍ୟ
 ଯୋ ସେହିପରି କ୍ଷେ । ଶୁଣି ପାଠି କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା
 ଶାନ୍ତା ଦଂଷା ଓ ଘର କବାଟ ଉପାଦେବରୁ
 ଦେଇଅଛି । ସାମାନ୍ୟ ଅପରାଧରେ ସେମାନେ କିଛି
 ମାତ୍ରାରେ ଅଛି । ଏହାପରେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା କେନ୍ଦ୍ର
 ପ୍ରକାର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ କୋର ବାବୁ ମଧ୍ୟପଦ-
 ରମଣ ଓ ଚିତ୍ତର ବର ସଭାବାସ ପାଠକାଳ୍ୟାରେ
 ତାହା ପାଠକାଳ୍ୟାରେ ମଧ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଏମନ୍ତ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ
 ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାକୁ ଅନୁରୋଧ ଦେଇ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା
 ସଭାର ଯଥାର୍ଥ ଅଛି ଏବଂ ତାହା ସ୍ଵୟଂ
 ଦୃଷ୍ଟି ଏବଂ ଯଥାର୍ଥ ଦେଲେ ସଂସାରକ କି-
 ଚିତ୍ତରୁ ଅଧିକ କରୁଥିବୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇ ଦେଖି
 ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏଠାକୁ ଆସିଅଛନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ମଧ୍ୟ
 ବାବୁ ସାଧାରଣଙ୍କ ଧ୍ୟାନକାରୀ ପାଠ ଅଛି ।

ବାବୁ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ମାଦାଳୀ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଅନୁ-
 ମୋଦନ କରି କଲେ କି ଏଠା ମିତ୍ରମତୀ-
 ମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟମାନେ ଅନେକ କଳରୁ
 କଲେ କୋର କାହାଣୀ କିଏ ସେଥି ମଧ୍ୟରେ
 ଯେଉଁମାନେ ଏଠା ଦୃଷ୍ଟିର ଅପସ୍ତା ବିଲ
 ବୁଝିଥିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ବାଦାଉଥିବୁ ଦୟା-
 ଲାଭ ଅଛି । ଶୁଣି କମାରର ବୃତ୍ତି ଦେଇଅଛି
 ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଅଧିକ ଦେଖି ପାଠ ଅଛି ।

ମୁଁ ସି ଉପମାନଙ୍କର ଓ ମୁଁ ସି ଉପମାନଙ୍କର
 ଜାଲୁରଗଣା କବରୀମାନଙ୍କର କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା

ଦେଖୁ ଓ ଅପରାଧୀ ବୁଝିନା କରି କଲେ କି
 ଏକପ୍ରକାରରେ ହିନ୍ଦୁ ମୁସଲମାନ ପ୍ରଭୃତି ମନୁଷ୍ୟ
 ତୁମ୍ଭେ କୁଳୁର ସାଧି ଚିତ୍ତ ମିତ୍ରମତୀମାନଙ୍କର
 ସଦକ ମୂଲ୍ୟର ରହିବାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ-
 ଅଛି । କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ବିଷୟରେ ଜାଲୁରଙ୍କର ବଡ଼
 ଜାଣି ! ଅଧିକ ଦୃଷ୍ଟି ଶାନ୍ତାରେ ପ୍ରକାଶକ ସ୍ଵା
 ମିତ୍ରମତୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ ଅଛି । କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା

ମୁଁ ସି ମକରୁଲ ଅଲ ପ୍ରସ୍ତାବ କଲେ କି
 ମିତ୍ରମତୀମାନଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର
 କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ସଦକମିତ୍ରୀ ଗଠିତ
 ଦେଇ ଓ ବାବୁ ମଧ୍ୟପଦ ଦାସ ବାବୁ ଗମନ-
 କରୁ ବାବୁ ବାବୁ ସଦକମ ମଦାଳୀ ବାବୁ
 ଗମନକୁ ମଦାଳୀ ମଧ୍ୟ ସି ଏକମତ ଅଲ ମନସି
 ମକରୁଲ ଅଲ ଏବଂ ବଳଗମବାବୁ କଲେ
 ସଦ୍ୟ ଦେଉଛି ।

ମୁଁ ସି ଏକମତ ଅଲ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁ-
 ମୋଦନ କଲେ ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କ ସମ୍ମତିରେ
 ଶାନ୍ତା ଧାର୍ଯ୍ୟ ଦେଲେ ।

ଏଥିପାଇଁ ବାବୁ ଯାମୋଦର ମଦାଳୀ
 ଏବଂ ବାବୁ ପଦ୍ମରାୟ ମଦାଳୀ ସଭାରେ ପ୍ରକାଶ
 କଲେ ଯେ ମିତ୍ରମତୀମାନଙ୍କର ଦହରୁ
 ଏଠା ମିତ୍ରମତୀମାନଙ୍କ ସାମା ବଦାଉ ବିଷ୍ଣୁ-
 ଯାଉଅଛି । ଅଲ ଜଣା ପ୍ରକାର ଏମନ୍ତ ପ୍ରାମ-
 ସର ଅଛି କି ସହିରେ ଚିତ୍ରାଣି ବିଲ ମଧ୍ୟରେ
 ଦୁଇ ଏବଂ ଘର ଅଛି ଯଥାର୍ଥ ସେହି ପ୍ରାମ-
 ମିତ୍ରମତୀମାନଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା ଦେଇଅଛି ।
 ଦେଲେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ମିତ୍ରମତୀମାନଙ୍କ ଓ
 ସେତେବେଳେ ଅଛି । ଏ ସମସ୍ତ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା
 ଅଛି । କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା ଦୃଷ୍ଟି କି ରଖି
 ଚିତ୍ତରମାନେ କେବଳ ବାବୁର ଗୋର
 କହାଣୀ ଅଛି । ବାବୁ ବିଷୟ ପ୍ରକାରେ
 ସେମାନେ କେବଳ ପ୍ରକାରେ ମଧ୍ୟ କେମନ୍ତ
 ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା ଅଛି ।

ପ୍ରକାଶକରେ ବାବୁ ମଧ୍ୟପଦ ଦାସ ସଦ-
 ପକ୍ଷକୁ ବିଷୟ ସଦାକୁରୁର ଦେଖାଇ ଅନେକ
 ଅଧ୍ୟାସ ଦେଇ କଲେ କି ସେ ସଦା ସାଧା-
 ରୀତ୍ୟ ସେବା କରୁଥିବୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଅଛି ।
 ଦେଲେକେଲେ ଯେଉଁ କାଳ ଉପସ୍ଥିତ ଦେବ
 ତାହାକୁ କିଶାଉଲେ ସେ ସଦା ସାଧ୍ୟ ଉପରେ
 ପରମ୍ପରା ଓ ଯତ୍ନ କରୁଥିବେ । ଏହି କଥା କୁଳୁର
 ମତ୍ରମତୀ ସଭା କରୁ କଲେ । କୋରକା ବାବୁର
 ଏ ସଦା ବିଷୟ ଦେଇଅଛି ଏବଂ ସେମନ୍ତ
 ଉପାଦେବୁ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ପ୍ରାମକ କଲେ

ସେହିପରି ଏହାକୁ ରକ୍ଷା କରୁଥିବେ ଦେବେ
 ବଡ଼ ସୁଖର ବିଷୟ ଦେବ ଏବଂ ଏପରି
 ସଦାମାନ ଓ ଚିତ୍ରାଣି ଅଧ୍ୟ ସଦକମିତ୍ରୀମାନେ
 ପ୍ରାପିତ ଦେବାର ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା ସେଠା କେନ୍ଦ୍ର-
 ମାନେ ବୁଝି ସେ ବିଷୟରେ ଯତ୍ନବାନ ଦେଲେ
 ଓ ଚିତ୍ରାଣି କର୍ତ୍ତାମାନ ଦୁଇପ୍ରା ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା
 କରୁ ନାହିଁ ।

ବାଲେଶ୍ଵର ଜଗେ ପ୍ରଧାନ କର୍ମଦାର ବାବୁ
 ଗଜନାଗରୀ ଦାସ ପ୍ରକାଶକମାନା କାମରେ
 ଶୁଣି ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ବିଷୟରେ ମୁଁ ଚିତ୍ତରେ କିଛି
 ମୁନ୍ଦ୍ୟରେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ବିଷୟରେ ଏବଂ ଅପେକା-
 କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା ଶୁଣି ପ୍ରାପ୍ତଦେବାର ବିଷୟରେ
 ସହର ସାଧାରଣ କରୁଥିବୁ ପ୍ରକାଶକମାନା
 ଶୁଣି ଶକ୍ତସର୍ବସ୍ଵର ବିକଳତା ଗୋଟିଏ ଶା
 ଶୁଣିକିଛି କିଛି କିଛି ସ୍ଵୟଂପ୍ରସ୍ତାବ । ପ୍ରକାଶକ
 ଶୁଣିକିଛି ଶୁଣି ଓ କାଳକ୍ରମେ ଉପଦେଶ-
 ମାନ ପ୍ରକାଶକ ଓ ଉତ୍ତର କଲେ ପ୍ରକାର
 ଦୋଇଅଛି । ଉତ୍ତରଗଣା ଅନୁପାଦ ସହର
 ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ଜମାଦ ପ୍ରକାଶକ ବାଲେଶ୍ଵର
 ଉତ୍ତର ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୁଁ ଚିତ୍ତ
 ଦୋଇଅଛି । ପ୍ରସ୍ତାବ ଶୁଣିକିଛି ଦେଲେକି
 ଶୁଣିକିଛି ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଅନେକ ଉପ-
 କାର ଦେବ ଏହିଦେଇ ବାବୁ ମଦାଳୀ ଏହାକୁ
 କାମାଳ୍ୟାରେ ବିଷୟ କରୁଥିବୁ ପ୍ରକାଶକ
 ଶୁଣି ଅଛି ।

ସାପ୍ତାହିକ ସଂବାଦ ।

ଏଠା ଚୋରର ଅଧିକ ପୂର୍ବକର୍ମଠାରୁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପା
 ପ୍ରକାଶକ । ବାବୁ ଗୋଲକରୁ ଗୋଲକରୁ ଚୋର
 ଗୋଲକରୁ ମଧ୍ୟରେ ଏହା ଠାରୁ ମିତ୍ରମତୀମାନଙ୍କୁ ।
 ଦକାଦକ ଏବଂ ସହର ପ୍ରକାଶକ ବିଷୟରେ ଗୋଲକ
 ଗୋଲକ ଗୋଲକ ଅଧିକ ଗୋଲକ ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଗୋଲକ
 ଦେଲେ ।

ପ୍ରକାଶକରେ ଏଠାରେ ଉପାଦେବ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା
 ବିଷୟରେ କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା
 ଅନୁପାଦ ଦୋଇଅଛି ।

ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଏବଂ ସଦା
 ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଏବଂ ସଦା
 ଗୋଲକ ଏବଂ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଏବଂ ସଦା
 ଗୋଲକ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଏବଂ ସଦା

ମଧ୍ୟପଦରେ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଏବଂ ସଦା
 ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଏବଂ ସଦା
 ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଏବଂ ସଦା
 ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଚିତ୍ତରେ ଏବଂ ସଦା

ସେମାନଙ୍କୁ କିଛି ଅର୍ଥ ନିଷେଧ କରାଯିବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାୟତ୍ନିତ କରାଯାଉ ଦେବ । ଯେବେ କେହି ଗୁପ୍ତକାରରେ କିଛି କରେ ତାହା ପ୍ରକାଶ ପାଇଲେ ସର୍ବ ମାନଜାତି ହିସାବକୁ ବନ୍ଦୀ କରାଯାଏ ତେବେ ତାକୁ ଗୋବଧ ପ୍ରାୟତ୍ନିତ କରାଯାଉ ଦେବ ଗ୍ରାମବାସିମାନେ ତାକୁ କେହି ସର୍ବ କରବେ ନାହିଁ । କିମ୍ବା ତାହାଠାରୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ କରବେ ନାହିଁ । ଏହି ବସୟ ସମସ୍ତ ପତ୍ନୀମାନେ ପୁର କଲ ଉତ୍ତାରେ ବିବାହ ଦୁଇବୋଲ ଧୁନି ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସତ୍ତାରେ ପାଞ୍ଚଶତରୁ ଅଧିକ ଲୋକ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇଥିଲେ । ସେଥି ମଧ୍ୟରୁ ପ୍ରାୟ ଦୁଇଶତ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଜାତି ପ୍ରାୟ ତିନିଶତ ହୋଇଥିଲେ । ଶ୍ରୀ ପୀତାମ୍ବର ମହାପାତ୍ର ଶ୍ରୀ ବିଲୋଚନ ବିପାଠୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ହାଲକି-ପତି ପ୍ରଭୃତି ପତ୍ନୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ପ୍ରାୟ ୨୮ ଜଣ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମାଣିଷାସଞ୍ଜ ପତ୍ନୀ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ । ସରଞ୍ଜ ଅପରାଧ ଗୃହଣୀ ସମୟରୁ ସର୍ବ ୮୫ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପିଥିଲା । ଏ ସତ୍ତାରେ ସେ କେବଳ ଗୋରୁକ୍ଷିଣୀ କାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ଏମନ୍ତ ନୁହେଁ । ଗୁମନାସୁକ ନାମକ ଜଣେ ଚଷା ନଅଅଳ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷରେ ଜାତିଚ୍ୟୁତ ହୋଇ ଅର୍ଥହୀନ ଯୋଗୁଁ ଜୀବିତ ହୋଇ ଶାବୁ ନ ଥିଲା । ବାବୁ ଜଗଦୀନ୍ଦ୍ର ମହାନ୍ତି ଅର୍ଥ-ସାହାଯ୍ୟଦ୍ୱାରା ଉକ୍ତ ସତ୍ତାରେ ସମସ୍ତ ପତ୍ନୀମାନଙ୍କ ମତ ଗ୍ରହଣ କର ପ୍ରାୟତ୍ନିତ ବ୍ୟ-ଅନୁସରେ ତାହାକୁ ଜାତି କରାଇବାକୁ ଅନୁ-ମତ ପ୍ରଦାନ କଲେ । ବାବୁଙ୍କର ଏପରି ଦେଶହତେଷିତା ଅତ୍ୟୁପଦେଶର କମ୍ପ ଦରଦର ଦୁଃଖାପନୋଦନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଏଠାର ସମସ୍ତ ଲୋକେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଅଛନ୍ତି । ଏପରି କାର୍ଯ୍ୟରେ ଅମ୍ଭେ ମଧ୍ୟ ବାବୁଙ୍କୁ ଅନ୍ୟବାଦ ନ ଦେଇ ରହି ପାରୁନୁ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ତିନିଶତ ଲୋକମାନେ ହିସାବ ବା ମାତ୍ରାକାଳମାନଙ୍କୁ କେତେ ଗୋରୁ କିଛି କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଏ ସତ୍ତା ଉଦ୍ଧରଣ ପ୍ରଗତିରେ ନିହତରୂପେ ସମ୍ମାନ ଦେଉଅଛୁ । ଅଶା କରୁଁ ଉଦ୍ଧରଣର ନାଏକ ମହାଶୟ ଯୋଗେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମୁଖୁର୍ଯ୍ୟା ଗୋଟିଏ ଗୋରୁକ୍ଷିଣୀ ସତ୍ତା କରି ଉକ୍ତ ପ୍ରଥା ଲଗାଉଣ କରି ଦେବେ । ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ପରଶେଷରେ ବିମାତ ଶ୍ରବରେ ଏହି ପ୍ରାର୍ଥନା ।

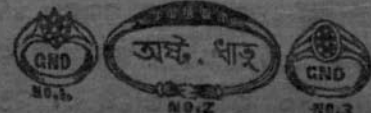
। ନ । ଶ୍ରୀ କାର୍ତ୍ତୀନାଥ ଧନ ।

ମହାଶୟ !
 ନିମ୍ନ ଲିଖିତ କେତେକ ପଂକ୍ତିକୁ ଅପଣଙ୍କର ଜଗଦ୍ ବିଖ୍ୟାତ ପତ୍ନୀକାରେ ସ୍ଥାନ ଦାନ କରି ଚର ବାଧ୍ୟତା କରାଯା ଦେବେ ।
 ତଳର ମାସ ତା ୨୧ ରୁଖ ଅପରାଧରେ ଅପର ପ୍ରାଇମେସା ପଞ୍ଚାକ୍ଷରେ ଯେଉଁ ଭୂଗୋଳ ପ୍ରଶ୍ନ ଦିଅହୋଇଥିଲା ତାହା କ୍ରୟୋଦିତ ବର୍ଷାୟ ବାଳକମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଅଭାଗୟ କଷ୍ଟକର ହୋଇ-ଥିଲା । ୨ୟ ପ୍ରଶ୍ନରେ ପଞ୍ଚାକ୍ଷକ ମହାଶୟ ପକ୍ଷର ଅଭାଗି ଯେ କୁମାରୀଙ୍କୁ ଅନୁଗ୍ରହଠାରୁ ଉତ୍ତର-ମହାସାଗର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସରଳରେଖା ଟାଣିଲେ କେଉଁଠି ଦେଶ, ନଦୀ, ସମୁଦ୍ର ଉପର ଦେଇ ଯିବ ? ଏଥିରେ ଅମ୍ଭର ବକ୍ତବ୍ୟ ଏହି ଯେ ଉତ୍ତରମହାସାଗର ଗୋଟିଏ ପୃଷ୍ଠଭୂମି କମ୍ପା ସୁଦୃଶ୍ୟ ନୁହେଁ । ତାହା ପୃଥିବୀର ସମୁଦାୟ ଉତ୍ତରାଂଶକୁ ବ୍ୟାପିଅଛି । ଓ ମଧ୍ୟ କୁମାରୀଙ୍କୁ ଅନୁଗ୍ରହଠାରୁ ସମସ୍ତ ସ୍ଥାନକୁ ସରଳରେଖା ଟାଣାଯାଇ ପାରେ । କିନ୍ତୁ ପଞ୍ଚାକ୍ଷକ ମହାଶୟ ଉତ୍ତରମହାସାଗରର କୌଣସି ଏକ ସ୍ଥାନ ନିରୂପିତ ନରଦେଇ ନାହାନ୍ତି ଯେ ସୁସ୍ଥମତ-ବାଲକମାନେ ତାହାର ଉତ୍ତର ସହକରେ କରିପାରିବେ । ୩ୟ ପ୍ରଶ୍ନରେ ବ୍ୟୁତ୍ପାଦକ, କଳସ୍ନାନ, ନିବାସଗୋଷ୍ଠ, ଓ ଅଟ୍ଟୟ ଓ ସେନ୍ଦ୍ରିଅସୋ, ଏମାନେ କଣ ? ଓ କେଉଁଠାରେ ଅଛନ୍ତି ? ଲଭ୍ୟେପରେ କେଉଁଠି ଦେଶମାନ ପରକ୍ରମରେ ପ୍ରଧାନ ? ଅର୍ଥ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଅକ୍ଷେପିଅର ଲୋକସଂଖ୍ୟା ଓ ସମ୍ପଦରେ ଉତ୍ତରବର୍ଷରୁ ଇଂଲଣ୍ଡକୁ ତାକଟିବାର ପଥ, କେଉଁ ସ୍ଥାନ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିୟାନମାନଙ୍କର ଗର୍ଭସ୍ଥାନ ଲିଭାବ୍ୟ ? କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖର ଉତ୍ତର ଏସମସ୍ତ ଅକୌ ସ୍ତୁଲର ନିକାଠର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ସରଳ-ଭୂଗୋଳରେ ନାହିଁ । ଏହା କେବଳ ପୁସ୍ତକ ଛଡ଼ା ପଞ୍ଚାକ୍ଷକ ମହାଶୟଙ୍କର ବିଦ୍ୟାର ପଞ୍ଚାକ୍ଷା ମାତ୍ର ଏହା ସରଳମତ ବାଲକମାନଙ୍କୁ ପଞ୍ଚାକ୍ଷ-କର ନୁହେଁ କେବଳ ସେମାନଙ୍କୁ ଠକାଇବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମାତ୍ର ? ପ୍ରାୟ କେହି ଶିଳ ଏସବୁ ପ୍ରଶ୍ନର ଉପସ୍ଥଳ ଉତ୍ତର କରି ପାର ନାହାନ୍ତି । ସର୍ବ ପଞ୍ଚାକ୍ଷକ ମହାଶୟ କିଛି ବିଦ୍ୟାର ପଞ୍ଚାକ୍ଷା ନ ଦେଇ ବାଲକମାନଙ୍କର ବିଦ୍ୟାର ପଞ୍ଚାକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତେ ତାହା ଦେଲେ ତାଙ୍କ ସରୁବରେ ଲେଖି ଅମ୍ଭଙ୍କୁ ଏତେକଷ୍ଟ ସ୍ୱୀକାର କରି ଲେଖିବାକୁ ଦୋର ନ ଥାନ୍ତା ଓ ସେ ମଧ୍ୟ ବାଲକମାନଙ୍କର ଅଶାସନପାତ୍ର ହୋଇ

ନ ଥାନ୍ତେ । ବାଲକମାନେ ଯେବେ ଏପରି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ପାଶ କର ନ ପାରନ୍ତି ତାହା ଦେଲେ ସେଥିର ଦାୟୀ କିଏ ? ବର୍ତ୍ତମାନ ଶିକ୍ଷାବିଭାଗର ଡେପୁଟି ଇନ୍‌ସ୍ପେକ୍ଟର ଓ ଜିଏସ୍ ଇନ‌ସ୍ପେକ୍ଟର ମହାଶୟମାନଙ୍କୁ ସାନ୍ତନୟରେ ପ୍ରାର୍ଥନାଯେ ସେମାନେ ସରମାର-ମତ ବାଲକମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅନୁକମ୍ପା ପ୍ରଦର୍ଶନ ପୁରୁଷର ଏଥିର ପ୍ରଗତିର ଉଚ୍ଚ ସେମାନଙ୍କର କୃତଜ୍ଞତାପାତ୍ର ହୁଅନ୍ତୁ । ଇତ ।
 କଟକ } ବଗମ୍ବର
 ୨୨/୩/୮୮ } ଶ୍ରୀ ପରଦୋଷାନୁଷଙ୍ଗକାରୀ ।

ବିଶ୍ୱ ପତ୍ର ।
 ନୂତନ ପୁସ୍ତକ ।
କାଳିକାଳ ନାଟକ ।
 (ପ୍ରଦର୍ଶନ)
 କଟକ ପ୍ରିଣ୍ଟିଂ ଶାଳକ ସହାୟକପୁରେ
 ବିକ୍ରୟାର୍ଥ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଅଛି
 ମୂଲ୍ୟ ଚାରିଅଣା । ମୋଟସରଳ ପଠାଇବା
 ବାଉଣ ଦୁଇପଇସାର ଡାକଟକର ଶୁଣିବ ।

ଫୋଟୋଗ୍ରାଫିକ ଅପ୍ଟିକାଲ୍ ଇନ୍‌ସ୍ଟ୍ରୁମେଣ୍ଟ୍ ଓ ପବ୍ଲିଶର୍ ।

ଏ ସବୁ ପୁକା ରୂପା କମ୍ପା ଲୁହା ରଙ୍ଗ ଗାଓ
 ଦମ୍ପା ଓ ପାଗରେ କଟିବ । କୁରୁ କମ୍ପା ଗାଓ,
 ଶାସ ଅର୍ଥ ମୂର୍ତ୍ତି । ଅମ୍ଭପ୍ରମେଷ ବାଜ ଉଦ୍ଭାବ
 ଓଲଟା ପ୍ରଭୃତି ସମସ୍ତ ଉଚ୍ଚତ୍ତରୋତ୍ତର ଅବ୍ୟଥ
 ଉପସ୍ଥ । ସୁସୁଖରେ ଥାଉଣ କଲେ ସମ୍ପର୍କର
 ବଳ ପର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ ଓ ସୁଖ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ବୁଦ୍ଧି
 ହୁଅଇ । ଏହି ଅନୁକ୍ରମ ଉଦ୍ଭାବ ପଦ୍ମାତଳ-
 ନିବାସୀ ଜଣେ ଯୋଗିକଠାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ଓ ତାହା-
 କର ଅଛୁ ଅଛି ସେ ବେଗରୁ ମୁକ୍ତ ହେଲେ
 କୌଣସି ଦେବାଳୟରେ ସଥାସାଧି-ସୁତା
 ଦେବାକୁ ଦେବ ।

ଉତ୍କଳ ସାକ୍ଷୀ

ସାପ୍ତାହକମନାଦପତ୍ରିକା ।

ପ୍ରଥମ ବର୍ଷ
ସଂ ୧୦୫୩

ପତ୍ରିକା ଉପରାଜ୍ୟ ମାତ୍ର ପଠାଇବା ପାଇଁ ଠିକଣା ଦେଖନ୍ତୁ ।

ଅଗ୍ରମ ବାଣିଜ୍ୟ ମୂଲ୍ୟ ୫ ୩୯
ପଞ୍ଚାଦଶମ ୫ ୨୯

ଦେଶପତ୍ରିକା ଗ୍ରହଣ କରି ଅପେକ୍ଷାମାତ୍ର
ରା. ୧୦ ଟଙ୍କା ବସିବାର ଗବଣ୍ଡିମେଳ
ମଧୁର ହେଉଅଛି । ଅପାତର ଏକବର୍ଣ୍ଣ ନିମିତ୍ତ
ମଞ୍ଜୁର ହୋଇଅଛି । କାର୍ଯ୍ୟର ପରିମାଣ ଦେ-
ଖାଗଲେ ଦେଶର ଉନ୍ନତତର ହେବ ।
ଅନୁମାନଙ୍କ ବିବେଚନାରେ ଏକବର୍ଣ୍ଣ ପଞ୍ଚାଶ-
ହକାରେ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହଇ ଏବଂ ସେପ୍ରକାରେ
ପେଟାରେ ମନୁଷ୍ୟ ନ ଥିବାରୁ ଲୋକଙ୍କର
ଉପେକ୍ଷା କଷ୍ଟ ହେଉଅଛି ସେପ୍ରକାରେ ଏକବର୍ଣ୍ଣ-
ପତ୍ରିକା ପ୍ରମୁଖ ମୋକଦ୍ଦମା ନ ଦେଲେ ବୋଲି
ଲୋକଙ୍କ କଷ୍ଟ ଦୂର ନ କରିବାର ବିଷୟ
ସ୍ପଷ୍ଟ ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ ।

ସରକାରୀକାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଚାଳନା ଶେଷ-
କରି ଦେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦେଖାଉଅଛନ୍ତି ବଳ-
ରାମ ସେକ୍ରେଟରୀଙ୍କ ଅନୁମତି ହେଲେ ପଞ୍ଚାଶ-
ହକାରେ ଗୋବର୍ଣ୍ଣ ଚାହା ପ୍ରକାଶ କରିବେ
ବୋଲି ମହାନାୟକ ଲିଡି ଜିମିନ୍ସନ ଅଭାବ
ଦେଇଥିଲେ । ଏଥକୁ ବିଚାର କରି ଏକ ବାର-
ପ୍ରକାଶକୁ ପ୍ରକାଶ ଯେ ଲିଡି ଜିମିନ୍ସନଙ୍କର
କୌଣସି ଅପତ୍ତି ନ ଥିଲେ ବିଲକ୍ଷ୍ମ ଉତ୍କଳୀୟ
ସେକ୍ରେଟରୀ ଘାଟ ମେଳ ସଭାରେ ଉକ୍ତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ଉପସ୍ଥିତ କରିବେ ବୋଲି କହିଅଛନ୍ତି । ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ପ୍ରକାଶ କରିବା ବିଷୟରେ ବିଲକ୍ଷ୍ମ ଉତ୍କଳୀୟ-
ସିଂହ ଓ ଉତ୍କଳବର୍ଣ୍ଣ ବିଲକ୍ଷ୍ମର ଅପତ୍ତିର
ଅପେକ୍ଷା କରୁବା ମନ ବିଦ୍ୟମାନୁହ । ଫଳରାଜ

ଏରୁପ ଅବସ୍ଥାରେ ଆଶା ହେଉଅଛି ଯେ
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଶୀଘ୍ର ସାଧାରଣ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥିତ
ହେବ ।

ଏ ନଗରର ଗୋବର୍ଣ୍ଣକାରୀ ସରକାର-
ଙ୍କରେ ଅନୁମତି ନାହିଁ ଘାଟମେଳ କଲେ-
ପାଞ୍ଚାଶକ ଶେଷରେ ଗୋବର୍ଣ୍ଣ ପଞ୍ଚାଶକ ଦେ-
ଖିଲୁ । ଉକ୍ତ ବିଷୟ ସମ୍ବନ୍ଧ ଅନୁମତି ଦେବେ
ଉପସ୍ଥିତ ଶ୍ରୀ ଏ ଚାଲିଯିବାର ଏଠାରୁ ପ୍ରକାଶ
ହୋଇଥିବାରୁ ଗରମ ଓ ଉତ୍କଳ ନାମର
କଲିକତାର ଶ୍ରୀ ଏ ସଂବାଦପତ୍ରିକାରେ ଉକ୍ତ
ସଂବାଦ ପ୍ରକାଶ କରି ସମ୍ପାଦକ ଅପତ୍ତି ମନୁ-
ଷ୍ୟରେ ଲେଖିଅଛନ୍ତି ଏ ଘାଟକୁ ଯେ-
ରୁପ ଉପରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଅଛନ୍ତି ତାହା
ବିବେକ ଓ ଧୀରତାର ସୀମାକୁ ନଦି ପାଇଅଛି
ଏବଂ ତାହାକୁ ପଞ୍ଜନ ନ କଲେ ତଦ୍ଵାରା ଉପର
ଘଟିଥାଏ । ସ୍ଵାମୀପୁତ୍ରଙ୍କର ଅନୋଚ୍ଚ
କରବା ପ୍ରତି ସେପ୍ରକାରେ ଶୁଭରେ ସଫଳତା-
କାମାନ୍ତର ଦସ୍ତକ୍ଷେପ କରୁଅଛନ୍ତି ସେପ୍ରକାରେ
କଟକ ନଗର ତାହାଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତ କ୍ଷେତ୍ର
ଦେଖି ନାହିଁ । ସେ କଟକ ପ୍ରତି କଲିକତାରୁ
କଦଳ ହୋଇ ଅସିଲେ ତାହାଙ୍କର ବିଲ
ଦେବ କାରଣ ସେଠାରେ ତାହାଙ୍କୁ ସମ୍ପାଦକ ର
ଲେବ ଅଛନ୍ତି । କଟକରେ ସେ ସମ୍ପାଦକ
ହୋଇ ପାରିବେ ନାହିଁ ।

କଲିକତା ବିଶ୍ଵବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପଞ୍ଚାଶମାନ
ଗର ସୋମବାର ଆରମ୍ଭ ଦେଲେ ଲିଡିରେ
ଓଡ଼ିଶାର କଲେଜ ଓ ଉତ୍କଳ ସ୍କୁଲରୁ ଉଲ୍ଲ-
ିକ ସଂଖ୍ୟକ ଶ୍ରଦ୍ଧାମାନେ ପଞ୍ଚାଶ ଦେବାକୁ
ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ ଯଥା;—

- ୧, ଏ ପଞ୍ଚାଶ ।
- ରେବନ୍ଦ୍ୟାକଲେଜ କ ୨ ଶ । ସିକ୍ସ କ ୧
- ଏଫ୍, ଏ ପଞ୍ଚାଶ ।
- ରେବନ୍ଦ୍ୟାକଲେଜ କ ୧୮ ଶ । ବାବାର୍‌ସ୍ଟ୍ର କ ୧
- ପ୍ରଦେଶିକା ପଞ୍ଚାଶ ।
- କଲିକତାସ୍କୁଲ କ ୨୩ ମିସନ ସ୍କୁଲ କ ୪
- କଟକଏକାଡେମି କ ୭ ଟ୍ରିଙ୍ଗ୍ସ " କ ୮
- ସୁଭାଜିଲ ସ୍କୁଲ କ ୮ ଯାକପୁର " କ ୨
- କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା " କ ୮ ବାବାର୍‌ସ୍ଟ୍ର କ ୩
- ଉତ୍କଳ " କ ୩

ବାଲେଶ୍ଵର ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣନାଥ ସ୍କୁଲର ଶ୍ରଦ୍ଧା-
ମାନେ କଟକରେ ପଞ୍ଚାଶ ଦେବାନିମିତ୍ତ ଅପ
ନ ଥିବାରୁ ସୋନାଳ ସଂଖ୍ୟା ଏ ଚାଲିବାରେ
ଦସି ନାହିଁ ।

ଅଜିତାଜି ଗବଣ୍ଡିମେଳ ଭେଲେନ୍ୟୁ
ଅନା ନ ଦେବାକୁ ନିବନ୍ଧନ ହେବ, ଲବଣ-
ଟାକୁ ଦେବାସିନ ଧୀକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନାମାକରମ
ଟାକୁ ଧାର୍ଯ୍ୟ କରି ଦେଉଅଛି ଏଥକୁ ତଳେ
ପ୍ରକାଶକର ପାଞ୍ଚୋଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଲେଖିପଠାଇଅଛନ୍ତି

ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଉପରେ କର ବ୍ୟା-
 ଇଲେ ବର୍ଷରେ ଦରବରରେ କ ୧୦୦୦୦୦
 ଲକ୍ଷ ବ୍ୟକ୍ତି ହେବା ପ୍ରକାରେ ଅନୁରୋଧକାରୀ-
 ମେଣ୍ଡର ୪୦ ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଲାଭ ହୋଇପାରେ
 ସଦ୍ୟୋଗୀ ଷ୍ଟେଟ୍‌ସମାନ କହନ୍ତି ଯେ କେହି
 ବ୍ୟକ୍ତିରେ ଅନେକକ୍ରମେ ଅଧିକ କରପତ୍ର-
 ପ୍ରକାରେ ଏହାକୁ ଦେବାକୁ ଦେବ ଅପତ୍ତି
 କରବେ ନାହିଁ ଓ କେହି ସୁବିଧାକାରୀ ଦେବ
 ଓ ମୋଗଲମାନ ସମୟରେ ବ୍ୟକ୍ତି ଟାକୁ ମଧ୍ୟ
 ଅଧିକ ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ଥିଲା । ଏଥିରୁ ଷ୍ଟେଟ୍
 ଜଣା ଯାଉଅଛି ଯେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମୟରେ
 କେବଳ ଏକେ ବାଧୁଅଛି ଯେ କେହିଟାକୁ
 ବେଳେ ସୁବିଧା ଦେବ ସମୟେ ସେଥିର
 ଅନୁରୋଧକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତି ଅପତ୍ତି ଓ ଯାହାକୁ ଯାହା
 ସଦୃଶ ଓ ସୁନ୍ଦର ଉପାୟ ଦେଖିଅଛି ସେ ତାହା
 ଉପକ୍ରମାତ୍ ପ୍ରକାଶ କର ଦେଉଛନ୍ତି ।

ପ୍ରାକାଶକ ପ୍ରକାଶିତ ଉପକ୍ରମରୁ
 ପାଠକମାନେ ଅବଗତ ହେବେ ଯେ ସ୍ୱୟ-
 ବାଦୀରୁ ତାକୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପତ୍ରିକା ଏଠା-
 କୁ ଲାଭ କାଳକ୍ରମେ ବ୍ୟାପ୍ତିମଣ୍ଡଳର ସାଦୃଶ୍ୟ
 ନିମନ୍ତେ ୧୯୦୮ ଖ୍ରୀ ଡାକ କରାଯାଇଛି ଏବଂ
 ଉକ୍ତ ଟଙ୍କା ଏମନ୍ତ ବନୋବସ୍ତୁ ସହିତ ବ୍ୟୟ
 କରମାନ ପ୍ରତି ହୋଇଅଛି ଯେ ତାହା ଏକ-
 ଦାକରେ ଦୁଇଗୁଣ ପିଲା ଶେକରାକୁ ସମର୍ଥ
 ହେବେ । ମାତ୍ର ଓ ଉପକ୍ରମ ପିଲା ବିଷୟକ
 ଉପକ୍ରମେଣ୍ଡକ ଉଚ୍ଚାଧିକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିରା ସଙ୍ଗେ
 ସମ୍ପର୍କ ବ୍ୟାପ୍ତିକର ଏପକାର ପ୍ରସ୍ତୁତ ତାଙ୍କ
 ଅଧିକାର ଶୋଧନାୟ ହୋଇଅଛି । ତାପ୍ରକାରେ
 ସାଧାରଣଜନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟରେ ପତ୍ରିକାକାରୀ
 ସମୟ ଉପକ୍ରମ ଓ ମୁକ୍ତିପତ୍ର ଏପକେଶରେ
 ଅଧିକାରୀର ଦେଖି ଦେଖାଯାଇ ନାହିଁ ।
 ଅନୁମୋଦନ କମାକର ଏହାକର ପ୍ରସଂସା
 ଶାସ୍ତ୍ର କରବାକୁ ସମର୍ଥ ହୋଇ ବିକ୍ରମ ପ୍ରକାଶ
 ହୋଇଅଛି ମାତ୍ର ଦୁଃଖର କାରଣ ଯେ ଅବଧି
 ଉପକ୍ରମେଣ୍ଡକ ବିକ୍ରମପତ୍ର ଏହାକର ବ୍ୟକ୍ତିରା
 ଏବଂ ଦେଖିପାରିବା ଶୁଣମାନ ସାଧାରଣ
 କରବାକୁ ପ୍ରକୃତ ହୋଇ ନାହାନ୍ତି ।

ଉପକ୍ରମକାରୀଙ୍କର ସମସ୍ତ କର୍ମ
 ଉପକ୍ରମ ନିୟମ ସିଦ୍ଧି କରବା ତାହା ଏଠାକୁ
 ଉକ୍ତ ଏପକେଶକର ଉପକ୍ରମେଣ୍ଡକ ଯାହା-
 ପ୍ରକାର ପାଠକମାନଙ୍କୁ ଜଣା ଅଛି । ବ୍ୟକ୍ତିରା

ଉପକ୍ରମେଣ୍ଡକ ଉପକ୍ରମ ଯେ ଉକ୍ତ ଦେଖିଅଛନ୍ତି
 ତାହା ଉକ୍ତ ପ୍ରକାଶକ ଦେବ, ମଥା । —
ASSESSMENT DEPARTMENT.
 No. 859 A
 From, J. WARE EDGAR Esq. C. S. I.
 CHIEF SECY. TO THE GOVT.
 OF BENGAL.

To THE COMMISSIONER OF ORISSA.
 Dated Calcutta the 18th Feby. 1888.
 Sir, I am directed to acknowledge the
 receipt of your letter No. 63 R. dated
 the 14th Ultimo forwarding a memo-
 rial from certain ministerial officers
 employed in the Orissa Division pray-
 ing for a relaxation in their favor of
 so much of rule 2 of the rules for the
 admission of candidates into the
 subordinate executive service as
 restricts the age of candidates to 25
 years.

2. In reply I am to say that the
 request of the memorialists cannot
 be considered this year as the candi-
 dates of the examination were fixed
 in June last, but that, it will receive
 full attention in the event of any
 future examination being held.

I have &c.
 Sd. J. WARE EDGAR
 Chief Secretary to Govt. Bengal.

ଏଥିରୁ ଷ୍ଟେଟ୍ ଜଣାଯାଉଅଛି ଯେ ସମ-
 ପୂର୍ବରେ ଅନେକକ୍ରମେ ଯାଉଥିଲେ କିଛି ଫଳ
 ହୋଇଥାନ୍ତା । ପ୍ରକାଶକମାନେ ଶର ଚଳ-
 ନାୟରୁ ବିକାଶକ ହୋଇଥିବାରୁ ଏବର୍ଷ କିଛି
 ହୋଇପାରି ନାହିଁ । ଯେହେତୁ ଉପକ୍ରମରେ
 ଏପକ୍ର ପ୍ରକାଶ ଗୁଣକ ଦେବ ବେଳେ ଅନେ-
 କକ୍ରମର କରବ ଚେତ ହୋଇ କେଣା
 ଥିବାରୁ ବୋଧ ହେଉଅଛି ଯେ ଉପକ୍ରମକୁ
 ଉପକ୍ରମକାରୀଙ୍କର ସାଧାରଣକର ପ୍ରକାଶ
 ଦେବ ଓ ନାହିଁ ସନ୍ଦେହପ୍ରକ ଅଟେ । ସମ୍ପର୍କରେ
 ସରକାରୀକାର୍ଯ୍ୟର ସମ୍ପର୍କ ଏପକାର
 ପ୍ରକାଶକ କର ନାହାନ୍ତି ଓ ଅନ୍ୟ
 କୌଣସି କର୍ମ କରବା କାରଣ ଉପକ୍ରମେଣ୍ଡକ
 ଅନୁସୂଚିତ କରାଯାଇଛି ।

ଏକକ୍ରମର ଗୋଟିଏକ୍ରମରେ ଏକ
 ଶୋଲଣି ସହରେ ଜଣେ ଶ୍ରୀ ଉପକ୍ରମକାରୀ
 ଅଧିକାରୀ ଦେବା ଏକ ପୁଲିସ୍ ଉକ୍ତ
 କରବ କରୁଥିବା କଥା ମନେପ୍ରାପ୍ତ ହେଲେ ହେ-

ସିଥିଲୁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରକାଶ ଯାଉଅଛି ଓ ଏ
 ଦକ୍ରମାଟି ସମାପ୍ତ ନୁହେଁ । ଉକ୍ତକ୍ରମ
 ନିକର ଉପକ୍ରମକାରୀଙ୍କୁ ବିକ୍ରମପତ୍ର-
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଓ ଗୋଟିଏକ୍ରମର ଫାଣ୍ଡିର ଅନେ-
 କ୍ରମରେ ଅଟେ । ଶ୍ରୀ ଜଣାନ୍ତୁ ଦରଦା ନ
 ଥିଲା । ତାହାର କଥା ବାସନ ଟଙ୍କା ଲାଭକାରୀ
 ଅଧିକାରୀ ହୋଇଅଛି ଏବଂ ତାହାକର ପ୍ରକାଶରେ
 ଲାଭ ହେବେ ତାହା ଓ ମନୁଷ୍ୟରୁ ଅଧିକ
 ବାଦାଗିଅଛି । ଉପକ୍ରମକାରୀଙ୍କୁ ୧୯୦୮ ଖ୍ରୀ ବକ୍ରମ
 ନିମନ୍ତେ ବସ୍ତୁହୋଇ ପ୍ରଥମେ ତାହାକରୁ
 ତାହାର ଉପକ୍ରମ ଧର ମାଡ଼ିଟିକର ଲାଭ-
 ଠାରୁ ଦେବେଟଙ୍କା ଉକ୍ତ କେଳି ଶ୍ରୀକେଲେ
 ବହିରୁରୁ ଉକ୍ତକ୍ରମରେ ଅନୁକାର ପ୍ରଦେ-
 ଶକ୍ତ ତାହାପ୍ରକାଶକାରୀଙ୍କର ଅଧିକାର
 ଓ ବଳ ପ୍ରକାଶ କଲେ ଓ ତାହାର ସମସ୍ତ
 ଦରକେଲେ । ସେବେ ତାହାର କର୍ତ୍ତୃ ପ୍ରାଣ
 ଥାଉ ତାହାକୁ ପାଣି ଲଟକାଇ ଦେଲେ ଅଧିକାରୀ
 ଏମନ୍ତ ହୋଇପାରେ ଯେ ସେ ଶ୍ରୀ ଲକ୍ଷା ଓ
 ପାତାରେ କାରଣ ହୋଇ ପ୍ରକାଶକ କୌଣସି
 ବ୍ୟକ୍ତିର ସାଦୃଶ୍ୟ ନ ଥାଇ ଉପକ୍ରମକାରୀ
 ଅଧିକାରୀ କଲ ମାତ୍ର ସକର ଉକ୍ତ ଓ ବେଳ-
 ଦୁକ୍ତିରେ ଏ ଅନୁମାନ ସଙ୍ଗେ ବୋଧ
 ହେଉ ନାହିଁ । ପୁଲିସ୍ ଅଠକ୍ରମ ଅଧିକାରୀ
 କର ୧୯୪ ଖ୍ରୀ ଅଧିକାରୀ ଉକ୍ତ ଦେବାରୁ
 ସେମାନେ ଏକକ୍ରମକାରୀଙ୍କରେ ଉକ୍ତ ମାଡ଼ିକ୍ରେ
 ଟଙ୍କ ଅନେକକ୍ରମେ ଯାଜିରେ ଶଲ୍ୟ ପାଠ-
 ଅଛି ଏବଂ ମୋକଦ୍ଦମାର ଉକ୍ତ ହେଉଅଛି ।
 ଅନୁମୋଦନ ଏକାନ୍ତ ଅଧିକାରୀ ଓ ପୁଲିସ୍
 ସାଧାରଣ ଏ ମୋକଦ୍ଦମାର ଅନୁମୋଦନ କର
 ସମୟ ଅଧିକାରୀ ବିକ୍ରମକାରୀଙ୍କର ଦରକରେ
 ପ୍ରକାଶକରେ । ଅନେକ କେଳି ମକଲେ
 ପ୍ରଥମକ୍ରମରେ ପୁଲିସ୍ ଦେବା ହୋଇଅଛି ।
 ପ୍ରକାଶ ମିଳିବାରେ ଏକେ କଲ୍ୟ ହେଉଅଛି
 ଏବଂ ପ୍ରକାଶକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସେମାନେ
 ଏ ମୋକଦ୍ଦମାର ପ୍ରକୃତ ଅଂଶୁ ତାହାକି ସେ-
 ମାନେ ଉକ୍ତରେ ତାହା ପ୍ରକାଶ କରବାକୁ
 ଅନୁକ୍ରମ ହେଉ ତାହାକି । ସେମାନେ ଏକ-
 ତାହାର ଉକ୍ତ କରନ୍ତି ସେମାନେ ତାହାକୁ ଶୁଣି
 ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ତାହାକି ସାଧାରଣକର ଏବଂ
 ସେମାନଙ୍କ କରବ ଅଧିକାରୀ ଉପକାରୀ
 ଦେବ ନାହିଁ ଏବଂ ସଦୃଶ ସଦରମଧ୍ୟରେ
 ଉକ୍ତକ୍ରମ ଏକକ୍ରମ ଅଧିକାରୀ କରବକ୍ରମ
 କରବେ ଏଠାରେ ଅଧିକାରୀ ହୋଇଅଛି

ଅବଶ୍ୟ ବୋଲିବାକୁ ହେବ । ଏସବୁ ଅବସ୍ଥାରେ କାହାର ରକ୍ଷା ନାହିଁ ।

ପୁଣ୍ୟ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ସନାତନଧର୍ମରକ୍ଷଣୀ- ସଭାର ବବରଣୀ ।

ଗରମାସ ତା ୧୯ ରାଜ୍ୟର ଅଧିକେଶକରେ ସୁଗ୍ରହ ଶ୍ରୀ ଶଙ୍କରଦାମୋଦରାଜ୍ୟପାମା ଓ ସତ୍ୟ ଏବଂ ଦର୍ଶନମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ନିମ୍ନ-ଲିଖିତ ଉପସ୍ଥାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ହେଲା । ମେ-ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ-ଏ ପୁଣ୍ୟସଭାର ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଗ୍ରାମମାନଙ୍କରେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ ଦୂରଦେଶର ଜଣାଶୁଣା ମୁଖ୍ୟମାନମାନେ ଟଙ୍କାର ଅନି-ମାନ ଧରି ଯାତ୍ରା କରିବାକୁ ଶକ୍ତି କଲେ ଯାଏ ଗୋରୁ ଶୁଭଦତ୍ତ କେଉଁଠି ଯିବେ ଏ ମଧ୍ୟ ଚିହ୍ନରେ ଦାବୀ ନାମ ଯାଉଅଛନ୍ତି । ସଭାର ହିନ୍ଦୁ-ମାନେ ଗୋରୁମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱପ୍ନରେ ବଧ କରୁ ଅତି ସାମାନ୍ୟ ଅର୍ଥଲୋଭରେ ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଦେବ ଚାକଡ଼ାବ ବଧ କରୁଅଛନ୍ତି । ସବୁ ବଦେନାରେ ଏହା ଅପରାଧ ହେଉଅଛି । ଏସ୍ତେ ଏ ପ୍ରଦେଶର ପ୍ରଧାନ ଜମିଦାର ଓ ମଠଧାରୀ ଓ ଉତ୍କଳେଶମାନଙ୍କର ଦାବି ଉପରେ କେତେକ ପରମାଣରେ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ ରକ୍ଷା ଓ ଗୋବଧ-ବିବାହଣ ବୋଧପାତ୍ର ।

ସମ୍ପାଦକ ଏହା ବିଜ୍ଞପନଦ୍ୱାରା ହିନ୍ଦୁଧାର୍ମ-ରକ୍ଷକ ଶ୍ରୀ କବିମନେ ।

୩ୟ-ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ-ଅମ୍ଭମାନଙ୍କର ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ ସ୍ୱଳ୍ପପ୍ରଧାନ, ବର୍ତ୍ତମାନ ଚିହ୍ନରେ ଶସାଳବଧ ଓ ଅର୍ଚ୍ଚନା କ ଥିବାରୁ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମାନାମେ ସେକ୍ତା-ଗ୍ରନ୍ଥ-ଦେଉଅଛନ୍ତି, ଏପରିକେଲେ ଅନୁରା-ମଧ୍ୟରେ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ ଗୁରୁତର ଲୁପ୍ତପ୍ରାୟ ହୋଇଯିବ । ଏପରିକେଲେ ଅମ୍ଭେ ହିନ୍ଦୁଧର୍ମ-ମାନେ ଅପଣାକୁ ଅପେ ଶାସ୍ତ୍ର କ ଦେଲେ ଏ ମତକୁ ଧର୍ମ ରକ୍ଷା ବୋଧପାତ୍ର ନାହିଁ । କେବଳ ଧର୍ମବିଷୟରେ ବଗ୍ନି କରବାବାରିଷ ସ୍ୱରା ପତ୍ନୀ ଦେବା ଅବଶ୍ୟକ । ସଭା ଅଗା ଦରନ୍ତି ହିନ୍ଦୁମାନେ ଏ ବିଷୟରେ ଚପ୍ପର ଦେବେ ।

୪ୟ-ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ-ପୁଣ୍ୟ ମିତ୍ରନିସିପାଲଣୀ ପ୍ରସ୍ତାପନ ଅଧିକାର କେଉଁଠି ଉପରେ ଏ ସଭାର ପ୍ରସ୍ତାବର ନକଲ-ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀ ଶଙ୍କରାଜ୍ୟ ମହାନ୍ତି ମାସିକାକୁ ପଠାଇବାରୁ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରରେ ସଦାକାଳ ଶ୍ରୀ ଶୁଭଦତ୍ତର ପୂର୍ଣ୍ଣାବକ ସମିତାକୁ ଯାହା ଲେଖିଥିଲେ

ଚିହ୍ନର ମର୍ମ ପାଠନମାନେ ଅବଶ୍ୟ ଶ୍ରୀକଥୁବେ । ଉତ୍କଳପତ୍ରିକାସମ୍ପାଦକ ମହାଶୟ "ସଭାର ଉତ୍କଳ-କାର ଦରଖାସ୍ତ୍ର କରବା ନିତାନ୍ତ ମୂର୍ଖତା ଓ ଅବ-ବେଚନତାର ପରାଧ୍ୟୟନ" ବୋଲି ଲେଖିଦେଇ-ଥିବାରୁ କେହି କେହିର ମର୍ମ କୁହେ ନ ପାରି ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ସେପରି ପତ୍ର ଦିଆଇଥିବାର ବୋଧହେଲା । ଅତିଏବ ଉପସ୍ଥାନକୁ ଏହିନ-ୟମ ସ୍ତର କରଗଲ କ ଶୁଣାଦେବାସଦାସ ଉତ୍କଳପତ୍ରିକାପ୍ରକାଶକ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପୁସ୍ତକକୁ ସଭାରୁ ଯେଉଁ କାଗଜ ପଠାଯିବ ସେ କାଗ-ଜାତମାନଙ୍କରେ ଅଦ୍ୟଦବସଠାରୁ ସଭାର ମୋହୋଦକେ ଦେବ । ମୋହୋଦକେ ନ ହୋଇ ସଭାର ନାମ କର କେହି କୌଣସି କାଗଜ ପଠାଇଲେ ସେମାନେ ଚିଲେ ଦାୟୀ ହେବେ । ସେଥିସଦାସ ସଭା ଦାୟୀ ନୁହନ୍ତି । ମଧ୍ୟ ସେପରି କାଗଜ ଶୁଣା ଦେବାର ଉଚିତ ନୁହେ ।

ଶ୍ରୀମତ୍ତ ମେଟକାଫ ସାହେବଙ୍କ ବିବାୟ ।

ଅମ୍ଭମାନଙ୍କ କମିଶ୍ନର ଶ୍ରୀମତ୍ତ ମେଟକାଫ ସାହେବ ଶାନ୍ତିର ଦେବାରୁ କଲତ ଯିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗତ ବୃଷବାର କଲିକତାକୁ ସମ୍ପାଦ ଯାଆ ନଲେ । ଶ୍ରୀମତ୍ତ ଓ ଶ୍ରୀମତ୍ତ ମେଟକାଫଙ୍କୁ ପଥା ସମ୍ପ୍ରମ ସହକରଦାୟ ଦେବା ଉପଲକ୍ଷରେ ଏ ଜଗରର ଜଣେ ପ୍ରଧାନ ଉଚିତ ବାବୁ ମଧୁସୂଦନ ଦାସ ଏହି ସୋମବାର ଅପଣା କୋଠିଠାରେ ଗୋଟିଏ ବୃହତ୍ ମଜଲିସ୍ କର-ଥିଲେ । ମଜଲିସର ସମସ୍ତ ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଅଭି-ମନୋହର ହୋଇ ଥିଲା । ତାହାଙ୍କ ସ୍ୱସ୍ତିକ କୋଠି ଛତା ଦକାମଧ୍ୟରେ ବୃହତ୍ ଚନ୍ଦ୍ରାଚପ ଟଙ୍କାର ସତଗଣିଗାରିକ୍ ମେଟ ଚୌକ ଲତ୍ୟାଦ-କ୍ରାସ ବହୁତ କରୁଥିଲେ । ଗରମାନଙ୍କରେ ନାନା ବର୍ଣ୍ଣର ଫାଲୁ ଟଙ୍କା ଦୋଇଥିଲା । ତାହାଙ୍କ ଅମିତ୍ତମତେ ଜଗରବାସି ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ସାହେବ ବକ ପିଲମାନେ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ଦେଶୀୟ ଦାକମ ଓକଲ ଶିକ୍ଷକ ଜମିଦାର ମହାଜକ ଓ ଅପର ମାଲ୍ୟ ଗଣ୍ୟ ସନେକ ହିନ୍ଦୁ ମୁସଲମାନ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ବୃନ୍ଦାବରୁ ଉତ୍ସାହେବ ନାହିଁ । ଇଂର-ଜମାନଙ୍କ ସଦାଶେ ସେମାନଙ୍କ ଖାଇବା ପିଇବା ପଦାର୍ଥ ଓ ଦେଶୀୟଲେକକ ସଦାଶେ ଲୁଚ, ମିଷ୍ଟାନ୍ନାଦ ପ୍ରଭୃତି ପରମାଣରେ ରଖାଯାଇଥିବ ଓ ଯାହାର ସେତେ ଲକ୍ଷ ସେ କେତେ ସେ-

କୁର ସନ୍ତୁଷ୍ଟକର କରୁଥିଲ । କାଜାକୋରୁ-ସଦାଶେ ଇଂରଜ ଲେକକ ଓ ଦେଶୀୟ ନାଗରଦୋଲର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଦୋଇଥିଲ ଓ ପିଲମାନେ ଚିହ୍ନରେ ବସେଷରୂପେ ମାତ୍ର-ଥିଲେ । ଅପରାଜ ବ * ଶ୍ରୀ ସମସ୍ତରେ ମଜଲିସ ଅରମ୍ଭ ହୋଇ ଗ ୭ ଶ୍ରୀ ସମସ୍ତରେ ଶେଷ ହେଲା । ପ୍ରଭୃତି ପରମାଣ ଶେଷକାଳ ଓ ଅବସକାଳର ଅନ୍ତକ କ ଥିଲା । ଫଳତଃ ମଜ-ଲିସକୁ ସମାଜ ସୁନ୍ଦର କରବା ପକ୍ଷରେ କୌଣସି ଛୁଟି ଦୋଇ ନାହିଁ ଓ ସମସ୍ତଙ୍କ ବିବେଚନାରେ ତାହା ଅଭ୍ୟନ୍ତ ସଫଳ ହୋଇ-ଅଛି । ମଧୁକାରୁ ଅପଣା କ୍ୟୟ ଓ ଯତ୍ନରେ ଏପ୍ରକାର ପ୍ରାଣକର ଦୃଷ୍ଟି ଦେଖାଇବାରୁ ଧନ୍ୟବାଦର ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଅଛନ୍ତି ସନେବ ନାହିଁ ।

ଏତେକତ ସୁନ୍ଦର ମଜଲିସଟି ବକ୍ତୃତାକ୍ରମା ଶେଷ ହୋଇ ନାହିଁ । ବାବୁ ମଧୁସୂଦନ ଦାସ ସ୍ୱଦେଶୀୟଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବହୁଲେ କ ଇଂରଜ ଓ ଦେଶୀୟ ଲେକକ ମଧ୍ୟରେ ସଦ୍‌ବଚନା ଏ ଦେଶର ସାଥୋଚିତ ହିନ୍ଦୁ ଦୋଇ ଶାନ୍ତ ନାହିଁ । ଅନେକ ଇଂରଜଙ୍କ ସହକ ତାହାଙ୍କର ସଦ୍‌ବକ ଅଛି ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଅପଣା ମାତା ପିତା ପରି ସ୍ନେହ କରନ୍ତି । ଦେଶୀୟ ଲେକମାନେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଗଜକକୁ । ଗାବନକର୍ତ୍ତା ମାନଙ୍କ ସହକ ସଦ୍‌ବକ ରଖିବାକୁ ସର୍ବଦା ଯତ୍ନକ୍ତ ହେବଲ କଲିକତାର କେହି କବ୍ୟସୁବାକଠାରେ ବହୁତ ଗାଗାନ୍ତର ଦେଖାଯାଏ । ଏଥିଉତ୍ତରୁ ମେଟକାଫ ସାହେବ ଶାନ୍ତିର ଦୋଇ ଦଠାକୁ ବାହାର ଯାଉଥିବାରୁ ସେ ଅଭ୍ୟନ୍ତ ଦୃଶ ପ୍ରକାଶକର ତାହାଙ୍କର ଅଗେଶ୍ୟ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରା-ର୍ଥନା କଲେ ଓ ଏ ଦେଶୀୟ ଶ୍ରୀମାନଙ୍କ ଚିତ୍ରପ୍ରା-ବିଷୟରେ ଶ୍ରୀମତ୍ତ ମେଟକାଫ ବିଶେଷ ସହକଣ ହୋଇଥିବାରୁ ତାହାଙ୍କୁ ଅଗେଶ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲେ ।

ଶ୍ରୀମତ୍ତ ମେଟକାଫ ସାହେବ ଚିହ୍ନର ଉତ୍ତ-ରରେ ବାବୁ ମଧୁସୂଦନ ଦାସ ଓ ତାହାଙ୍କ ବଡ଼ ଓ ସ୍ୱଦେଶୀୟଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ ତାହାଙ୍କ ପିତାମତ୍ତ ପିତା ଓ ଜ୍ଞାତା ଏ ଦେଶରେ ସେକ-ମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକରିଅଛନ୍ତି ଓ ଦେଶୀୟଲେକକର ସେପରି ସ୍ନେହାତ୍ମ ହୋଇଥିଲେ ସେପରିକର ଉତ୍ତେଜକ ବହୁଲେ କ ଏତେକେଲ ସୁବା ଏମନ୍ତଲେକ ଏ ଦେଶରେ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁ-ମାନେ ମେଟକାଫଙ୍କୁ ଅପଣାର ଲେକ ବୋଲି

ଜ୍ଞାନ ବରଣ । ଏ ଦେଶୀୟଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧକୁ ବିଷୟରେ ତାହାଙ୍କର କେତେକ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ତାହାଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ଯେ ଏ ଦେଶୀୟଙ୍କ ପ୍ରତି ସଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି ଦେଖାଇବା ସାଧନର ମୂଳ ମନ୍ତ୍ର ଅଟେ । ଏ ଦେଶୀୟ ଏବଂ ଇଉରୋପୀୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯାହା କିଛି ମନାନ୍ତର ଦେଖାଯାଏ ତାହା କେବଳ ମାନସିକତାର ଉଚ୍ଚତା ଅଟେ । ସେ ଉଭୟ କରନ୍ତି କି ଏହି ମନାନ୍ତର ଶାନ୍ତ ଅନୁଭବ ଦେବ ।

ଏହିଭାବେ ଏ ଦଳର କାର୍ଯ୍ୟ ଅନୁକରଣରେ ଶେଷ ହେଲା । ଉହିତରୁ ବ୍ୟବହାର ସକାଳ ୩ ୧୫ ସମୟରେ ଶ୍ରମଣ ଓ ଶିଶୁଙ୍କୁ ଫେଟିବାପାଇଁ ତାହାଙ୍କର ବସାର ତାହାଙ୍କଠାରୁ ମେଲଣି ଦେବା ବାବଦ ନଗରବାସି ଇଂରାଜ ଓ ଦେଶୀୟ ସମ୍ପାଦି ତ୍ୟକ୍ତ ମନଙ୍କ ସହଜ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବଡ଼ ଅମଳ ଓ ଅନଗୁଳ ଚୋରା-ନୀଳ ଓ ରଘୁପୁରୁରୁ ଅସିଥିବା ଉଦ୍‌ଦଳଦାର ମାନେକିର ପ୍ରଭୃତି ଅନେକ ଲୋକ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଥିଲେ ଏବଂ ସୁଲୀପର ପରେଷ୍ଟ ଛାଡ଼ା ହୋଇ ଥିଲା । ସାହେବ ଜଣେ ବଡ଼ ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ବଦାୟୁଦୋଳ ୩ ୧୦ ଖା ସମୟରେ ତାହାଙ୍କରେ ଚିତ୍ତିଲେ ଏବଂ ଯାହା ଶେଷ ହେଲା ।

ଏଥର ବମ୍ବେରୁ ସାହେବଙ୍କ ବଦାୟୁ ଯେମନ୍ତ ସମାପ୍ତ ହେବ ସେଇ ଅଳ୍ପ କେତେ ଦିନମଧ୍ୟ ଦେଖା ଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଏଥର କାହାଣୀ ବିଷୟରେ ଅନେକ ପ୍ରାଣରେ ଚର୍ଚ୍ଚା କରିଅଛୁ । ଅନେକମାନେ କହୁଛନ୍ତି ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଅଧିକା ସାହେବଙ୍କର ଉଦ୍‌ଦଳ ବନ୍ଦୁ ପାଠକ ହୋଇ ଅନୁକ୍ରମିକ ଯାତ୍ରାପୁତ୍ରା ପ୍ରମଳ ଉଦ୍‌ଦଳ ଅବା ବଦାୟୁ ଦୋଳମୟ ଏବଂ ସାହେବ ଶୁଣି ଶୁଣି ସିଏ ସାହେବ ଉପସ୍ଥିତ ସମ୍ମାନ ସହଜ ବଦାୟୁ ହୋଇଥିଲେ । ତାହାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଲୋକେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥିଲେ ଓ ସାଧାରଣ ଲୋକ-ଜାଗ ତାହାଙ୍କ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦତ୍ତ ହୋଇଥିବାରୁ ତାହାର କିଛି ଅପତ୍ତି ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ଅନୁଭବହୀନ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ମେଟିକାଟ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟଦ୍ୱାରା ଲୋକଙ୍କର ଚେତେ ପ୍ରୀତିଭାବ ହୋଇଗଲା କାହାଣୀ ଏବଂ ସଦ୍‌ବୁଦ୍ଧିର ସବ ସୋମଦାରର ମଜଲିସ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୋଲ-ହାଟ ଯାହେ ଯେ ଏହା ମଧୁବାକୁ ଅପମା-ଦ୍ୟୟରେ ଅପମାନ ପରମ ବଦାୟୁ ସମ୍ମାନ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ତାହାଙ୍କ ଅନୁଭବରେ ତାହାଙ୍କ

ଅପର ବଦାୟୁକେ ଛାଡ଼ି ଦେଖା ଦେଇଥିଲେ ସୁଦୃଶ୍ୟ କଥାଟା ସାଧାରଣ ନ ହୋଇ ଉଦ୍‌ଦଳ ଥିଲା ମାତ୍ର ଯେତେବେଳେ ମଧୁବାକୁ ଅପମା-ଦ୍ୟୟରେ ସୁଦେଶୀୟଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ସାହେବଙ୍କ ସମ୍ମାନ କଲେ ତେତେବେଳେ କଥାଟା ବଡ଼ ବଦାୟୁ । ମଧୁବାକୁ କେବଳ ଅପମାନ ଓ ଅପମାନ ଉପସ୍ଥିତ ବଦାୟୁକେ ପକ୍ଷରୁ କହି-ଥିଲେ ହଲ ହୋଇଥାନ୍ତା । ଯାହା ଦେଉ ଅନେକମାନେ ବୁଝିଅଛନ୍ତି ଯେ ଇଂରାଜ ଓ ଦେଶୀ-ୟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି ପ୍ରାପନ ଉଦ୍‌ଦଳରେ ମଧୁବାକୁ ଏ ମଜଲିସ ଗଠନା ହେଥିଲେ । ଏପରି ମଜଲିସ କଟକରେ ନୂତନ ନୂତନ ଜାରିଣ ଏସପୁକେ ବାକୁ ଜନମୋଦନ ସମ୍ପ୍ର-ତିନିଅର ଏବଂ ବାକୁ ବିଦାୟୁକଲ ପଶ୍ଚିତ ଓ ବାକୁ ବାଳାପତ ବାଳୟିକା ଥିଲେ ଲୋକା-ଏପରି ମଜଲିସ କରିଥିଲେ ଓ ସେସମୟ ପଠକ ହେଲେହେଁ ତାହାର ବୌଦ୍ଧି ପ୍ରାୟ ଫଳ ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ ।

ଇଂରାଜ ଓ ଦେଶୀୟଙ୍କର ସମ୍ମାନ ନିରନ୍ତର ବାହାମୟ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ଉହିତ ବିଷୟ ଉପାୟ ଏବଂ ଅନୁଭବ ହୋଇପାରି ନାହିଁ । ତେଣୁ କଲେ ବୌଦ୍ଧି ଉପାୟ ବାହାମୟର ଓ ତାହା ନ ବାହାମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମଜଲିସଦ୍‌ୱାରା ଅନୁମାନେ ସୁଲୁଖ୍ୟ ଦେବାର ଉଚିତ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ଅନେକମାନେ ମଧୁବାକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଉଅଛନ୍ତି ।

ଯୋଗଦତ୍ତର କାଣ୍ଡା ବିଷୟ ଅନୁଭବରେ ବଦାୟୁ ଦୋଳଥିଲା । ପ୍ରକୃତରେ କେହିବିଧି ଅନୁଭବରେ ଦେଲେ ଅନେକମାନେ ହଲ ନ ପାରୁ କିନ୍ତୁ କେବଳ ଲୋକମୋଦନର ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ ବୌଦ୍ଧି ବାହାମ ସେପରି ସମ୍ମାନ ଦେବାର ଦେଖି ନାହିଁ । ଏଣିକି ଅବା ନୁହେଁ ଦୋ-ଇଥିବ । ଅର୍ଥ ଅଧିକ ପ୍ରତିକର୍ମରୁ ଓ ଅନୁମାନେ ବାହାମାନୁ ଯାଇ ବଦାୟୁ ଦେବାର ସାହେବଙ୍କର କି ଗୋରବ ବଢ଼ିଲ ବୁଝାଯାଉ ନାହିଁ । ଏପରିପ୍ରଥା ସମାଜର ସା-ପକ୍ଷରେ ବଦାୟୁ ଅନୁଭବ ନୁହେଁ ଏବଂ ସେ-ତେଣୁ ଉଦ୍‌ଦଳ ଦୋଳସାଧ୍ୟ ତେତେ ହଲ । ବତସର ବାବନମାନେ ଯାହା ଏପ୍ରଥାର ବୋଧ ଦେଖିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ଅନେକମାନେ ଅଧିକ ଦୋଳଅଛୁ । ବାବନମାନେ ଅପମାନାର୍ଥ ସୁବିଭବ, ଦସରା ଓ ବଦାୟୁକର ନିର୍ଦ୍ଦାୟକରୁ ଲୋକଙ୍କ ମିତ୍ତିକାର ତେଣୁ କରନ୍ତି ଓ ସେମାନଙ୍କ

ମଙ୍ଗଳ କରବା ଦ୍ୱାରା ତାହାଙ୍କୁ ହୃଦୟ କରି ନେଉଛନ୍ତି ତାହାଦେଲେ ଦେଖିବେ ଯେ ସଦ୍‌ବୁ-ଦ୍ଧିର ଲୋକେ ତାହାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଗୋଡ଼ାଳଦେ ଅଧିକପ୍ରକର୍ମରୁ ବା ଅନୁମାନଙ୍କ ସାହା-ଯ୍ୟରେ ବଦାୟୁକର ସମାପ୍ତ ହୁଏ ବିଷୟର ପ୍ରୟୋଗ ଦେବ ନାହିଁ ।

ବଦାୟୁକରମାନଙ୍କରେ ମଜଲିସର ବ୍ୟବସ୍ଥା ।
(ପୂର୍ବ ପ୍ରକାଶିତ ଉଦ୍‌ଦଳ)

ଇଣ୍ଡିଆନର ଶ୍ରୀମେଘ ଗଠରେ ଏ ସବୁ ନିୟମ ଉଦ୍‌ଦଳ ଅଟେ । ପ୍ରଥମ ନିୟମ ଦେଉଛି ଏକମୁକ୍ତ ବୁଝାପ୍ରତି ପିଲ ଅନୁଭବରେ ସଦ୍‌ବୁ-ଦ୍ଧିରେ ଉଦ୍‌ଦଳ ଦୋଳପାତ୍ର ନାହିଁ ଏବଂ ତ ସରକାରୀ କି ବେସରକାରୀ ସମସ୍ତ ସୁଲରେ ଏହି ନିୟମ ଦୃଢ଼ରୂପେ ପ୍ରତିପାଳନ ଦେଉଅଛନ୍ତି କି ଶିକାବଦ୍ଧିକୁ ବର୍ଜନମାନେ ସଦ୍‌ବୁ-ଦେଖିବେ । ୨ ସ୍ତ ନିୟମାନୁସାରେ ବିଷୟ-କାହା ଓ ବ୍ୟାପ୍ତନରେ ପ୍ରମାଣେ ନିୟମ ରହିଲେ ସୋମାନଙ୍କ ଶରୀର ବଳଷ୍ଟ ଏବଂ ମଜ-ସ୍ଥିର ରହିବ । ଅନ୍ୟାୟ ଅନେକ ଲୋକିକେ ନାହିଁ । କାହାକୁମି ଓ ବ୍ୟାପ୍ତନୀର ନିର୍ମାଣ-ନିମନ୍ତ୍ରଣପ୍ରାପ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍‌ଦଳରୁ ସାହାଯ୍ୟ ହୋଇବ ଓ ସାଧାରଣ ଧର୍ମମାନେ ମଧ୍ୟ ଏଥିରେ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବେ । ଉପସ୍ଥିତ ମୂଲ୍ୟବାନ ପାତ୍ର-ଗୋଷ୍ଠିକଦ୍ୱାରା ପ୍ରମାଣକୁ ଏ ବିଷୟରେ ଉଦ୍‌ଦଳ ଦେବା ଅଧିକ ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ । ଉପସ୍ଥିତ ନିୟମର ମର୍ମ ଏହି କି ପରଦର୍ଶି-ବର୍ମରୁମାନେ ଯେମନ୍ତ ବିଦ୍ୟାଧିଷ୍ଠାପ୍ରତି ଚେମନ୍ତ ସୁଲଶାସନପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ରଖିବେ ଯେ-ରୂପେ କି ତାହାର ପିଲମାନଙ୍କ ତରୁଣ ଓ ମାତ-ଗଠ ଓ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଦେବ ।

ଶିକାଧିଷ୍ଠାଙ୍କ ଉପରୁ ଉଦ୍‌ଦଳ ବ୍ୟବସ୍ଥାମାନ ଉଦ୍‌ଦଳ ଦେଲେ ଦେଖି ଶ୍ରୀମେଘଙ୍କ ବଦେ-ତନାରେ ପ୍ରଭୃତ ନୁହେଁ ଅଧିକ ଅଧିକ କେତେ ବିଷୟପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ନ ରଖିଲେ ସୁଲସମ୍ପାଦି ସାଧକ ଓ ସୁଲଶିକା ପ୍ରୟୋଗନ ଅନୁସାରେ ହୋଇ ପାତ୍ର ନାହିଁ । ଅଥଚ ଇଣ୍ଡିଆନ-ଶ୍ରୀମେଘ ଚଳଉଥିବ ପରମର୍ଥମାନ ଦେଲ-ଅଛନ୍ତି । ସତ୍ୟ—

୧ । ଶିକାଧିଷ୍ଠାଙ୍କୁ ସୋମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟର ଉଦ୍‌ଦଳିକା ଦେବା ନିମନ୍ତେ ଦେଲେ ଲୋକମାନ ପ୍ରାପନ କରବା ଏବଂ ସେହିମାନେ ଉଦ୍‌ଦଳିକା ପାତ୍ରସଦ୍‌ବୁଦ୍ଧି ସନ୍ତୋଷକରମୁଖେ ଦେଖା-

ଦେବେ କେବଳ ସେମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ
 କରନ୍ତୁ ।
 ୨ । ସୁଲଭ ଓ ଅପଭ୍ରାଣ୍ୟା ଶିକ୍ଷା ଦେବାର
 ମ ବସ୍ତୁର କରଣ ।
 ୩ । ଦେବେଶ୍ୱରୀ ଏ ନିଶ୍ଚିତ ନିୟମାନୁସାରେ
 ର ନିୟମ ନିୟମଅନୁସାରେ ଦଣ୍ଡଦାନ
 କା ।
 ୪ । ଉଚ୍ଚରେକମ୍ପୁଣ୍ୟ ବହିକାଗଜକରଣ ।
 ୫ । ସରକାରୀ ଶିକ୍ଷା ଅଥବା ନିଆରଣ-
 କର ବାଳକମାନଙ୍କ ଯେତେଦୂର ଦୋଷପାତରେ
 ନିଆରଣ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ବୁଝି ଏବଂ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର
 ଶେଷ ରହିବାର ସମ୍ଭବ ବସ୍ତୁର କରଣ ।
 ୬ । ବଡ଼ଗୁଣପ୍ରଥା ପ୍ରଚଳ କରଣ ।
 ୭ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୟସରେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଶ୍ରେଣୀର
 ଶିକ୍ଷା ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ବ୍ୟବହାରକୁ
 ନିରାକରଣ ।
 ପ୍ରଥମ ନିୟମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବୁଝାଇ ଦିଆଯାଇ-
 ଯାଏ ଯେ ପିଲାମାନଙ୍କର ମାନବିକତା ପ୍ରଥମେ
 ଶିକ୍ଷକରେ ଉପାଦାନ ଦୃଷ୍ଟିର ଦୃଷ୍ଟିପାତରେ
 ସରକାରୀ ଓ ଶେଷରେ ସୁଲଭପିଲାଙ୍କ
 ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ । ଏଥିରୁ ଶୁଣିବ ଯଦର
 ଉପାଦାନରେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର କୌଣସି
 ତ୍ରୁଟି ସମ୍ଭବ ନାହିଁ । ନିୟମାବଳୀର ଉପରେ
 ରକାବଳୀ ଅଧିକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କରଣକୁ ଦେବ ।
 ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ନିୟମ ନାହିଁ ବ୍ୟ-
 ଥାନ ନିୟମର ଦେଖା ନ ଯାଏ । ଅନ୍ତ-
 ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଉଚ୍ଚତମ ବୁଦ୍ଧି ଏବଂ
 ଯଥା ଓ ଜାଣିଶାନ୍ତି ଦେବାକୁ ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ
 ଶାସକରେ ରଖିବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ କେବଳ
 ସୁଲଭଙ୍କୁ ନିୟମ କରଣକୁ ଦେବ । ଓ
 ପ୍ରକାର ଶିକ୍ଷକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରଣର ନିୟମକୁ
 ଦୋଷର ଦାୟିତ୍ୱ ସମାପ୍ତିରେ ଏପ୍ରକାର
 ଯାଗ୍ୟଲେକ ନିରାଣ ସହଜ ନୁହେଁ । ପ୍ରଥମ
 ବସ୍ତୁରେ ସୁଲଭଙ୍କର ସଫାରେ କରଣରୁ
 ଶେଷ ଯୋଗ୍ୟଲେକ ଅଗାଧ ଏଠାରେକ
 ଶାଦେବାକୁ ଦେବ । ୨ୟ ନିୟମରମର୍ମ ଏହି
 ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷକର ଅଧିକରେ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ମାନ
 ଉଚ୍ଚଦେବାର ସମ୍ଭାବ୍ୟା ସୁଲଭଙ୍କୁ ସହ-
 ଦେଶଦ୍ୱାରା ଶୁଣିବ ବୋଧନମନକୁ ଗଢ଼ିବାକୁ
 ଦେବ । ସାଦୃଶ୍ୟରୁ ବିଦ୍ୟାଳୟ-
 ନିୟମରେ ଧର୍ମଶିକ୍ଷା ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବ ନିୟମିତ
 ନ ସେ ସମସ୍ତ ଶାନ୍ତାୟନ ସୁଲଭ ଓ କେଳିରେ
 ସିଦ୍ଧିରୁ ଧର୍ମର ଉପଦେଶ ଦିଆଯାଏ ସେ

ସମସ୍ତର ସମ୍ଭାଷଣ ଦେବେ ଦୃଷ୍ଟି ଦେବ ନିୟମାନୁ
 ଶେଷରେ ସାଦୃଶ୍ୟ ଦେବେ ଅନଳ ଦେବେ ।
 ସରକାରୀ ବିଦ୍ୟାଳୟମାନଙ୍କରେ ସୁଲଭ ସୁଲ-
 ସମସ୍ତ ଉଚ୍ଚତମ ଶିକ୍ଷକ ନିୟମାନୁସାରେ
 ଧର୍ମଶିକ୍ଷା ଦିଆଯାଉ କିନ୍ତୁ ନିୟମରେ
 ଭଲ ଦେବ । ଏଥିର କୌଣସି ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ
 ଧର୍ମପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ନ କର ସାଧାରଣଧର୍ମର ମୂଳ-
 ଉତ୍କଳ ଉଚ୍ଚତମ ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ
 ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରଣର ଅଧିକାର
 ଅବଶ୍ୟକ ଦେଉଅଛି । କିନ୍ତୁ ଶିକ୍ଷକ-
 ସେକେଟିଂସର ମଧ୍ୟ ଏହି ମତ ଅଟେ । ଏଥିର
 ପ୍ରସ୍ତୁତ ଶିକ୍ଷକ ଦେବାର ବଡ଼ ଦାୟିତ୍ୱ
 ଅଟେ । ପରଦର୍ଶନକର୍ମରୁ ମାନେ ସୁଲଭ
 ଦେଖିବା ସମୟରେ କେବଳ ପଢ଼ାପଢ଼ି
 ଦୃଷ୍ଟି ରଖି ନିଶ୍ଚିତ ଦେବେ ନାହିଁ । ସୁଲଭ
 ପିଲାଙ୍କ ଉଚ୍ଚତମ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅର୍ଥାତ୍ ଏଥିର
 ନିୟମରେ ସୁଲଭ ଶାସକ ଦେବା ଉଚ୍ଚତମ
 ପଢ଼ିରେ ପିଲାମାନେ ଅପଣା ପିତା ମାତା ଓ
 ଅନ୍ୟ ଗୁରୁଙ୍କୁ ମାନ୍ୟ କରଣରେ ଅନାପ୍ରା
 ପ୍ରକାର କରଣେ ନାହିଁ ବ ଦେଖିବା ଦେବେ
 ନାହିଁ । ସୁଲଭିକାଳ ସେମାନଙ୍କ ଘରେ
 ସେମାନୁ ପ୍ରଥମ ଦେବ ଉଚ୍ଚତମ ଦୃଷ୍ଟି
 ରଖିବାର ନିୟମ ।
 ସୁଲଭ ନିୟମର ଦାୟିତ୍ୱ ଦଣ୍ଡପୁସ୍ତକ ଅଧିକାଂଶ-
 ସୁଲଭରେ ଜଣମାନା ବରଣର ଦେଖା ଯାଏ ।
 ମାତ୍ର ଜଣମାନାଦ୍ୱାରା ପ୍ରକୃତରେ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ
 ଦଣ୍ଡ ଦିଆ ନ ଯାଏ ସେମାନଙ୍କ ପିତା ବା
 ମୂଲ୍ୟଗକୁ ଦିଆଯାଏ । ସୁଲଭ ଦୋଷ ସଫାରେ
 ପିତାଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବା ଅନୁଚିତ ଅଟେ । ବଡ଼
 ପିଲାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ କେବେ କିନ୍ତୁ ମାନା ବହୁତ
 ଦଣ୍ଡ ଦୋଷ ପାରେ ଏଥିପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ଦଣ୍ଡକୁ
 ଏକାଦେକରେ ଉଠାଇ ଦେବା ସମ୍ଭବ ।
 ସେହି ସୁଲଭରେ ଶାସକର ଦଣ୍ଡ ଦେବାର
 ଦଣ୍ଡର ଅତି ସେଠାରେ ଦେବେ ନାହିଁ ।
 କିନ୍ତୁ ସେହିଠାରେ ଶିକ୍ଷକ ବସ୍ତୁ ଅଧିକା
 ସାଧାରଣମତ ଦୈନିକଦଣ୍ଡର ପ୍ରତିକୂଳ
 ସେଠାରେ ପାଠଦଣ୍ଡ ଅଧିକାର ଦଣ୍ଡ ଓ
 ସାଧିପିଲାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ପ୍ରାଣାୟନର ଉତ୍କଳ ନ
 ଦେଲେ ଦେବେ ଉପସ୍ତୁତ ବ୍ୟବହାର
 ଉଚ୍ଚତମ ଦଣ୍ଡ ଦେବାକୁ ଦେବ ଓ ଗଣ୍ୟାନ୍ତ
 ଓ ସୁଲଭ ଅପରାଧଗୁଣେ ସୁଲଭ ବାବାର
 କର ଦେବାକୁ ଦେବ । କିନ୍ତୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବାର
 ନିୟମ ପିଲାମାନଙ୍କର ଉଚ୍ଚତମ ଶିକ୍ଷକ ବାବାର

କରଣ ଅପରାଧ ସାମାନ୍ୟ ଅଟେ । ତଥା
 ପିଲାମାନଙ୍କର ସଫାସୁର ପ୍ରତି ପ୍ରକୃତ ଦେବ
 ସଫାସୁର ଦେଖା କରଣା ଶିକ୍ଷକଙ୍କର
 କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ ଏବଂ କେଉଁ ପିଲାଙ୍କ ଉଚ୍ଚତମ
 କରଣ ଅଟେ ତାହା ଜାଣିବା ଦାୟିତ୍ୱ ଶିକ୍ଷକ
 ଉଚ୍ଚତମରେକମ୍ପୁଣ୍ୟ ରହିବାକୁ ଦେବ । ପ୍ରଥମ-
 ଶିକ୍ଷକ ସମୟରେ ଏହି ଦେଖିବାରେ
 ପିଲାଙ୍କ ଉଚ୍ଚତମ ଲେଖି ରଖିବେ ଏବଂ ଅବଶ୍ୟକ
 ଦେଲେ ଉଚ୍ଚତମ ସମ୍ପର୍କରେ ବାବାର
 ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପଠାଇବେ । ବର୍ଷଶେଷରେ
 ଯାଦାର ଉଚ୍ଚତମ ସଫାସୁରା ବଲ ଦେବ
 ଯାଦାର ଏମନ୍ତ ମୂଲ୍ୟର ପାଠଦେଖିବ ଦୟା-
 ଯିବ କି ଉଚ୍ଚତମ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକମାନେ ଜାଣି
 ଦେବ । ଏମନ୍ତ ଉଚ୍ଚତମ ମଧ୍ୟ ଦୋଷପାତରେ ସେ
 ପିଲାମାନେ ସୁଲଭ ଶିକ୍ଷକ ସରକାରୀକାର୍ଯ୍ୟରେ
 ଭଲ ଦେଖିବା ପ୍ରାପ୍ତି କଲେ ଏହି
 ଉଚ୍ଚତମରେକମ୍ପୁଣ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେମାନଙ୍କ
 ପ୍ରାର୍ଥନାର ବହୁତ ଦେବ ଏବଂ ଅପର ଲେକ-
 ମାନେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ ଦେବା-
 ଦେଲେ ସେହି ଦେଖିବା ଦେଖିବେ
 ସେହି ନାହିଁ ।
 ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ଉଚ୍ଚତମ ବୁଝାଇ
 ଦେବାର ପ୍ରୟୋଗ ନାହିଁ । ପିଲାମାନେ
 ସେହି ଅପରାଧରେ ନ ରହି ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କ-
 ମାନଙ୍କରେ ରହିବେ ତାହା ହେଲେ ଦରାଶ୍ରମ
 ଦାୟିତ୍ୱ ଉଚ୍ଚତମ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ରହିବ ଏବଂ
 ସେମାନେ ଦେଖିବା ଦୋଷପାତରେ ନାହିଁ ।
 ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ସରକାରୀକାର୍ଯ୍ୟରେ
 ସାଦୃଶ୍ୟ ଲେଖିବାକୁ ଦେବ ଏବଂ ଉଚ୍ଚତମ
 ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କର ସମାଜ ଓ ସାଧାରଣରେ
 ଶିକ୍ଷାକରଣର ବଠିକ ଦୃଷ୍ଟି ରହିବ ।
 ବଡ଼ଗୁଣପ୍ରଥାର ଲକ୍ଷ ଏହି ଉଚ୍ଚତମରେକମ୍ପୁଣ୍ୟ
 ଶିକ୍ଷକମାନଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚତମରେକମ୍ପୁଣ୍ୟ କଲେ ସେମାନେ
 ସୁଲଭ ସମୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସମୟରେ ପ୍ରକୃତ
 ସମ୍ପର୍କ ମଧ୍ୟ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧିକରେ ରଖିବେ
 ଓ ଶିକ୍ଷକଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଉଚ୍ଚତମ କଥା
 ଜଣାଇବେ । ଶିକ୍ଷାକରଣାୟ ସମ୍ପର୍କମାନେ
 ବଦେଲଣା ପ୍ରକୃତ ଏଥିର ବଦୋଦୟ
 କରଣେ ।
 କେଶବନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଏହି କି
 ସେହିମାନେ ପଢ଼ାପଢ଼ି ଉଚ୍ଚତମ କରଣେ
 ସେମାନଙ୍କୁ ଅଧିକ ଦୟାପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଚ୍ଚତମରେକମ୍ପୁଣ୍ୟ
 ରଖିଲେ କରଣ ସୁଲଭ ଦେବ ନାହିଁ ଅପର

